

Jalé` e cajmée` dsea` i óo` ta` quiá'` Fidiée`

Mi` cacuø` Dsea` Jmáang` júu` quiá'r`
e ni'ing` dsea` Jmiguí` quiá'` Fidiée`

1 Jnea` Lucas nicajmée'` e la'uui`
còo` jì` e catíing` 'nu, Teófilo, lí`
fé'` jalé'` e cajmée` Jesús jogui jalé'`
e ca'er' lati' mi` canaaiñ` jmóor` ta`
quiá'r` ²cartí` mi` caguíé` jmií` e
cangáañ` fí` ñiff`. Dsu' lajee` nú'gui
e nidséiñ` do, caseáañ` jaléng'` i dsea`
quiá'r` i caguíñ'` i cangí` cóo'r` do, jo
la'eáang' cóo'` Jmiguí` quiá'` Fidiée`
casí`reiñ' jalé'` e 'né` nijméiñ'` do
fí` quini` jaléng'` dsea. ³Jo dsu' lana
nijmée'` e e jì` la quiá'` mi` cangf ba'
e cajúng` Dsea` Jmáang` jogui
cajíb'tur calé'` catú` jo cajmijnéeng`
'ñaia'r` jee` jaléng'` i dsea` apóo` i óo`
ta` quiá'` Fidiée` do e laco'` niliñi`
dsea` do e lajam`ba' e nicajíb'tur. Jo
mi` cangf jo, cateáang` guir` jii` tulo`
jmií` fí` jmigüi'` la, jo lajee` jo éeng`
'ñaia'r` jee` jaléng'` i dsea` do e dseang`
nicajíb'tur, jogui lajee` jo ca'er`
jaléng'` i dsea` í` jial iing` Fidiée` càr`
nifí` quiá'` dsea` jmigüi'`.

⁴Jo lajee` e taa`bi Jesús cóo'`
jaléng'` i dsea` quiá'r` do, jo casí'r`
jaléng'` í` e ja` mí` uóññ'` do lajminá`
fí` Jerusalén, jogui casí`guir dsea`
do cajo jo cajíñ`:

—Nijøom`ba' fí` Jerusalén la
cartí` niliti` lajii` e júu` e nicacuø`
Tiquié` e 'nú' lami` jéeng`gui,
lí` laco'gui jii` e nicaffi` i 'nú'
jéeng`gui cajo. ⁵Dsu' e já'ba' e
i Juan do caseáañ` dsea` jmií` cóo'`
jmií`, dsu' lajee` lajminá` jnea`
nicuøø`ø` 'nú' e niñiing`na' Jmiguí`
quiá'` Fidiée`.

Mi` cangáng'` Jesús fí` ñiff`

⁶Jo mi` cangf jo, i dsea` quiá'`
Jesús i teáang` cóo'r` do fí` mó'`
Olivos ie` jo cajming'r` dsea` do
lala:

—Fii`ii', ¿su lana nicatf í' e
nijmée`tu' e ni'neeng`naa' dseata`
quí'naa' yee`naa' fí` góo'naa'?

⁷Joba' cañií` Jesús quiá'` i dsea`
do jo cajíñ`:

—Ja` 'né` ñí`na' e` jmií` o'gui e`
jii` nijmé` Tiquié` e Fidiée` jalé'` e
nijmér-, co' jii` 'ñaia'bre ñir` jogui
sea` fí` quiá'r` e nijmér` e jo. ⁸Dsu'
mi` niñiing`na' Jmiguí` quiá'` Fidiée`
lajaang` lajaang`na', job nilisea` bí`
quí'na' e laco' nigüiguiá`na' júu`
quíe` e fí` la'úng` jee` fii` Jerusalén
cóo'gui latøong` lí` se' Judea,
jogui lajobi cajo fí` lí` se' Samaria,
jogui fí` la'úng` fí` jmigüi`.

⁹Jō mi~ lí casí'r- lajō, lajee~ teáng- i dseá quiá'r- do jōm-breiñ, canaang` Jesús soor` fí yú` jmigüi` cartí caquiññ` jee` cabøø` jní', jō jø` cangáng-guir dseá do.

¹⁰Jō lajee~ teáng- i dseá do jøø- fí lí cangáng` Jesús, coø` cajném` gáng- dseañ` i qui' 'mi' té fí lí teáng- i dseá do ¹¹jō cajññ` casí`reiñ`:

—Dseá Israel i seeng` fí Galilea, çjiali' teáng-na' jøø-na' fí yú'? Co' Fidiée` nicatø'r- fí ñif` i Jesús i cangí cøø' 'nú' do, jō laco' cañí-na' jial cajgóor` fí yú' do, lajob nijáatür fí jmigüi` la calé' catú- mi~ nití í' lajō.

**Mi~ caguññ` Matí~ e ni'ír`
cuaiñ` quiá' Judas Iscariote**

¹²Jō mi~ cangí jō, caquim` i dseá cangí cøø' Jesús e fí mó' Olivos do, jō cangolím`tür fí Jerusalén, co' quiáb`- née e fiñ jō, jogui jii` jō cuøøng` ngí dseá Israel mi~ jmiñ` e jmi'ññ'. ¹³Jō mi~ caguiliññ` fí jō, cangotáaiñ` fí coø` dsí' sinú` e tú- fíng-, co' fí job lí nineáaiñ`. Jō i dseá i caseáng' fí jō siir` Tú` Simón jogui Jacó` jogui Juan jogui Df` jogui Lii~ jogui Mó` jogui Bartolomé jogui Mateo jogui jaang`gui i sii` Jacóo` jōø` Alfeo, cøø'`gui jaang`gui i sii` Simón i líing` dseá celote, jō cøø'` jaang`gui cajo i sii` Judas rúng` Jacóo`. ¹⁴Jō jalém` i dseá na seáññ` contøøng` e féiñ` Fidiée` colíing` cøø'` jaléng` rúng` Jesús cøø'`gui Yá`, niquiá' dseá do, cøø'`gui jaléng` dseamf` caguiaang`gui.

¹⁵Jō jaléng` dseá i caseáng' fí jō tíi`bre ciento veinte. Jō nineáaiñ`

lajiim`bre mi~ caráang- i Tú` Simón do jō café'r` júu` quiá'r` jō casí'r` dseá do:

¹⁶—Dseá rú`uu', ne~baa' e calitib~ jalé' e cajíng` Jmigüi` quiá' Fidiée` la'eáang` cøø' i dseá áang` quí`ii' i sii` Daví' i caliséng` mali~ eáang`, jō catéer` fí ni` jì` quiá' Fidiée` lí fé` uii~ quiá' i Judas Iscariote do i cacá` nifí` quiá' i dseá i 'ní' cangáng- Jesús mi~ casaiñ` dseá do. ¹⁷Jō i Judas Iscariote do líiññ` jaang` dseá i lami~ quíing` jee` jnea', dseá líí`hi' dseá quiá' Jesús, jō seab` guiée` quiá'r- cøø'` jalé' ta~ e jmoo`naa'. ¹⁸Dsu' mi~ cangí e ca'níiñ` dseá do, jō cøø'` e cuu- e calí'r- quiá' lajii~ e 'lí' e cajméer` do, calár- coø` uø-, jō fí job ca'íng` 'ñia'r` jō cajngang` 'ñia'r`, jō e fí ni` uø- dob catøiñ` jō cajná` moguir` jogui tu'r` ca'guiñb` jō cajúm-bre.

¹⁹Jō mi~ caliñi` jaléng` dseá seeng` fí Jerusalén e calí` lado, jōba' catéer` e nilisii` Acéldama e uø- do e guøng` cøø'` jmi' quiá'r- Uø- lí Catuy` Jmi'øøng`.

²⁰Jō cajíng`gui i Tú` Simón do uii~ quiá' Judas Iscariote:

—Jō tōø` coø` fí ni` jì` quiá' Fidiée` e sii` salmos lala:

'Né e jøb~ nijé- ée` quiá'r`;
jō jii` jaang` ja` ii` nigüea`.

Jogui tōø`gui cajo:

'Né e jaang`gui i nijmé- ta`
cuaiñ` quiá'r`.

Jō lajob toø` fí ni` jì` quiá' Fidiée`.

²¹⁻²²Jōba' 'né nigüing`naa' jaang`gui i ningí cøø'` jnea`aa' i ni'íing` cuaiñ` quiá' i Judas Iscariote do, jogui røøb` niguiá`naa' júu` jial mi` cají`tu` Jesús mi~ cangí e cajúññ-. Dsu' 'né e líiññ` jaang` i

cangí' cóo'~ jneaa'aa' lata~ catí' mĩ caséè Juan jmiĩ' quíá' Jesús jogui cartí' mĩ cangáiĩ' fí' ñíif'.

Jò lanab cajíng' Tã' Simón casí'r~ jaléng' i dseà do ie~ jò.

²³Jòba' caguíng' jaléng' i dseà do gáng~ dseañu': jaang~ i sii' Sé' Barsabás jogui sii' bĩr Justo cajo, cóo'~ jaang'gui i sii' Matíi'.

²⁴⁻²⁵Jò mĩ cangf jò, jaléng' i dseà do camĩ'r' Fidiéè lala jò cajíĩ'~:

—Fíi'naa', 'nub` dseà nicuíi'` dsíi' dseà lajaang` lajaaĩn`. Míi'naa' 'nub` e níf'` jnea'` i` lajee` laji` huáang` i dseà la nicaguíĩn` e ningír` cóo'` jnea'`, dseà guijáng`naa', dseà ca'uíng`naa' dseà quíi'`, e ni'íiĩn` cuaiĩ` quíá'` i Judas Iscariote do, dseà nicangáiĩn' fí' lí' catíiĩn` uíi' e dsee` e ca'éer` do.

²⁶Jò mĩ cangf jò, cacóor` e quíá'` ii` nilí'` lajee` laji` huáaiĩn'` do; jòba' Matíi'bing' calí'`, jò íb` ca'íng` cuaiĩ` quíá'` i Judas do, jò colíim` canaaĩn` ngír` cóo'` i dseà apóo` guijáng` do ladsifí' lado.

Mĩ ca'íng` dseà quíá'` Dseà Jmáang` Jmiguí' quíá'` Fidiéè

2 Jò mĩ cangf jò, jò cagüéa` cóo` jmiĩ' quíá'` dseà Israel e sii' Pentecostés quíá'` mĩ catí' cincuenta jmiĩ' e canaang` roo` jalé' e jnrí'. Jò ie~ jò, dob nisiseáng' jaléng' dseà quíá'` Dseà Jmáang` e fí' lí' tíiĩn` e seáiĩn'` do.

²Jò lajee` teáiĩn'` e fí' dsíi' sinúu` jò, cóo` canúu` bre e ii` fí' yú'` jmigüí' laco'gui ii` mĩ íi' guí' e teá eáang', jò cóob` mĩ canaang` ii` fí' la'úng` e fí' dsíi' sinúu` lí' neáiĩn'` do, ³jò cajnéng` cóo` e líi' jiu la líi'

mĩ sóng'` jì' fí' yú'` gui~ lajaang` lajaang` i dseà do. Jò caje` cóo` e jò quíá'` lajaang` lajaaĩn'` do. ⁴Jò lajòb ca'íĩn'` Jmiguí' quíá'` Fidiéè, jò lajaang` lajaam`bre canaaĩn'` fé'r` jmíi' e jié'` e ja` mĩ cuíir` jéeng'gui lí'` laco'gui ta` jmóo` e Jmiguí' do jee` ír'.

⁵Jò ie~ jò teáang'` fíing'` dseà Israel fí' Jerusalén i jalíng` fí' la'úng` fí' jmigüí' e laco' nijmitir` lajii'` e tíing` dseà do fí' jò e jmfíiĩn'` Fidiéè. ⁶Jò mĩ canúur` e ii` do lafa' e íi' guí', jò casítíng` rúiiĩn'` jogui caseáng'` rúiiĩn'` ladsifí' lado fí' jò, fí' lí' neáang` dseà quíá'` Dseà Jmáang`. Jò mĩ caseáiĩn'` lajiiĩĩn'` do e fí' jò, ja` ñir' jialí'` núur` e nífé'` i dseà do jmíi' quíá'r` lajaang` lajaaĩn'.

⁷Jò dsíng'` cangogá` dsíi' jaléng'` i dseà i caseáng'` do ie~ jò, có' ja` í' dsíir` e ninír` jalé'` e jò, jò canaaĩn` síiĩn` lajee` yaaiĩ` lala:

—iDseà góo'naa' dseà Israel i seeng` fí' Galileabi lajiiĩng` i fé'` na! ⁸Jò çjiali'` nuu`naa' e fé'r` jmíi' quí'naa'? ⁹Jò jmaquíim` bi lí' seè`naa' lajaang` lajaang`naa', có' lab néeng`naa' lana dseà góo'naa' dseà Israel i seeng` fí' Partia, jogui i seeng` fí' Media, jogui dseà Elam, cóo'`gui dseà Mesopotamia, jogui cóo'` dseà i seeng` fí' Judea, jogui i seeng` fí' Capodocia, cóo'`gui dseà seeng` fí' Ponto, cóo'`gui dseà seeng` fí' Frigia cóo'`gui fí' Panfilia lí' se'` Asia, ¹⁰jogui cajo dseà seeng` fí' Egipto, cóo'`gui dseà seeng` fí' lí' se'` Libia quíá'` laco' Cirene jogui quíém`bi dseà cajo i jalíng` fí' Roma ¹¹i líing` dseà Israel latí' mĩ cangáang'`, jogui i líing`gui jòbi

nica'uuiñ laco'gui jneaa'aa', dseà Israel. Jogui quíim' bi dseà i jalíng' fí lí se' Creta cajo cóo'gui fí lí se' Arabia. Jo lajaang' lajaam'baa' nũu'naa' e fé'r' jmií' quí'ii' e quiá' jial laniing' 'gong' Fidiée' cóo' jalé' e jmóor' do jee' dseà.

¹²Jo dsíng' dsigá' dsír' lajiiñ', co' ja ñir' jialí' calí' la do, jo sñiñ' lajee' yaaiñ':

—¿E' uuing' e calí' jalé' e lala, faa'aa'?

¹³Dsu' i liing'gui i dseà i caseáng' do jmineam' breiñ' do jo fé'r':

—iMéeb' nica'fiñ' na! iE ni'fím'biñ' na! Joba' fé'r' lajo.

**Jalé' e casí' Tú' Simón
dseà i teáng' do ie jo**

¹⁴Jo mi' canúu' Tú' Simón e fé' i dseà do lado, joba' caráaiñ' cafér' uii' quiá' lajiiñ' la'ó' calíñ' dseà ngí cóo' Jesús, jo lalab casí'reiñ' do cóo' júu' teá':

—Dseà rú'uu' dseà Israel cóo'gui jaléng' dseà jíeng' i nineáang' fí Jerusalén la, núu'na' júu' e nifá'a la jogui quiè'na' cuente røø. ¹⁵Co' jnea' ja íng'naa' laco'gui la í óo'na', co' eè'bi, nábi nitf' la ii' ñú' la'ee'. ¹⁶Jo ja líí laco' la í óo'na', co' lanagui níliti' laco'gui cajíng' Joel i café' cuaiñ' quiá' Fidiée' mali'gui mi' cajíñ' lala:

¹⁷Lalab nidsijée' mi' nijaquiéeng' e ni'íng' jmigüí',
co' lalab cajíng' Fidiée'
mali'gui:

Nicuøøø Jmiguí' quié'e
laca'íng' dseà jmigüí';
jogui jaléng' joo'na' dseañu'
dseamf' niguiár' júu' e fé'r'
cuaiñ' quié'e,

jogui jaléng' siming' ninír'
laco'gui mi' quir' jalé' e
nijmee'e,

jogui jaléng' dseà yúu' niquír'
jalé' e nidsijée' cøong'gui.

¹⁸Jogui nicuøøø jaléng' dseañu'
dseamf' i jmóo' lajii' e iing'
jneá Jmiguí' quié'e,

jo lajob niguiár' júu' cuaiñ'
quié'e mi' nitf' í' lajo.

¹⁹Jogui fí' yú' jmigüí' nijmee'e
jalé' e quií' i jmií' e dsigá'
dsí' dseá,

jogui fí' guóo' uó' la niní' dseá
jmi'øøng' cóo'gui jii' e coo'
jogui niróo' jmiñi' e 'ñũu'.

²⁰Jo jo' nijneá'gui jii' iee',
jogui si' yúum' bre nijneíñ'
laco'gui la líí jmi'øøng'.

Jo nidsijée' jalé' e jo ná'gui e
jmií' laniing' 'gong' do
mi' nijáa'tu Dseá Jmáang'
fí' jmigüí' la e niquidsir' í'
quiá' dseá jmigüí'.

²¹Jo jaléng' dseà i mi' jnea' e
nijmicóo'ore,
dseà íb' i nileáng' e ja' ni'íñ'
iihuí' mi' nitf' í' lajo.

Jo lanab líí júu' quiá' Fidiée' e
ca'íng' Joel mali'gui eáang'.

²²Jo lalab cajíng'gui Tú' Simón
casí'r' dseà goor' dseà Israel ie jo:
—Núu'gui' jalé' e júu' e nifí'i
'nú' la. Lajii'baa' nine'naa' guiú'
jalé' e quií' Jesús i seeng' fí'
Nazaret jmií' jmóor', jo dsigá' dsí'
dseà cóo' jalé' lí' e quií'r' jmií'
jmóor' la'eáang' cóo' Fidiée'. Joba'
caline'naa' e dseà íb' casíñ' dseà
do fí' la. ²³Jogui cajáng' dseá Jesús
fí' jaguóo'na' lí' laco' nisi'f' quiá'
Fidiée' lami' jéeng'gui, co' lajob
nisi'íñ' quiá' dseà do. Jogui 'nú'

caséng'na're cartí cajngang'na're e cateáang'na'r fí dse' crúu' la'eáang' cóo' jaléng' dseà soò dsí' rúng'na'. ²⁴Dsu' Fidiéé cajméer e cají'b'tu dseà do, jogui caleáam bre dseà do ni 'mó', dsuco' ja cuóong' e Jesús nijé guir e 'liiñ'. ²⁵Dsuco' lalab cajíng' dseata' quí'ii' Daví' malí'gui eáang' e fé'r' cuaiñ' quiá' Jesús mi~ cajíñ' lala:

Contøom~ ñii~ e Fíi' Fidiéé
 quier' nifí' quíe~ e lacaang' fí
 lí ngii~,
 jogui í'bi í to' fíing' jnea~ jíe' fí
 lí seen~,
 joba' dseáng' ja' e fi'í' quíe~ e
 jíi' cóo'.

²⁶Jo dseáng' eáam' iáang' dsii'
 cartí øø' quiá' e iáang' dsii'
 do,
 jo contøom~ seen~ e ta~ dsii~ e
 jéem' Fíi' jnea~.

²⁷Co' ja' nicuø' Fidiéé' fí' e nija'
 jnea~ fí' dsí' tó' éé',
 o'gui nicuø'r' fí' fa' lí' nijgié'
 lajo ngúu' táan'n, dseà
 güeán'^n í jmóo' lajíi' ta~ e
 iing' ír'.

²⁸Co' dseà íb' dseà ca'e' jnea~
 jial laco' niliseen' fí' jmigüi'
 cóo'r',
 jo lajoba' eáam' nili'íáang' dsii',
 co' colíim~ niliseen' cóo'r'.

Jo lanab jíi' lí' júu' quiá' dseata'
 quí'ii' Daví' e café'r' cuaiñ' quiá'
 Jesús.

²⁹Jo fíi' guíi' 'nú', dseà rú'naa',
 cuøø' tea' jnea~ fí' e nifón'^n
 'nú' car' ngocáng' dsii' e í quí'ii'
 dseata' Daví' do ja' fé'r' uii' quiá'r'
 'ñia'r', co' e ja' ba' cajúm bre jogui
 ca'am bre cajo, jo e éé' quiá'r' do
 sijí' bi' latí' lana jee~ jnea~aa'.

³⁰Dsu' í Daví' do calíiñ jaang'
 dseà í café' cuaiñ' quiá' Fidiéé'
 malí'gui eáang', jogui ñi' bre
 guíá' e Fidiéé' cacuø'r' dseáng' júu'
 já' quiá'r' e nicuóñiñ jaang' lajee'
 í dseà sijur' do í nilíing' dseata'
 dseà féng' quí'ii', dseà lí'ii' dseà
 Israel. ³¹Jo e lafa' nijøøb' í dseata'
 Daví' do jo café'r' uii' quiá' Dseà
 Jmáang~, í dseà í casíng' Fidiéé'
 fí' jmigüi' la e quiá' nijí'b'tu dseà
 do mi' ningí' e nijúuiñ' ie~ mi'
 cajíñ' e ja' nijé' í dseà na fí' dsí'
 tó' éé' quiá'r', o'gui nijgié' jalé'
 ngúu' táaiñ' fí' dsí' e too' éé' do.

³²Jo lajob líi', co' Fidiéé' cajméer'
 e cají'tu Jesús mi~ cangí' e cajúñiñ,
 jo lajaléb' e calí' do neb~ jnea~aa'
 lajíi' naa'. ³³Jogui mi~ cangí' e
 cají'tur do, cangáñ' fí' lí' guing'
 Fidiéé' fí' ñifí' e ngogüeár' lí' lí'
 dsée' laco' guing~ dseà do. Jo fí'
 job ca'íng' dseà do e Jmiguí' e
 cacuø' Tiquiá'r' Fidiéé' e laco'
 nicuø'r' jaléng' dseà quiá'r' lí'
 laco'gui júu' e nicacuø'r' lamí'
 jéeng'gui. Jo e lab lajíi' e nicañíi'
 'nú' jogui e nicanúu'na' lajee' lana.

³⁴Dsuco' o' í 'lii' dseata' Daví'
 í cangáng' fí' ñiff' la quíe' ngúu'
 táaiñ' do laco'gui cangáng' Jesús,
 dsuco' 'ñiab' í Daví' do cajíñ' lala
 ie~ jo:

'Ñia' Fidiéé' casí'r' Fíi' naa' jo
 cajíñ':

"Fí' lab niní' lí' lí' dsée' laco'
 guíiñ na

³⁵cartí' nijmee~ jnea~ e nilinúu'
 jaléng' dseà júu' quíi',
 jaléng' í 'ní' níing' 'nú'."

³⁶Jo güilíne~baa' guíá' jaléng'
 jnea~aa', dseà lí'ii' dseà Israel, e
 í Jesús í cateáang' 'nú' fí' dse' crúu'

do, í'bing' cacuøøng' Fidiée' e líiñ' Fii' quiá' jaléng' dseà jmigüí', jogui caleáaiñ' jneaa'aa' jee' dsee' quí'ii' cajo.

³⁷ Jo mi' canúu' jaléng' i dseà i siseáng' do e júu' quiá' i Tú' Simón do, dsíng' calíñ' fi'í'. Jöba' cajming'í'r' i Tú' Simón do cóo'gui i dseà apóo' caguiaang'gui do jo cajín' casí'reiñ':

—Dseà rú'uu', ¿e' mii' seà uii' quiá' jalé' dsee' e nica'ee'naa'?

³⁸ Jo cañii' Tú' Simón quiá' jaléng' i dseà do jo cajín':

—'Né' quí' jíing' yaang'na' fi' quini' Fidiée', jogui nisáng'na' jmiñ' lajaang' lajaang'na' laco' cuø' li' e nilíng'na' dseà quiá' Dseà Jmáang', jo lajoba' ni'íing' Fidiée' jalé' dsee' qui'na', jogui nicuø'r' 'nú' Jmiguí' quiá'r' cajo. ³⁹ Jo e Jmiguí' e niñíng'na' do quiá'r' catíim'ba' cóo'gui jaléng' jóo'na' cajo cóo'gui lajiing' jaléng' dseà lí' doñi' jié' fi' seeiñ', lí' lajaléng' i nisi'íing' quiá' Fidiée' i ni'uíing' dseà quiá'r'.

⁴⁰ Jo cóo' e júu' lab jogui cóo' e jié'gui cajo e caliúng' Tú' Simón jaléng' i dseà i caseáin' fi' Jerusalén ie' jo, jo lalab casí'reiñ':

—iJáang' yaang'na' fi' jaguø' Fidiée' e laco' ja' nigüilíng'na' fi' lí' lí' lí' laco'gui dsilíng' jaléng' dseà dsee' dseà qui'!

⁴¹ Jo lajob jii' lí' júu' quiá' Tú' Simón e casí'r' i dseà do. Jo lajob lí', jaléng' i dseà i já' calíng' lajii' júu' quiá' i Tú' Simón do, cajgáam'bre jmiñ' e laco' cuø' li' e ca'uíng' dseà do dseà quiá' Dseà Jmáang'. Jo ie' jo 'ni' milgui dseà i ca'uíng' dseà quiá' Dseà Jmáang',

jo caquim'bre cóo' jaléng' i dseà quiá' Dseà Jmáang' caguiaang'gui do ie' jmiñ' jo. ⁴² Jogui lajiim' i dseà do dseáng' ja' jmitúng' dsíir' lajii' e júu' e guia' jaléng' i dseà apóo' do, jogui røøb' jmóor' jmá' jiu' cóo' jalé' e seà quiá'r'. Jogui lajobi cajo e féiñ' Fidiée' jogui seáng' rúin' lajiin' do e gø'r' ir' colíing' e laco' jmiguiéng' dsíir' Dseà Jmáang'.

Jalé' e guia' e ca'éé' la'uii' dseà i já' calíng' júu' quiá' Dseà Jmáang'

⁴³ Jo ie' jo lajalém' dseà dsigá' dsíir' jalé' e li' e quii' jmiñ' e jmóo' jaléng' i dseà apóo' do. ⁴⁴ Jo lajaléng' i dseà i nijá' calíng' júu' quiá' Dseà Jmáang', eáam' guia' conrøø' seeiñ', jogui jmóor' jmá' jiu' lajii' e seà quiá'r' lajaang' lajaañ'; ⁴⁵ co' 'niñ' bre jalé' e seà quiá'r', jo e cuu' e lí'r' do jmóor' jmá' jiu' lí' jialco' li' 'né' quiá'r' lajaang' lajaañ'. ⁴⁶ Jo lacoø' jmiñ' seáng' rúin' fi' sinúu' guá', jo fi' quiá' la'ó' rúin' eáam' íaang' dsíir' gø'r' ir' colíing' e ja' jmiñløng' yaaiñ', ⁴⁷ jogui jmi'féiñ' Fidiée'. Jo jaléng' dseà eáam' guia' fé'r' uii' quiáñ', jogui lacoø' jmiñ' lacoø' jmiñ' jmóo' Fidiée' e fíng'gui dseà ca'uíñ' dseà quiá' Dseà Jmáang'.

Mi' ca'láang' jaang' dseà jlúung'

3 Jo cóo' jmiñ' i Tú' Simón do cóo'gui Juan cangoliiñ' fi' guá' fé' quiá' dseà góor' dseà Israel e si' fi' Jerusalén la ii' 'ni' e ca'lóo', co' e oor' jo tíing' dseà Israel e dsiféiñ' Fidiée'. ² Jo e fi' guá' jo dsigüea' jaang' dseà i jlúung' latí' mi' cangáang'. Jo fi' job dsijéng' dseà i dseañu' jlúung'

do lacoꝝ jmiĩ, jo dsiguiéiĩ fí cõꝝ o'ná quiá e guá do e sii Lí Niguo e laco' mi'r jaléng' dseà i dsitáang' fí jo jalé e 'né.

³Dsu' mi cangáang' i dseà jlúung' do Tú Simón cõꝝ'gui Juan e tí lí nidsitáaiĩ fí dsí e sinúu' guá do, joba' cajíng' i dseà jlúung' do casí'r i dseà gáang' do:

—¿Já cuó' jnea' lají' e íaang' o'?

⁴Jo lico' cajõm' Tú Simón cõꝝ'gui Juan i dseà jlúung' do, jo cajíng' Tú Simón casí'reiĩ:

—Jõng' jnea'.

⁵Joba' tiib' cajeiĩ' do lí' eáam' cango'gó dsíir, cõ' líiĩ e liĩng' ee nicuõb' i dseà do ír.

⁶Joba' casí' Tú Simón i dseà jlúung' do jo cajíĩ':

—Ja' oo' cutee' o'gui cunée' fa' e nicuõøø'næ, dsu' lají' e cuõøng' cuõø' nicuõbaa: la'eáang' cõꝝ' 'nia' júu' quiá' Dseà Jmáang', dseà seeiĩ fí Nazaret, ráan' jo ngí.

⁷Jo mi' calí fé' Tú Simón lajo, catíiĩ guoò dsée' quiá' i dseà jlúung' do jo caseang'neiĩ; jo dsifí lajob catíng' b' tíi i dseà jlúung' do cõꝝ'gui lutiir. ⁸Jo lico' ca'ím' i dseà jlúung' do, jo dsifí lajob casíĩ, jo canaaiĩ ngí'bre jóng. Jo mi' cangá jo, ca'í'bre cõꝝ' i dseà gáang' do fí dsí' sinúu' guá' e ningír, jo cangáaiĩ' íiĩ fí dsí' jo e jmiféiĩ' Fidié.

⁹Jo mi' cangá jaléng' i dseà do e cangib' i dseà jlúung' do jogui e jmiféiĩ' Fidié, ¹⁰joba' eáam' cango'gó dsí' i dseà do, jogui cafõm' bir cajo mi' cangár e ca'láam' i dseà jlúung' do, cõ' niĩb' i dseà do e i dseà jlúung'

dob i lami' guá e fí o'ná guá' lí sii' Lí Niguo' do e mir' jalé' e 'né.

Mi' café' Tú Simón júu' güf' quiá'r

¹¹Jo mi' cangá jo, i dseà jlúung' i ca'láang' do dseáng' jo tiúum'bre Tú Simón cõꝝ'gui Juan. Jogui lajíim' i dseà teáang' fí do ie' jo eáam' cango'gó dsíir, jogui canaaiĩ' e dsilíiĩ' e fí siguí quiá' guá' fé' do fí lí sii' Ni'náú quiá' dseata Salomón, cõ' fí job taang' i dseà gaang' do. ¹²Jo mi' cangá Tú Simón e guiliĩng' jaléng' i dseà do fí do, joba' casí'reiĩ' jo cajíĩ':

—¿Jiali' dsí'gó' oo' 'nú', dseà rú'naa' dseà Israel, uí' e ca'láang' i dseañu' la? ¿Jiali' jõng'na' jnea' gó'naa'? Cõ' o' jnea' dseà cajmi'leáang'naa' i dseañu' la fa' cõꝝ' la'eáang' e 'gõng'naa' o'gui la'eáang' e dsíng' jmiféng'naa' Fidié. ¹³Dsu' Fidié' i cajmiféng' 'lii' yúu' quí'ii' i sii' Abraham jogui Isáa' jogui Jacó' cõꝝ' jaléng'gui dseà áang' quí'naa', íb' Fidié' i caguiéng' yú'gui i Fí'naa' Jesús i jmóo' lají' e iĩng' dseà do. Dsu' 'nú' cajáang'na'r fí quini' jaléng' dseata, jogui caguijeaang'na'r fí quini' dseata dseà féng' i sii' Pilato. Jo i dseata í' lami' iĩ' e nileám'bre Jesús, dsu' 'nú' ja' cacuó'na' fí lajo fa' e caleáaiĩ' dseà do. ¹⁴Jogui lafa' e nilaang'na're dseà líiĩ' jaang' dseà güeang' jogui eer' røø, dsu' lí' riquib' cajmee'na'. Cõ' 'nú' camí'na' e caláang' jaang' dseà i 'lé' i nicajngang' dseà rúng' lafa' e nilaang'na' ír, ¹⁵jogui lajobi camí' 'nú' e cajnga' dseà

quíá' i dseá i cuø' jnea~aa' e see~naa' cøong' còo' Fidié' lata~. Dsu' Fidié' cajmèer' e cají'tu dseá do calé' catú' jee' jaléng' 'lii~, jo ne~baa' guiú' lajii'naa', dseá líí'ii' dseá apóo~, jalé' e jo. ¹⁶Dsucø' e la'eáang' e jáb' calíng' i dseá jlúung' i jøøng' máang'na' la e quíib' Jesús jmi~ e cajmi'leáaiñ dseá do, joba' nicalibíim~tur jogui nica'láam~bre lana lí' laco'gui nicañii'na' na.

¹⁷Jo niñi'baa guiú', dseá rú'naa' dseá Israel, e ja' ñíb' 'nú' o'gui dseá i quie' nifí' quí'ii' ñir' jalé' e cajmee~na' mi~ cajngang'na' Jesús. ¹⁸Dsu' mi~ cajngang'na're, job dseáng' cajmiti' Fidié' lajii' júu' e cacuø' lami~ jééng'gui e caguia' jaléng' dseá i café' cuaiñ~ quiá'r mi~ cajíñ' lala, e dseáng' nisi'í'ba' e nijnga' dseá quiá' i dseá i sijeeng'naa' fí' jmigüí' la i nisíng' Fidié' i nileáng' jnea~aa' jee' dsee' quí'ii'.

¹⁹Joba' fíi' i 'nú' e quí' jíing' yaang~na' fí' quini' Fidié' jogui jáang~ yaang~na' fí' jaguór', jo lajoba' ni'íiñ dsee' quí'na'. Jo jangám' Fíi'naa' Dseá Jmáang~ nijmér' e nili'iaang' óo'na' jogui e niliseeng'na' juguiá' júu' røø' còo'r'. ²⁰Jo Fidié' nisíng~tur Jesús fí' jmigüí' la, jo dseá íb' cajo i caguíng' dseá do latí' mi' uíing' e laco' nilíiñ dseá quie' nifí' quí'ii', dseá líí'ii' dseá Israel, lí' laco'gui nicajíñ' lami~ jééng'gui. ²¹Dsu' lajee' lana, fí' ñiff' bi' 'né' seeiñ cartí' mi~ niguiá'tu Fidié' guiú' lajalé' e sea' fí' jmigüí' laco'gui toø' fí' ni' jì' quiá'r jogui laco'gui casí'r dseá quiá'r i café' cuaiñ~ quiá'r

malií'gui eáang', ²²lí' laco' cajíng' Moi' ie~ jo ie~ mi' casí'r jaléng' 'lii' dseá cøong' quí'naa' lala: "Fíi'naa' Fidiéeb' niguíng' jaang' dseá lajee' dseá góo'naa' i nife' cuaiñ~ quiá'r lí' laco'gui caguíñ' jnea' e fá'a cuaiñ~ quiá'r. Jogui 'né' jmee'na' núu'ba' jalé' júu' quiá'r". ²³Dsucø' jaléng' dseá i ja' nilíjii' jalé' júu' quiá' dseá do, ni'íim~bre jo ni'nám~bre congua' jee' jnea~aa', dseá líí'ii' dseá quiá' Fidié'."

Jo lanab cajíng' Moi' ie~ jo.

²⁴Jo lajiiim dseá i café' cuaiñ~ quiá' Fidié' malií'gui eáang', canaang' latí' còo' Samuel cartí' lana, røøb' júu' caguia' quiá' jalé' e dsijéé' lajee' lana. ²⁵Jogui 'nú' bi' cajo catíing~na' lajii' júu' e cacuø' Fidié' lami~ jééng'gui la'eáang' còo' dseá i caguia' júu' quiá'r. Jogui nicatíim~bi' 'nú' cajo júu' e nislí' quiá' Fidié' còo' jaléng' 'lii' dseá cøong' quí'ii'. Dsucø' Fidié' casí'r Abraham ie~ malií' do mi~ cajíñ' lala: "Ni'ee' e guiú' còo' lajiiing' dseá seeng' fí' la'úng' fí' jmigüí' la'eáang' còo' jaang' dseá sijú' i nijáa' mi~ nití' í' lajo." Jo lajob cajíng' Fidié' casí'r Abraham ie~ jo. ²⁶Jo mi~ cangf e cajmijí'tu Fidié' i jøø' Dseá Jmáang' do, la'uii' casíñ' dseá do jee' jnea~aa', dseá líí'ii' dseá Israel, e laco' niñíing'naa' e ni'náng'naa' jee' jalé' e 'li' e jmoo~naa' lajaang' lajaang'naa'.

Jo lanab líí' jalé' júu' e caguia' Tá' Simón ie~ jo.

Mi~ caguíéng' Tá' Simón còo'gui Juan fí' quini' dseata~

4 Jo lagui'ná' bi' fé' Tá' Simón còo'gui Juan júu' quiá'r fí'

quini˘ jaléng˘ dseà e fí guá˘ fé˘
 quiá˘ dseà góor˘ dseà Israel do, mi˘
 caguilíng˘ jmidseà cóo˘˘gui i fii˘
 quiá˘ dseà jmóo˘ í˘ guá˘ do jogui
 cóo˘˘bir dseà Israel i líng˘ dseà
 saduceo cajo. ²Jo jaléng˘ i dseà
 í˘ eáam˘ liguiiñ˘ dsu˘ e Tú˘ Simón
 cóo˘˘gui Juan ngir˘ ta˘ e˘ dseà e quiá˘˘
 jí˘tu jaléng˘ dseà mi˘ ningŕ e júuiñ˘˘
 lí˘ laco˘˘gui calŕ cóo˘˘ Jesús. ³Jo
 casam˘ bre i dseà gáang˘ do dsifí˘ lado
 uii˘ e jo, jo catáng˘ neiñ˘ ˘nuñí˘ e laco˘˘
 niquidsir˘ í˘ quiáñ˘ do mi˘ nijneá˘,
 co˘ nica˘lóob˘ mi˘ casang˘ neiñ˘ do.
⁴Dsu˘ fíim˘ jaléng˘ dseà i nicanúu˘ e
 júu˘ e guiá˘ dseà do nicajám˘ yaaiñ˘˘
 fí jaguó˘ Jesús, jo lajíi˘ dseañu˘ bi
 cadsíñ˘ jiu˘ ja˘ ˘niá˘ mil la˘ó˘ ca˘uiñ˘˘
 dseà quiá˘ Dseà Jmáang˘ ie˘ jo.

⁵Jo mi˘ cajneá˘ e jmi˘ jo,
 caseáng˘ jaléng˘ dseà quie˘ nifi˘
 quiá˘ dseà Israel fí˘ do fí˘ Jerusalén
 cóo˘˘gui jaléng˘ dseà cóong˘˘
 quiá˘r˘ jogui jaléng˘ tifa˘ quiá˘˘
 júu˘ quiu˘ ta˘ quiá˘ dseà Israel. ⁶Jo
 jee˘ job quieéng˘ Anás i líng˘ dseà
 mogui˘ quiá˘ jaléng˘ fii˘ jmidseà
 quiá˘ dseà Israel, jogui jmidseà
 Caifás, jogui Juan, jogui Jaang˘, lí˘
 lajaléng˘ dseà sinúu˘ caguiaang˘gui
 quiá˘ i dseà mogui˘ quiá˘ jaléng˘
 fii˘ jmidseà do. ⁷Jo jaléng˘ i dseà
 í˘ caquiur˘ ta˘ e nitóør˘ Tú˘ Simón
 cóo˘˘gui Juan fí˘ jee˘ lí˘ teáaiñ˘˘, jo
 fí˘ jee˘ job casíñ˘ dseà do, jo lalab
 cajmingí˘r˘ dseà do ie˘ jo, jo cajíñ˘˘:
 —¿I˘ nicacuø˘ ˘nú˘ fí˘ e
 cajmi˘leáang˘na˘ i dseà na˘, osi˘ ¿i˘
 júu˘ quiá˘ é?

⁸Jo co˘ Tú˘ Simón eáang˘ jmicóo˘˘
 Jmiguu˘ quiá˘ Fidiée˘ quiá˘r˘, joba˘
 cañíir˘ quiá˘ i dseà góor˘ do jo
 cajíñ˘ casí˘ reiñ˘:

—E laba˘ fíi˘ ˘nú˘, jaléng˘ dseà
 teáang˘na˘ nifi˘ qui˘ii˘, cóo˘˘gui
 jaléng˘ ˘nú˘, dseà cóong˘˘ qui˘ii˘,
⁹co˘ ˘nú˘ jmingii˘na˘ quiá˘ jalé˘ e
 guiú˘ e nicajmó˘naa˘ cóo˘˘ i dseà
 lamí˘ jlúung˘ na e laco˘˘ niliñí˘na˘
 jial calŕ e ca˘láaiñ˘. ¹⁰Joba˘ nijmób˘
 jnea˘ júu˘ fí˘ quini˘ ˘nú˘ e laco˘˘
 nilíne˘naa˘ cóo˘˘gui dseà Israel
 caguiaang˘gui e i dseañu˘ i sing˘˘
 quini˘naa˘ lajíi˘naa˘ la˘ó˘ téé˘naa˘
 la ca˘láaiñ˘ la˘eáang˘ cóo˘˘ Dseà
 Jmáang˘ i seeng˘ fí˘ Nazaret, i dseà
 i cateáang˘ ˘nú˘ fí˘ dse˘ crúu˘ do,
 jogui i cajmijí˘tu Fidiée˘ calé˘ catú˘.
¹¹Jo ˘nú˘ í˘ óo˘na˘ e i Jesús do líiñ˘˘
 lafa˘ coo˘ cuu˘ e ja˘ ta˘ íing˘ quiá˘˘
 tíi˘ fii˘, dsu˘ o˘ ja˘ e lajo, dsuco˘˘
 dseà do lanagui nilíiñ˘ lafa˘ e cuu˘˘
 e niing˘gui lajee˘ lajalé˘. ¹²Jo jíi˘˘
 i Jesús dob dseà cuøong˘ nileáiñ˘˘
 jneaa˘aa˘ jee˘ jalé˘ dsee˘ qui˘naa˘,
 co˘ jo˘ i seeng˘ i jiéng˘gui fí˘ la˘ung˘˘
 fí˘ jmigui˘ fa˘ e nicacuøong˘ Fidiée˘ i
 nileáang˘ jneaa˘aa˘ jee˘ dsee˘ qui˘ii˘.

¹³Dsu˘ mi˘ cangá˘ jaléng˘ dseà i
 teáang˘ nifi˘ quiá˘ dseà Israel do e
 eáang˘ ja˘ ˘gó˘ Tú˘ Simón cóo˘˘gui
 Juan e fé˘r˘ jalé˘ júu˘ quiá˘ Dseà
 Jmáang˘, joba˘ eáam˘ cangogá˘ dsíi˘
 i dseà do mi˘ canúur˘ jial tíing˘ Tú˘
 Simón fé˘r˘, co˘ niñí˘bre e ja˘ ˘ga˘ lí˘
 mí˘ jmitíing˘ dseà do, joba˘ calilí˘r˘ e
 dseà cangi˘ cóo˘˘ Jesús líiñ˘ do lají˘
 huáiñ˘. ¹⁴Jo jíi˘˘ ja˘ e bí˘ sea˘ quiá˘˘ i
 dseà do fa˘ e nijmér˘ dsee˘ quiáñ˘ do,
 co˘ jee˘ dob sing˘ i dseà i nica˘láang˘˘
 do. ¹⁵Joba˘ caquiur˘ i dseà quie˘ nifi˘
 do ta˘ e ca˘uøøm˘ Tú˘ Simón cóo˘˘gui
 Juan fí˘ caluu˘ lajee˘ cateá˘ fí˘ quini˘ i
 dseà fíing˘ i siseáng˘ do. Jo mi˘ cangá˘
 jo, jo canaang˘ i dseà i siseáng˘ do
 síiñ˘ lajee˘ yaaiñ˘ jo sí˘ ruiñ˘:

16—¿E~ nijmó'oo' cóo' i dseañu' gáng-na? Co' lajiiim' dseañ seeng' fí' Jerusalén ñir' e nicajméesiñ' li~ lajii' e cangíiñ' e tiiñ', jo ja' cuóong' fé'naa' e o' já' e jo. 17 Jo e laco' jo nini'gui lajii' júu' e guiar' do jee' jaléng' dseañ, joba' nité'baa' fól' quíar' e laco' jo ñingí' guir' guiar' júu' cuaiñ' quíar' i Jesús do.

18 Jo lajob' cajméer'; catób' tureiñ' do e fí' lí' siseáng' i dseañ fíing' do, jo caquiur' ta' quaiñ' do e jo' ee' nífé'guiiñ' o'gui ní'é'guiiñ' do jii' cóo' júu' cuaiñ' quíar' Jesús.

19 Dsu' i Tá' Simón do cóo'gui Juan cañir' quíar' i dseata' quíar' do jo casí' reiñ':

—Íi' óo' 'nú' yaang'na' jial e guíu'gui, ¿su guíu'gui e nijmití'naa' lajii' ta' quíu' 'nú' laco'gui e nijmití'naa' la'uii' ta' quíu' Fidiée'?

20 Co' ja' cuóong' e nitá' jnea' e nífé'naa' lajii' e nicané'naa' jogui lajii' e nicané'naa' quíar' Jesús.

21 Jo mi' canúu' jaléng' i dseañ i quíe' nífi' do jalé' e júu' jo, caleáb' tu' casí' reiñ' do e iing' ee' nijmeáng' neiñ'; dsu' ja' cateá' dsíir' fa' cajméer' lajo, jo catiúum' breiñ' do, co' ja' cadsé'r' jial uing' e nijmér' lajo, co' lajiiim' dseañ i teáng' do ie' jo jmiféiñ' Fidiée' quíar' lajii' e calí' do ie' jmi' jo.

22 Jo i dseañu' i cal'laang' la'eéang' cóo' güea'^ quíar' Fidiée' do ñingóor' lí'gui tuló' jii'.

Mi' cami' dseañ quíar' Dseañ Jmáang' Fidiée' e nijmicóo' í' quíar'

23 Jo mi' ca'uóong' Tá' Simón cóo'gui Juan e fí' lí' siseáng' dseañ do co' nisilaam' bre, joba' caseáng' tu' rúinñ' cóo' jaléng' i

apóo' rúinñ' caguiaang'gui do, jo cajmea'reiñ' júu' jalé' e cajíng' jaléng' fii' jmidseañ quíar' dseañ góor' dseañ Israel cóo'gui jaléng' dseañ cóong' quíar'. 24 Jo mi' cató' jma' rúinñ' e júu' do, jo caféiñ' Fidiée' congúia' lajiiinñ' do jo cajíñ':

—Fíi' ii', 'nu' dseañ cajmee' yú'^ jmigüi' cóo'gui guóo' uó' jogui jalé' jmi' lí' lajalé' e seañ quíar' laca'íng' laca'íng'. 25 Jo lalab' casíi' 'nu' i dseata' Daví' i cajmées' lajii' e iing' 'nu' do, jo la'eéang' cóo' Jmiguí' quíi' cajme'r' lala:

Ja' dseeng' e ñiligúing' jaléng' dseañ jmigüi' quíar' Fidiée'.

Ja' e ta' iing' e nijmé' dseañ Israel e ní'f' dsíir' jalé' e ja' ta' iing'.

26 Co' lajaléng' dseata' dseañ féng' i quíu' ta' fí' jmigüi' la jmicóong' yaaiñ' fí' quini' Fidiée',

jo coliiim' cóo' i dseañ quíe' nífi' quí'ii' 'ní' níiñ' 'nu', Fíi' naa', coliiing'gui cóo' Dseañ Jmáang' i nicaguíin' 'nu' do.

Jo lanab' cajme' i dseata' Daví' do.

27 Jo síi'naa' 'nu', Fíi' naa', e lajob' calí' mi' dseata' Herodes cóo'gui dseata' Poncio Pilato caseáng' rúinñ' fí' la fí' Jerusalén cóo' jaléng' dseañ i ja' líing' dseañ Israel cóo'gui jaléng' dseañ góo'naa' dseañ Israel, e cajméer' 'ní' níiñ' Jóo' Jesús i güeang' i jmóo' lajii' e iing' 'nu' do i caguíin' do. 28 Jo jaléng' i dseañ do nicajméer' jalé' e na, co' lajob' sí'f' quíi' 'nu' e nidsijée' jalé' e na, jo nicalitib' lana. 29 Jogui' lana, Fíi' ii', 'nu' bi' dseañ ninuu' jalé' e ga' e fé' i dseañ do uii' quí'ii', joba' míi'naa' 'nu' e nicuó'ba' bí' jaléng'

jnea[^], dsea[^] jmoo⁻naa' lajji[~] e iin[~], e niguiá[^]guí[~] júu[^] quí[~] e ja 'gó[~]naa'. ³⁰ Jogui jmicóo[~] jnea[^] cóo[~] güea[^] quí[~] cajo e quí[~]naa' jmií[~] nijmi[~]leáang[^]naa' jaléng[~] dsea[^] dsée[~] jogui e nijmó[^]naa' jalé[~] e li[~] jogui jalé[~] e quí[~]naa' jmií[~] la'eáang[^] cóo[~] Jóo[~] Jesús i güeang[~] do.

Jó jji[~] lanab líí[^] júu[^] quiá[~] i dsea[^] apóo[^] do e caféin[~] Fidiée[~] ie[~] jó.

³¹ Jó mi[~] cató[~] féng[~] i dsea[^] apóo[^] do Fidiée[~], dsifí[~] ladob cajlé[~] fí[~] lí[~] siseáng[~] lajjiin[~] do. Jó Jmiguí[~] quiá[~] Fidiée[~] eáam[^] jmicóo[~] quiá[~] lajjiin[~] e laco[~] guiar[^] júu[^] quiá[~] Fidiée[~] fí[~] ni[~] fií[~] e ja 'gó[~]r[~] jji[~] capi[~].

Jalé[~] e sea[^] quiá[~] dsea[^] quiá[~] Dsea[^] Jmáang[~] líí[^] e røøb[~] quiá[~] lajjiin[~]

³² Jó eáam[^] fíng[~] jaléng[~] dsea[^] quiá[~] Dsea[^] Jmáang[~], jogui røøb[~] dseáng[~] ssiin[~] jogui røøb[~] éer[~] lajaléin[~] do. Jó jji[~] jaain[~] do ja jmóor[~] e lajji[~] e sea[^] quiá[~] líí[^] quiá[~] yaain[~], co[~] jalé[~] e jo røøb[~] quiá[~] lajjiin[~]. ³³ Jogui i dsea[^] apóo[^] do eáang[^]gui nisea[^] bí[~] quiá[~] e guiar[^] júu[^] quiá[~] jial mi[~] cají[~]tu Fii[~]naa' Dsea[^] Jmáang[~] mi[~] cang[~] e cajúin[~]; jogui Fidiée[~] eáam[^] jmicóo[~] lajjiing[~] i dsea[^] do cóo[~] güea[^] quiá[~].

³⁴ Jó lajjiim[~] i dsea[^] do sea[^]ba' e 'né[~], co[~] jaléng[~] i óo[~] uø[~] osi 'nur[~] é, joba[~] 'ní[~]bre e jó, jó e cuu[~] e lí[~]r do fí jaguó[~] i dsea[^] apóo[^] dob ngíin[~]. ³⁵ Jó í[~]guib nijmé[~] jmá[~] jia lajee[~] lajjiin[~] do lí[~] jialco[~] li[~] líí[^] quiá[~] lajaang[~] lajaam[~]bre. ³⁶ Jó lajob cajo cajmée[~] jaang[~] dsea[^] Israel i líing[~] dsea[^] levita i sii[~] Sé[~] i niseeng[~] fí[~] cóo[~] lí[~] sii[~] Chipre. Jó i dsea[^] í[~] calisr[~] quiá[~]

i dsea[^] apóo[^] do Bernabé, e guóng[~] dsea[^] i jmicóo[~] jaléng[~] dsea[^] rúng[~]; ³⁷ jó i dseañu[~] la ni'óo[~]bre cóo[~] uø[~], jó ca'ní[~]bre' do, jó e cuu[~] e calí[~]r quiá[~] e uø[~] e ca'nír[~] do, fí jaguó[~] i dsea[^] apóo[^] dob caguiar[~] laji[~].

Dsee[~] e ca'ée[~] Ananías cóo[~] Safira

5 Jó mi[~] cang[~]gui lajo, ca'ní[~] jaang[~] dseañu[~] i sii[~] Ananías colíing[~] cóo[~] dseam[~] quiá[~] i sii[~] Safira cóo[~] uø[~]. ² Jó røøb[~] casíng[~] i dseañu[~] do cóo[~] dseam[~] quiá[~] e caje[~]bre cóo[~] condseá[~] e cuu[~] e calí[~]r do, jó dsu[~] jji[~] condseá[~]ba' cacuø[~]r i dsea[^] apóo[^] do. ³ Joba[~] lalab casí[~] Tú[~] Simón i Ananías do jó cajjín[~]:

—Ananías, ¿jiali[~] cacuø[~] fí[~] uø[~] e ca[~]lí[~] fii[~] i líng[~] i sii[~] Satanás fí[~] o[~] e cajmee[~] adseaan[~] quiá[~] Jmiguí[~] quiá[~] Fidiée[~], jogui cajé[~] cóo[~] condseá[~] e cuu[~] e calí[~] quiá[~] uø[~] e ca'ní[~] do? ⁴ ¿Su o[~] quí[~] e uø[~] do? Jogui mi[~] cang[~] e ca'ní[~], ¿su o[~] quí[~] e cuu[~] e calí[~] do? ¿Jiali[~] ca[~]lí[~] o[~] e cajmee[~] lajo? Jó o[~] jji[~] cóo[~] jnea[^], dsea[^] apóo[^], nicajmee[~] adseaan[~], co[~] cóo[~] Fidiée[~] dsea[^] nicajmee[~] lajo.

⁵⁻⁶ Jó mi[~] calí[~] núu[~] Ananías e júu[^] jó, dsifí[~] lajob caquíin[~] jó cajúm[~]bre. Jó mi[~] cang[~] jó, caguilíng[~] tú[~] 'ní[~] míng[~] siming[~], jó caquíin[~] 'mi[~] i 'líi[~] Ananías do jó cangojéeng[~]nein[~] fí[~] lí[~] ca'áam[~]brein[~] do. Jó jaléng[~] dsea[^] i caliñi[~] lajji[~] e calí[~] do ie[~] jó dsíng[~] cafóin[~].

⁷ Jó mi[~] cang[~] 'ní[~] oor[~] lajo, caguiéng[~] dseam[~] quiá[~] Ananías fí[~] jó, jó jji[~] ja[~] nír[~] jalé[~] e nicalí[~] do. ⁸ Jó cajming[~] Tú[~] Simón i dseam[~] quiá[~] 'líi[~] Ananías do jó cajjín[~]:

—Jméel' jnea' júu, ¿su ca'niñ'ba' e uó' do cóo' jii' 'móo' e nicafée'na' do?

Jó cañii' i dseamf do:

—E já', lajob calí, có' ca'niñ'baa' cóo' jii' e 'móo' jó.

⁹Jóba' casí' Tú' Simón i dseamf do:

—¿Jiali' casiing'na' røø cóo' dseañu' quíi' e cajmee'na' adseaang'na' quiá' Jmiguí' quiá' Fidiée'? Lana dob nijalíng' i siming' i cango'áang' dseañu' quíi' do, jogui 'nu'gui nijéiñ' e nidsi'áaiñ' lana.

¹⁰Jó dsifí' lajob caquíng' i Safira do uii' tii' Tú' Simón e ni'liim'bre. Jó mi' caguilíng' i siming' do, ni'liim' i dseamf do. Jó cangojéem'breiñ' do fí' lí' ca'áaiñ' jó cataiñ' cáang' e lí' ca'áng' i 'lii' dseañu' quiá'r' do. ¹¹Jó lajiing' dseá quiá' Dseá Jmáang' i teáang' do ie' jó cóo'gui jaléng' dseá i caliñi' jalé' e calí' do, eáam' cafóin'.

Jalé' e li' e quíi' dseá apóo' jmiñ' e cajmээр

¹²Jó mi' cangf jó, jmiguiub' jalé' li' e quíi' jmiñ' cajmée' i dseá apóo' do jee' jaléng' dseá. Jó lajiim' i dseá quiá' Dseá Jmáang' do seáiñ' fí' guá' fé' quiá' dseá Israel lí' sii' Ni'núu' quiá' dseata' Salomón. ¹³Dsu' jii' jaang' dseá jiéng' ja' teá' dsír' e nidsitáaiñ' cóo' i dseá do doñi' fa' eáam' jmi'gó'reiñ' do. ¹⁴Jó lajee' jó ngóo' lifíim' jaléng' dseá i jáng' yaang' fí' jaguó' Dseá Jmáang', do dseañu' jogui dseamf. ¹⁵Jó jaléng' dseá uóóin' jaléng' dseá dsée' quiá'r' e dsiiñ'

ni' 'ma', jó dsijéiñ' fí' jee' 'núu' e laco' mi' ningíng' Tú' Simón fí' jó, fa' jii' capí' i' quiá'bre nití' lí' teng' jaang' gáng' i dseá dsée' do, jó lajob ni'leáaiñ' do. ¹⁶Jogui fíim' dseá i seeng' fí' jalé' fii' e téel' quiá' Jerusalén dsiliiñ' fí' jó e jéiñ' jaléng' dseá dsée' quiá'r' cóo'gui jaléng' dseá i jée' i 'ling' quiá'. Jó lajaléng' i dseá do 'láam'bre.

Mi' cangotáang'tu i dseá apóo' do fí' dsii' 'nuñi'

¹⁷Jó i dseá mogui' quiá' jaléng' fii' jmidseá quiá' dseá Israel cóo'gui jaléng' dseá Israel i líing' saduceo eáang' calí' dsihuñiñ' quiá' i dseá apóo' do cóo' jalé' e jmóoiñ' do. ¹⁸Jóba' casam'bre i dseá apóo' do, jó catáng'neiñ' fí' dsii' 'nuñi' quiá' ff. ¹⁹Dsu' lajee' teáaiñ' e dsii' 'nuñi' dob, casíng' Fidiée' jaang' ángel quiá'r', jó íb' i caneáa' jñf' quiá' e 'nuñi' do lajee' uóø, jó ca'uóøm'bre i dseá apóo' do, jó miffíng' casí'reiñ' do lala: ²⁰—Güilíng'tu' fí' dsii' guá' fé' do quíi' na', jó güisii'tu' jaléng' dseá fí' jó jial laco' niliseeiñ' cøong' cóo' Fidiée' lata'.

²¹Jóba' mi' cajneá' e jmiñ' cóo'gui do, eè'gui cangolíng' i dseá apóo' do fí' lí' si' e guá' fé' do quiá'r', jó cangotáaiñ' dsii', jó canaaiñ' e'r' jaléng' i dseá i caseáng' fí' jó lí' laco'gui ta' caquiñ' i ángel do.

Jó lajee' jó, i dseá mogui' quiá' jaléng' fii' jmidseá do cóo'gui jaléng' dseá quiá'r' i teáang'gui do, cató'r' jaléng' dseata' i quie' nifi' quiá' dseá Israel. Jó mi' nisiseáiñ' lajaléiñ' do, cahuí' ta' e nidsitée' i néé' ni' guá' do i apóo' i teáang'

dsíí 'nuñí' do, jo nidsijgeáang-neiñ' e fí lí siseáng' dseà do. ²²Dsu' mi' caguilíng' i dseà née' ni' guá' i sí'í' ngotée' i dseà apóo' i teáang' fí' dsíí' 'nuñí' do, jo mi' caguilíñ' fí' jo, jo i' cadséiñ' jíí' jaang'. Jo caquim' bre e quiéer' e júu' do fí' quini' i dseà siseáng' do jo lalab casí' reiñ':

²³—Mi' caguié' naa', dseáng' jní' guiáb' jní' quiá' e 'nuñí' do, jogui i 'léé' i jmóo' í' do, dob teáaiñ' fí' quini' jní'; dsu' mi' canea' naa', jíí' jaang' jo i' seeng' fí' dsíí' jo.

²⁴Jo mi' canúu' i fii' jmidseà do cóo' gui dseà mogui' i fii' i née' ni' guá' fé' do e júu' jo, joba' canaaiñ' síiñ' e nidsijéé' quiá'r' cóo' i dseà góor' do. ²⁵Jo lajee' jo, cóo' caguié' jaang' dseà i quie' júu' e fí' lí siseáng' dseà do, jo lalab casí'r' dseà í':

—I dseà i cateáng' 'nú' 'nuñí' do, dob niteáaiñ' fí' dsíí' sínúu' guá' fé' quií' na' lana e é'tur.

²⁶Joba' cangolíng' i fii' née' ni' guá' do cóo' gui jaléng' dseà quiá'r' e cango'néem' breiñ' do. Jo mi' cadséng' neiñ' do, ja' eé' cajmeáin' jíí' cóo, có' 'g' bre fing casí'ló' i dseà i teáang' do cuu' ír'. ²⁷Jo cató' breiñ' do fí' lí siseáng' i dseata' i quie' ní' quiá' dseà Israel. Jo mi' caguilíñ' fí' jo, lalab casí' jaléng' i dseà mogui' quiá' jaléng' fii' jmidseà do ír':

²⁸—Jnea' nicaté' baa' f' quií' na' jéeng' gui e jo' ní' é' na' jaléng' dseà cuaiñ' quiá' i dseà góo' naa' i síi' Jesús do, jo j' na' lana e fí' latøom' fii' Jerusalén nicaguiá' na' e júu' jo, jogui la quie' gui jnea' iing' na' cuó' na' dseé' cuaiñ' quiá' e cajnga' dseà quiá' i Jesús do.

²⁹Joba' cañí' Tú' Simón cóo' i apóo' caguiaang' gui do, jo cajíñ' casí'r' i dseà góor' i siseáng' do:

—Laniing' gui eáang' 'né' e jmití' naa' jalé' ta' quiu' Fidiéé' laco' gui e nijmití' naa' ta' quiu' jaléng' dseà jmigüü'. ³⁰C' i Fidiéé' i jmiféng' 'lí' dseà cóong' qui' naa' do, dseà í' bing' cajmée' e cají' tu Jesús, i dseà góo' naa' i cajngang' na' fí' dse' crúu' do.

³¹Jogui Fidiéé' nicaseáng' neiñ' do, jogui nicaguiéiñ' lí' lí dsée' laco' guiñ' 'ña' r', jogui nicacuó' reiñ' do ta' e nicár' ní' quiá' dseà jmigüü', jogui e leáiñ' dseà jee' jalé' dseé' quiáiñ'. Jogui cajmée' Fidiéé' lajo e laco' ní' quiá' jing' yee' naa' fí' quini' r', jnea' a' dseà lí' í' dseà Israel, jo lajoba' ní' í' dseé' qui' í'.

³²Jo neb' jnea' guiá' la' uing' e júu' jo lí' laco' gui la' ní' Jmiguí' quiá' Fidiéé' cajo, jo e Jmiguí' jo e nicacuó' Fidiéé' jaléng' dseà i núu' júu' quiá'r'.

³³Jo mi' canúu' i dseà Israel i siseáng' do lajíí' júu' quiá' i dseà góor' Tú' Simón do, dsifí' ladob caliguiíñ' jo cartí' mi' iíñ' nijngám' breiñ' do. ³⁴Dsu' jee' i dseata' i siseáng' do ní' quiéeng' jaang' dseà Israel i líng' dseà fariseo i síi' Gamaliel, jo líiñ' jaang' tifa' quiá' júu' quiu' ta' quiá' dseà góor', jo eám' jmi' g' jaléng' dseà i tifa' do. Jo i tifa' do caróor' lí' guiíñ' jo caquiur' ta' e ca'uøong' tea i dseà apóo' do e lí' siseáiñ' do. ³⁵Jo mi' cangí' jo, i tifa' fariseo do casí'r' jaléng' i dseà i siseáng' do ie' jo, jo cajíñ':

—Dseà góo' naa' dseà Israel, ñiing' óo' na' cóo' jalé' e í' óo' na'

nijmee⁻na' cōo' i dseà góona' na. ³⁶Téé' óona' ie⁻ ningóo' jiu do caseáng' i dseañu' i sii⁻ Teudas do teá' 'ñaia'r' e jiiñ' e líiñ' jaang' dseà laniing⁻, jo fíim' dseà caligóñ' lí' lí' quiu⁻ ciento dseà bing' cangotáang⁻ cōo'r' ie⁻ jo. Dsu' cajngam' dseà i Teudas do mi⁻ cangf jo, jogui jaléng' dseà quiá'r' casojóm⁻bing' do, jo jii' jo cadséng⁻ quiá'r'. ³⁷Jo mi⁻ cangf gui lajo, cōo' jmiñ' e cali'ling' dseà, caróo' jaang' dseañu' i sii' Judas i seeng' fí' Galilea i cajng' e líiñ' jaang' dseà laniing⁻; jo fíim' dseà calí'r' i caligóng' ie⁻ jo. Dsu' mi⁻ cangf gui lajo, dseab' cajnga' quiá'r' cajo, jogui jaléng' i dseà quiá'r' do casojóm⁻biñ' do cajo. ³⁸Joba' fíi' jnea' 'nú' e tiúung'na' jaléng' i dseà na, jo ja' quíng'na' jii' cōo' cōo'r'. Cō' facō' e júu' la quiá' lajii' yaang' dseà jmigüi', cuøòm⁻bi ningíng'. ³⁹Dsu' song e júu' la e quiá' Fidiéé, joba' ja' quí' jmiñ' nilí' 'nú' e ni'fíng'na'. Joba' fíi' i 'nú' e ñiim' óona', jo jie' mi⁻ jmee⁻na' e teáng⁻na' ga' uii' quiá' Fidiéé.

Jo mi⁻ calí' e fé' i tifa' Gamaliel do e júu' jo, ca'ím⁻ i dseà do júu'. ⁴⁰Jo catób⁻tur i dseà apóo' do calé' catú' fí' lí' siseáng' i dseà fíng' do; jo mi⁻ niteaaiñ⁻ do, jo cabøøng neiñ' jogui ca'fi⁻tur 'goo' quiáñ' do e jo' níguiá' guiñ' do júu' quiá' i Jesús do. Jo mi⁻ cangf jo, joguiba' caleáng'neiñ' do. ⁴¹Jo ca'uøøm' i dseà apóo' do e fí' jo e íaang' dsíir', cō' Fidiéé⁻bing' i nicacuø' ír' e laco' nidsingíiñ' iihuí' uí' Jesús. ⁴²Jo canaang' tu i dseà apóo' do e e'r' jaléng' dseà

júu' quiá' Jesús laco' jmiñ', jogui guiar' jalé' e júu' do fí' dsí' sinúu' guá' fé' quiá' dseà Israel e si' fí' Jerusalén jogui lajobi lacaang' fí' sinúu' quiá' dseà cajo.

Mi' ca'náaiñ⁻ guiáng⁻ dseà i nijmicōo' quiá' e nilí' guiéé' jalé' e 'né'

6 Jo ie⁻ jo, eáam' ngofíng' dseà i jáng' yaang' fí' jaguó' Dseà Jmáang⁻; joba' i dseà i fé' jmií' griego canaaiñ' jmiquím' dsíir' quiá' i dseà Israel i fé' jmií' hebreo, jo fé'r' e jaléng' dseamf griego i 'nái' ja' íñ' røø' lajii' e ngíiñ' e 'né'r' laco' jmiñ'. ²Joba' caseáng' i dseà guitúung' do lajaléng' dseà i nilíng' dseà quiá' Dseà Jmáang⁻ jo casí' reiñ' do jo cajíñ⁻:

—Ja' dseeng' e jnea' nitú'naa' e guiá'naa' júu' quiá' Fidiéé' e laco' nijmó'naa' guiéé' lajii' e si'f' niñíng'na'. ³Joba' fíi' i 'nú', dseà rú'naa' dseà quiá' Dseà Jmáang⁻, 'néeng' rúng'na' lajee' la'ó' yaang'na' guiáng⁻ dseañu' i la'ó' nicuíng' rúng'na' røø' cōo' jogui ningáng'na' quiá' rúng'na' jogui i la'ó' nijmicōo' Jmiguí' quiá' Fidiéé' quí'na'. Joba' dseà í'bing' níguiá'na' ni' e ta' jmóo' guiéé' na. ⁴Jo jnea' nijmó'bí' ta' féng' Fidiéé' jogui ta' guiá' júu' quiá' Dseà Jmáang⁻ lajee' jo cajo.

⁵Jo lajiim' i dseà do casíiñ⁻ røø' ie⁻ jo. Joba' ca'náaiñ⁻ Téé', jaang' dseañu' Israel i já' líng' júu' quiá' Dseà Jmáang⁻ car' ngocáng' dsíir' jogui i jée' Jmiguí' quiá' Fidiéé' quiá', cōo' gui Lii' cōo' gui Prócoro cōo' gui Nicanor

cóo'gui Timón, jogui Pármenes jogui cóo' Nicolás, jaang' i niseeng' fí' Antioquía, jo i dseà í nicaquí' jing' 'ñia'r e laco' nica'ufiñ' dseà Israel. ⁶Jo mi~ cangf jo, cangosing' yaaiñ' fí' lí' teáng' dseà apóo', jo í'guibing' camí' Fidiée' uii~ quiáin' do, jogui miffing' caquidsir' guoor' moguiñ' lajaang' lajaaiñ' e laco' cuo' lí' e ca'ín' e ta' do.

⁷Jo lajob ngóo' ni' júu' quiá' Fidiée', jogui ngóo' dsiffim' bi i dseà i jáng' yaang' fí' jaguó' dseà do fí' Jerusalén. Jo jì'gui i fíim' jmidsea' Israel íñ' júu' quiá' Dseà Jmáang' ie jo.

Mi~ casaiñ' Tée~

⁸Jo co' eám' 'gong' i Tée~ do la'eáng' cóo' güea' 'gong' quiá' Fidiée', joba' jmoo'bre jalé' e quí' jmiñ' jogui jalé' e lí' fí' jee~ dseà seeng' fí' jo. ⁹Jo cóo' jmiñ' fíim' dseà Israel dseà góo' i Tée~ do canaang' jmiquíng' dsíir' cóo'iñ' do, jo i dseà Israel i fíing' do quiéeng' i líing' dseà i teáng' jee~ 'lé' e sii' Liberto colliing' cóo' dseà i seeng' fí' Cirene cóo'gui fí' Alejandría, jogui jaléng' dseà seeng' lí' se' Cilicia cóo'gui lí' se' Asia cajo.

¹⁰Jo jaléng' dseà í'bing' canaang' jmiquíng' dsíi' cóo' i Tée~ do, dsu' ja lí'guir fa' e røø' nicóng' júu' quiá'r cóo' i Tée~ do, co' eám' tiiñ' do la'eáng' cóo' Jmiguí' quiá' Fidiée'. ¹¹Joba' i dseà í' ca'náaiñ' dseà 'léeng' i nijmé' dsee' uii~ quiáin' do e laco' nicuó'r dsee' i Tée~ do e féiñ' do jmang' júu' ga' uii~ quiá' Moi~ jogui uii~ quiá' Fidiée' cajo. ¹²Jo lajob calf, júu' job teá' casá' jaléng' dseà Israel

i seeng' fí' do colliing' cóo' jaléng' dseà cóong' quiá'r cóo'gui jaléng' tifa' quiá' júu' quiu' ta' quiá'r, jo jmang' i calf 'ní' níim' i Tée~ do. Jogui jaléng' i dseà Israel do casam'bre Tée~ jo caguijeaaiñ' fí' quini~ jaléng' dseata~ i quie' nifi' quiá'r. ¹³Jo mi~ caguiliñ' fí' jo, dob niteáng' dseà i nisi'neaang' i nifé' ga' uii~ quiá' Tée~, ¹⁴jo lalab cajíng' i dseà do:

—Nicanú'naa' e fé' i Tée~ do cuaiñ' quiá' Jesús i seeng' fí' Nazaret e ni'íim'bre guá' fé' quí'naa' e si' fí' Jerusalén, jogui e nijmisíiñ' jalé' e quí' tii'naa' jmoo'naa' e casée' Moi~ do e 'né' jmití'naa'.

¹⁵Jo i dseata' Israel do cóo'gui i dseà i neáng' do ie jo, mi~ cajóo'iñ' Tée~, jo cangáng'neiñ' do e lí' niñ' laco' lí' ni~ jaang' ángel i casíng' Fidiée'.

Mi~ cajmi'óng' 'ñia' Tée~ cóo' layaang' júu'

7 Jo mi~ cangf jo, i dseà mogui~ quiá' jaléng' fii' jmidsea' quiá' dseà Israel do cajmingí'r i dseà góor' Tée~ do song e jáb' lajii' júu' e nicanúur' fé' dseà uii~ quiáin' do. ²Joba' cañí' Tée~ quiá' i dseà mogui~ fii' jmidsea' do jo casí'reiñ' lala:

—Núu'na' júu' quie'e, dseà cóong' quí'ii' jogui dseà rú'naa' dseà lí'ii' dseà Israel. Cajmijnéem' 'ñia' Fidiée' quí'ii' i laniing' 'gong' do fí' quini' 'lí' yúu' quí'ii' Abraham mali'gui eáng' lajee' e cateáng' 'lí' yúu' do fí' Mesopotamia lajee' e ná'gui nidsér' e nidsigüear' fí' Harán. ³Jo lalab casí' Fidiée' dseà

í ie~ jo: “Táú' góo' còo' gui jaléng' dsea s'ijú', jo niguó' fí' guóo' uó' lí' ni'éé' e 'nà.”

⁴Jo lajob cajmée' 'lii' yáú' quí'ii' Abraham, cagüi'fí'bre e fí' Caldea do jo fí' dob cangogüear' fí' Harán. Jo mi~ cangf' jo, cajúm' tiquiá'r. Jo Fidiéeb' cató' quíá'r i Abraham do fí' Canaán fí' lí' née' jneaa'aa' lana. ⁵Dsu' ja cacuø' Fidiée' dsea í' jii' còo' uó' ie~ jo. Jo Fidiée' casí'r' 'lii' yáú' Abraham e nicuø'bre dsea s'ijú' dsea do e uó' do, nañi' fa' jii' jaang' jóo' 'lii' yáú' Abraham ja mí' seeng' ie~ jo. ⁶Jogui casí'bi Fidiée' i Abraham do e jaléng' dsea Israel i líng' dsea áang' quí'naa' nidsiliñ' e nigüear' e líiñ' dsea fii' jié' fí' còo' ni' guóo' uó' e née' huí'. Jo fí' job nijméñ' do ta' laco' dsea si'niing' jogui gab' nidsing' do lajee' quiñ' ciento jii'. ⁷Jo casí'bigui Fidiée' i Abraham do jo cajíñ': “Jnea~ nicuøø' iihuí' jaléng' dsea i nijmeáng' ta' jaléng' dsea quíe' e i liiñ' do dsea si'niing'. Jo mi~ ningf' jo, ni'uóm' jaléng' i dsea quíe' e do fí' jo, jo jaléng' í' nijmér' lajii' e iim'baa e fí' guóo' uó' na.” Jo lanab casí' Fidiée' i Abraham do ie~ jo.

⁸Jo Fidiée' cacuø'r' júu' 'lii' yáú' Abraham, jo catigua' júu' e tóo' lí' fí' ngúu' táang' lajii' yáú' siñuú' e laco' cuø' lí' e Fidiéeb' líng' Diée' quíá'r, jo lajob ta' caquiú' Fidiée' quíá'r 'lii' yáú' Abraham e nijmiti~bre e jo. Joba' mi' tí' lí' caliséng' jaang' jiuung' siñuú' quíá'r i calisí' Isáa', jo caté'e'bre lí' fí' ngúu' táaiñ' do mi' cadsín' jniá' jmiñ' lí' laco' ta' cahuí' quíá'r. Jogui lajob cajmée' i Isáa' do mi~

caliséng' jaang' jóor' siñuú' i calisí' Jacóo', jogui lajob cajmée' Jacóo' cajo còo' laji' guitúung' jóor' siñuú' i caliséng' quíá'r. Jo i guitúung' dseañu' íb' lí' tiquiá' laji' guitú' 'lé' dsea Israel i líng' dsea áang' quí'ii' do.

⁹Jo cò' jaléng' i jóo' Jacóo' i líng' dsea áang' quí'ii' do calí' dsihuíim'bre quíá' i rúñ' i sii' Sé' do, joba' ca'níim'breiñ' do còo' dsea i seeng' fí' Egipto, jo i dsea í' fí' job cajéeng'neiñ'. Jo dsu' eáam' cajmicóo' Fidiée' quíá' i Sé' do, ¹⁰jo caleáam'breiñ' do jee' jalé' iihuí' e si'í' e nidsing'iiñ' do, jogui cacuø'reiñ' do e tiim'biñ' eáang', jogui cajmээр' e guiúb' ca'ée' i dseata~ dsea féng' quíá' Egipto còo'r, jogui cacuø'reiñ' còo' ta' e líiñ' do dsea nu'luu' quíá' dseata~ dsea féng' e fí' Egipto do, jogui e née' niñ' do fí' nu' i dseata~ féng' do còo' gui jaléng' i dsea i jmóo' ta' fí' jo.

¹¹Jo mi~ cangf' jo, cajá' jii' oo' fí' latøng' Egipto còo' gui fí' Canaán, jo eáam' iihuí' cangongíng' dsea cøng' quí'naa' cò' jo' sea' e nidø'r. ¹²Dsu' mi' caliñi' i Jacóo' do e seab' micui'iee' fí' Egipto, joba' fí' job casíñ' jaléng' jóor' i líng' dsea áang' quí'ii' do. Jo e job la'uii' ya' e cangoliñ' do fí' Egipto.

¹³Jo mi~ cangolíng' tu' i jóo' Jacóo' fí' Egipto e catí' tii' ya', jogui'ba' cajmée' Sé' júu' còo' jaléng' i dsea í' e rúñ' dsea ngáang' còo'bre liiñ' do. Jo lajob caliñi' i dseata~ Egipto do e dsea Israel líng' Sé' laco'gui jneaa'aa'. ¹⁴Jo mi~ cangf' jo, caquiú' Sé' ta' e nidsé' tiquiá'r Jacóo' colíing'

cóo' jaléng' dseá sinúu' quiá'r- fí lí' guing' dseá do fí Egipto. Jo lí' lajee' lajiiñ' la'ó' cangoliiñ' fí jo tíi' bre setenta y cinco.

¹⁵Jo lajob cajmée' Jacóo', cangogüeá' bre fí Egipto cóo' jaléng' dseá sinúu' quiá'r-. Jo fí job cajúin-, jo fí jobi cajo cajúng- jaléng' dseá áang' quí'naa'. ¹⁶Jo jalé' móo' teáang' i Jacóo' do cangocóor' fí Siquem lí' se' Canaán, jo ca'óor' fí dsii' tó' ée' lí' calá' 'lii' yúu' Abraham quiá' jaang' i calis' Hamor e fí Siquem do.

¹⁷Jo mi~ nijaquiéeng' e nijmiti~ Fidiée' lajii' júu' e cacuø'r' 'lii' yúu' quí'ii' Abraham lamí' jéeng'gui eáang', jo eáam' nicangoffing- dseá áang' quí'ii' dseá Israel e fí Egipto do. ¹⁸Jo ie~ jo mi~ caguá' jaang'gui dseata~ dseá féng' i caquiú' ta~ e fí Egipto do, jo i dseata~ í' jo' calicuiñ' Sé'. ¹⁹Jo i dseata~ í', eáam' ga' ca'eer' cóo' jaléng' dseá góo'naa' dseá Israel, jogui caquiú' i dseata~ do ta~ e 'né' nitiúuiñ' do jaléng' yúu' siñuu' quiá'r- e laco' nijúuiñ' do.

²⁰Jo ie~ job cajo cangáang' i yúu' siñuu' Moí' do, jo eáam' iáang' dsii' Fidiée' cóo' i yúu' do. Jo sejmii' biñ' do cajmicúoó' quiá'r- lajee' gaang' si'. ²¹Jo coob' mi~ catí' í' e 'né' nitiúuiñ' i yúu' do quiá'r-, joba' cangotiúum' bre. Jo jaang' simí' quiá' i dseata~ dseá féng' Egipto do, íb' cadséng' i yúu' do, jo catø' bre fí quiá'r-, jo cajmicuáang' neiñ' do lafa' jóo' bre. ²²Jo mi~ cacuaiñ- do, calitím' bre lajii' e tting' dseá egipcio, jogui eáam' bi' goiñ' cajo e tiiñ' jalé' júu' cóo' gui jalé' e jmóo' dseá do cajo.

²³Jo mi~ cadsí' i Moí' i líing' dseá áang' quí'ii' do tuló' jii', ca'f dsíur' e nidsí'eer- dseá góor' dseá Israel i taam' bi' fí Egipto do. ²⁴Jo mi~ caguiéer- fí jo, cangáiiñ- jaang' dseá egipcio i táang' jmáng' jaang' dseá góor' dseá Israel. Jo cajmi'óm' Moí' i dseá góor' do, jogui cajngam' bre i dseá egipcio do.

²⁵Jo i' dsii' i Moí' do e nililí' jaléng' i dseá góor' dseá Israel do e la'eáang' cóo' í' bre nileáang- Fidiée' jaléiñ' do, jo dsu' ja' calilí' i dseá góor' do jalé' e jo. ²⁶Jo mi~ cajneá' lajo, ngó tu Moí' calé' catú' e cango'eer' dseá góor' dseá Israel. Jo mi~ caguiéer- fí jo, cangáiiñ- gáng' la'ó' dseá góor' i taang' ta' tting', joba' cali'iiñ' e nisíng'-túñ' do røø' jo casí'-reiñ': "¿Jialí' taang' 'nú' ta' tting' la'ó' rúng'na'?"

²⁷Joba' i dseá i jmáng' i jaang'gui do caliguiim' bre quiá' Moí', jo ca'lem' breiñ' do jo casí'-reiñ' lala: "¿I' caguíng' 'nu' e líin' jaang' fii' quí'ii' i quidsi' í' jee' jnea'?" ²⁸¿Su' í' o' e nijngan' jnea' laco'gui cajngan' i dseá egipcio do lado guiée'?"

²⁹Jo mi~ canúu- Moí' e júu' jo, cagüi'fí' bre fí Egipto jo cangóor- cangogüeár' fí cóo' guóo' uø' e née' huí' e sii' Madián. Jo fí job caguár' laco' jaang' dseá i jaa' fí lí' huí'. Jo fí job caliséng' gáng' jóor' siñuu'.

³⁰Jo mi~ cang'f tuló' jii' lajo, cóo' jmiñ' lajee' e ngí Moí' fí cóo' guóo' uø' lí' ja' ii' 'ga' lí' dseá seeng' fí quiá' cóo' mó' e sii' Sinaí, jo fí job cangár- cóo' 'matóo' e gui' ia' jì dsu' ja' e coø. Jo lajee' job cajmijnéeng' 'nia' jaang' ángel quiá' Fidiée' e fí jee' jì quiá' e

'ma e gui e ia jì do. ³¹Jo eáam' cango'gó' dsíi' Moi mi cangár e jo. Jogui mi cangoquíeín' cartí' quiá' gui e laco' nijóø' guiú' e jo, jo canúur luu Fidiée' e guicajíng' lala: ³²"Jneab Fidiée' i jmféng' jaléng' 'lii dseà cøøng' qui' na' i calisí Abraham cóo' gui Isáa' jogui Jacóo'."

Jo mi canúu Moi e júu jo, eáam' cafóin' car cajlém bre, jo jii' jo niteá dsíir' fa' nijóø' guir e lí' gui 'matóo' e ia jì do. ³³Jo guicanaíi tu Fidiée' quiá' Moi jo casí' reiñ' do lala: "Uøø' lomii~, Moi, dsucq' güeam' e ni guóo' uø' lí' si'ø' na lana, co' quiáb' sín' n. ³⁴Jo nicamó' baa guiú' jial tíi' iihuú' e íng' dseà quié' e, dseà Israel, i taang' fí' Egipto, jogui nicanú' bíi jalé' dsee e jmóo' dseà egipcio quiár'. Joba' cagüén n 'niá' a e laco' nijmicóo' baare e nileáin'. Jo fii' i 'nu e lana nisfín n 'nu fí' Egipto e laco' nigüileaan' jaléng' dseà quié' e."

³⁵Jo casí' gui Tée' i dseà do e júu la:

—Jo nañi' fa' ja' cali'ing' dseà Israel e i Moi do nicár nifí' quiár' jogui casí' biguir lala cajo: "¿I caguíng' 'nu e líin' jaang' fii' quí' ii' i quidsi' í' jee' jnea'?" jo dsu' Fidiée' casíin' i Moi do jee' jaléng' dseà quiár' e niquiúr' ta jaléng' dseà góor dseà áang' quí' ii', jogui e nileáng' neiñ' jee' iihuú' e íñ' fí' Egipto. Jo calíñ' e ta jo la'eáang' cóo' i ángel i cajnéng' fí' e lí' gui 'matóo' e ia jì do jo dsu' ja' coo'. ³⁶Jo i Moi dobing' ca'uøøng' jaléng' dseà áang' quí' ii' dseà Israel fí' Egipto, jo í' bing' lajee'

tuló' jii' cajméer' jalé' e lí' jogui jalé' e quí' r' jmi' la'eáang' cóo' güea' quiá' Fidiée' lajee' jéein' dseà áang' quí' ii' mi cacuo' r' fí' mar Rojo jogui mi cangir' fí' jee' uø' quiú'. ³⁷Jogui i Moi dobi cajo i casí' jaléng' dseà góor dseà Israel cóo' e júu la: "Fidiée' nijmér' e fí' jee' 'nú' nigüi' fí' jaang' dseà i nífé' cuaiñ' quiá' dseà do laco' gui la jmóo' jnea'." ³⁸Jogui Moi bi cajo i ca'íng' júu quiá' i ángel do fí' yú' mó' Sinaí; jo lí' jo cangíin' quiá' 'lii dseà áang' quí' ii' dseà Israel lajee' e siseáin' do fí' ni guóo' uø' quiú'. Jo Moi bi cajo i ca'íng' e júu quiá' Fidiée' cóo' e cuø' e see' naa' cøøng' cóo' Fidiée' lata, jo í' bi cajo dseà cangíin' fí' jaguóo' naa' e júu jo, dseà líi' naa' dseà góor dseà Israel.

³⁹Dsu' ja' cali'ing' jaléng' 'lii dseà áang' quí' naa' fa' calinúu' r' júu quiá' dseà do o' gui calijii' r' júu quiáin' do cajo, co' cali'iiñ' e niquim' tur calé' catú' fí' Egipto. ⁴⁰Jo i dseà Israel do casí' r' Aarón, jaang' rúng' dseà ngáang' cóo' Moi do, jo casí' reiñ' lala: "Jmiliing' diée' quí' ii' i ni' é' jneaa' aa' fí'. Co' ja' ne' naa' e calí' cóo' i Moi do i ca'uøøng' jneaa' aa' fí' Egipto, co' ja' mi' cagüeam' bir e fí' yú' mó' lí' cangór' do". ⁴¹Joba' cajmeáang' i dseà Israel dseà áang' quí' ii' do jaang' diée' i líing' la líing' güitá' jiuung' cóo' layaang' cunée'. Jo mi cangí' e cajmiliin' i diée' do, jo canaañ' jmfém' breiñ' do, jo jngaiñ' jaléng' j' e cuøin' i diée' do, jogui jmóor jmi' e jmféin' i diée' í' cajo i cajmeáañ' cóo' layaang' guóor' do.

⁴²Jō uíi' joba' ca'náam' 'ñia'
Fidiéé' cóo' jaléng' dseà quiá'r
dseà Israel dseà áang' quí'ii', jō ja'
cajnir' fí' quiáiñ' do e nijmiféiñ'
jaléng' núu' i sitóng' yá' jmigüi';
co' lajob too' fí' ni' jì' quiá' Fidiéé'
e cajme' i dseà i café' cuaiñ'
quíá'r' malii'gui eáang' mĩ' cajjñ'
lala:

Dseà Israel:

'Nú' , lajee' tuló' jii' e cangí'na'
fí' ni' guóo' uó' quié',
ja' cajmi'goóna' jnea'
fa' cajngang'na' jó' i
cacuøng'na' jnea'.

⁴³Co' 'nú' ie' jō cajméé'na' 'núu'
li' cajmiféng'na' i diéé' i sii'
Moloc cóo'gui núu' quiá' i
diéé' i sii' Refán.

Jō laji' huáang' i diéé' í' yaam'
'nú' cajmeaang'na're.

Jō uíi' joba' nisfín'n 'nú' cartí'
cóo' guóo' uó' li' huí' tí'
dogui laco' li' se' Babilonia.

Lanab too' e fí' ni' jì' do.

⁴⁴Jō café'bi Téé' júu' quiá'r' jō
casí'reiñ' jō cajjñ':

—Jō lajee' ngí' jaléng' 'lii' dseà
cóøng' qui'naa' fí' jee' guóo'
uó' quié', quier' cóo' 'núu' e líi'
cóo' layaang' 'mi', jō fí' dsí'
jōb jmguiéng' dsíir' jalé' júu' e
cacuø' Fidiéé' ír' lamí' jéeng'gui.
Jō e 'núu' do calí' dseáng' laco'
ta' caquiú' Fidiéé' quiá' Moi' lí'
laco'gui jii' í' e ca'íng' dseà do
quíá' Fidiéé' mĩ' cangár' jalé' e
jō. ⁴⁵Jō mĩ' cangí' jō, jaléng' dseà
áang' qui'naa' ca'ím'bre e 'núu'
'mi' do. Jō mĩ' cagüilíiñ' cóo'
Josué e fí' guóo' uó' la, quiéé'bre
e 'núu' 'mi' do, jō quié'bre cajo mĩ'
calí'r' jalé' uó' quiá' jalé' fi' e

caguiee'gui e cacuø' Fidiéé' jaléng'
i dseà í'. Jō lajobi jmóor' lati' mĩ'
catf' í' e caquiú' dseata' Daví' ta'.

⁴⁶Jō eáam' calí'áang' dsí' Fidiéé'
cóo' i dseata' Daví' do, jogui
Daví' calí'íiñ' cajme'r' cóo' 'núu' fí'
li' nijmiféng' dseà i Fidiéé' quí'ii'
jogui i lííng' Fidiéé' quiá' 'lii' yúu'
Jacóo' cajo. ⁴⁷Jō dsu' i joo' Daví' i
sii' Salomón, í'bing' i cajme' e 'nu'
Fidiéé' do. ⁴⁸Jō dsu' Fidiéé' dseà
féng' dseà ñííng' ja' seeiñ' fí' dsí'
'núu' e jmo' dseà jmigüi' yaaiñ' lí'
laco'gui cajíng' i dseà áang' quí'ii' i
café' cuaiñ' quiá' Fidiéé' malii'gui
eáang' i calisí' Saí' mĩ' cajjñ' lala:

⁴⁹Jnea' Fidiéé', jō fí' ñifíb' li'
guiiñ' qui'ú' ta',
jogui fí' guóo' uó' la li'
jmi'íng' tii'.

Jogui 'nú', dseà Israel, ée' íng'
'núu' e nijméé' 'nú' quié'e?,
jogui, éjie' fí' li' nijmi'ín'n
cajo?

⁵⁰Dsüco' 'ñiáb' jnea' cajmé'e
lajalé' e sea' fí' la'úng' fí'
jmgüi'.

Jō lanab jii' lí' júu' quiá' Fidiéé'
e cajme' Saí' fí' ni' jì' quiá'r'
malii'gui eáang'.

⁵¹Jō café'bi Téé' júu' quiá'r' jō
cajñ':

—Dsu' 'nú' quié'na' logua' dseà
i ja' cuíng' Fidiéé' jogui dsí'
dseà i ja' cuíng' dseà do cajo, có'
saam' áa'na' jmoóna'. Jogui røøb'
lííng' 'nú' cóo' jaléng' 'lii' dseà
áang' qui'naa', có' contøøm' 'ní'
máang'na' Jmiguí' quiá' Fidiéé'.

⁵²Co' jaléng' i dseà í'bing' eáam'
ga' cajmeáiñ' jaléng' dseà i café'
cuaiñ' quiá' Fidiéé' malii'gui
jō cajngam'bre jaléng' dseà í'

mi~ caféiñ' cuaiñ~ quiá' i dseá
 i ja` røong` dsee~ i tí' lí~ nijáa' do.
 Jogui lanagui nicagüém~ fí' jmigüí'
 la i dseá i ja` røong` dsee~ do, jo
 dsu' 'ná' 'níb' cañíing'na're cartí'
 canjngam'ba're. ⁵³Jo nañi' fa' e
 nica'ling'na' júu^ quiu' ta~ quiá'
 Fidiée' la'eáang` cóo'~ jaléng'
 ángeles quiá'r~, jo dsu' ja` cajmee~na'
 núu'~na' e jo.

**Mi~ cajnga' dseá quiá' Tée~
 cóo'~ layaang` cuu~**

⁵⁴Jo mi~ canúu~ jaléng' i dseá
 quie' nifí' quiá' dseá Israel e júu^
 quiá' Tée~ do, dsíng' caligufiñ~
 quiá' dseá do carjì tur' majar~.
⁵⁵Dsu' i Tée~ do eáam` jée' Jmigüí'
 quiá' Fidiée' quiá'r~, jo caséer` nir~
 fí' yá' jmigüí' jo cangár~ cateá' fí'
 lí' laniing` 'gøng' quiá' Fidiée~,
 jogui cangáañ` Jesús e sing' dseá
 do lí' lí' dsée' cáang` Tiquiá'r~
 Fidiée'.

⁵⁶Jo casí' Tée~ i dseá siseáang'
 do:
 —iJøø~na!! Lana móo'o fí' ñiff~,
 jo dob máan`n i dseá i cajá' fí'
 ñiff' e líiñ' jaang` dseá jmigüí'; jo
 máan`nre e siñ' fí' lí' lí' dsée' laco'
 guing~ Fidiée'.

⁵⁷Jo dsu' i dseá i teáang~ do
 i 'níng` Tée~ cajni~bre loguar~ jo
 canaaiñ` guiar' 'goo' lajiñiñ' do e
 nisáin' Tée~ jo casam'bre. ⁵⁸Jo
 caguíng`neiñ' do fí' caluu' e fiñ`
 jo, jo canaaiñ` táang`neiñ' cuu~; jo
 jaléng' i dseá i 'ní' ní~ quiá'r~ do
 caséer' si'r^ cóo'~ jaang` siming'
 i sii' Saulo lajee' e táang`neiñ' do
 cuu~.

⁵⁹Jo lajee' jo canaang` Tée~ e féiñ'
 Fidiée' jo cajíñ'~:

—Fí'i Jesús, íin'~ jmiçuí' quie'e
 jmiñ~ na.

⁶⁰Jo mi~ cangf e café'r' e jo, casí'r'
 uó~ jnir~ jo canaaiñ` fé'r' teá':

—Fí'i, ja` jmée'~ cuente e dsee~ e
 ca'ée' i dseá la.

Jo mi~ calf` café'r' e júu^ na, jo
 cajúm~bre.

**Mi~ cajmeáng' Saulo ga` jaléng'
 dseá quiá' Dseá Jmáang~**

8 Jo røøb` casíng~ i Saulo do
 cóo'~ jaléng' i dseá i cajnga'
 quiá' i Tée~ do.

Jo 'ñia' ie~ jmiñ~ jo canaang`
 jaléng' i dseá do jmáin' jaléng'
 dseá quiá' Dseá Jmáang~ i neáang`
 fí' Jerusalén. Joba' casojøm~ jaléng'
 i dseá í', jo cangoliñ~ fí' guoo'~
 uó~ lí' se' Judea cóo'~gui lí' se'
 Samaria; jo jí' i dseá apóo^ dobing'
 cajé'gui fí' jo. ²Jo cóo` tú~ máing`
 dseá i jmi'gó' Fidiée~, íb` ca'áang~
 i 'líi' Tée~ do, jo eáam` calijiuung~
 dsíur' uii~ quiáin'~ do cajo. ³Jo lajee'
 jo i Saulo do ngir' lacoø` sinúu^
 quiá' jaléng' dseá i cuíng` Dseá
 Jmáang~ e jmáin' ga` jaléng' dseá
 do jogui tóør` laguidseaang` jaléng'
 í' jo dsijeáañ~ fí' dsíi' 'nuñí'; jo do
 quieéng` jaléng' dseañu' jogui
 jaléng' dseamf.

**Mi~ caguia' dseá júu^ quiá' Dseá
 Jmáang~ fí' lí' se' Samaria**

⁴Jo lajee' jo, jaléng' dseá quiá'
 Dseá Jmáang~ i ca'uøøng` fí'
 Jerusalén do naaiñ` guiar' júu^
 quiá' Dseá Jmáang~ lacoø` fí' lí'
 guilíiñ` quiá' jial nileáng` jaléng'
 dseá jee~ jalé' dsee~ quiá'r~. ⁵Jo
 jee~ i dseá í' quieéng` jaang` i sii'
 Lii~, jo í' cangór~ fí' cóo' fíi laniing~

li~ se' Samaria, jo fi' job canaaĩn` e'r jaléng` dseà júu` quia' Dseà Jmáang-. ⁶Jo fíim` dseà seáiĩn` e fi' li' táang` i Lii` do, jo lajiiĩn` do eáam` ngocáng` dsíir` núur` júu` quia' Dseà Jmáang- e guia' dseà do, jogui ní` bir cajo jalé' li~ e quíi' jmiĩ` e jmóo` dseà do. ⁷Jo ie` jo i fíim` dseà i jée' i 'ling` quia' cajmi'leáang- i Lii` do, jo jaléng` i 'ling` do dsíng` óor` mi' uóĩn` li' teáiĩn` dsii' jaléng` i dseà do. Jogui ca'láam-bi jaléng` dseà i caang` tii` cóo'gui jaléng` dseà i ja lí` ngí` jii' capí'-. ⁸Jo jaléng` i dseà i seeng` fi' jo eáam` cali'iaang` dsíir` cóo' jalé' e cajmée' i Lii` do ie` jo.

⁹Dsu' e fi' fii' jo niseeng` jaang` dseañu' i sii` Simón, jo nijmóor` ta` dseà láang` lati' maliib` ; jo ninicajár` ta` jmigóong` jaléng` dseà i seeng` e fii' li' se' Samaria do, jo fé'r` e jii' í` bre líiĩn` jaang` dseà i niing`gui lajee` lajiing`. ¹⁰Jo jaléng` dseà dseáng` cóo' gui'náb' núur` e ngocáng` dsíir` lajii' júu` e guia' i Simón do, jo lalab fé'r` cuaiĩ` quiaĩn` do:

—I nab dseañu' i sii' i 'gøng` eáang` quia' Fidiée`.

¹¹Jo lajalém` i dseà do já' líiĩn` júu` quia' i Simón do, có' la'eáang` cóo' e láaiĩ` do nicalí' bre nicajmigóoĩn` dseà lajii' maliib` eáang`. ¹²Jo dsu' mi' já' calíng` jaléng` i dseà í` jalé' júu` e guia' i Lii` do quia' jial iing` Fidiée' cár` nifí' quia' lajaang` lajaang` dseà jmiguí', jogui cuaiĩ` quia' Jesús i líing` Dseà Jmáang- i sijeeng` dseà Israel, joba' dseañu' dseamíb` jáng` yaaiĩ` fi' jaguó` Fidiée' mi' núur` jalé' júu` e guia' i Lii` do, jo miffing`

casaam`bre jmiĩ` e laco' cuø' li~ e nilíiĩn` dseà quia' Dseà Jmáang-.

¹³Jo jii' gui i Simón do já' calíiĩn` jalé' júu` e caguia' i Lii` do, jo cajgáam`bre jmiĩ` cajo, jo canaaĩn` ngír` cóo' i Lii` do doñi' jié' fi' li' ngíiĩn` do, jo sóong` dsigá` dsíir` nír` jalé' e li~ e quíiĩn` do jmiĩ` jmóor`.

¹⁴Jo mi' caliĩn' jaléng` i dseà apóo' i neáang` fi' Jerusalén do e ca'íng` jaléng` dseà i seeng` fi' li' se' Samaria jalé' júu` quia' Fidiée', joba' casíiĩn` Té` Simón fi' jo cóo'gui Juan. ¹⁵Jo mi' caguilíiĩn` do fi' jo, canaaĩn` mi'r` Fidiée' uii' quia' jaléng` dseà quia' Dseà Jmáang- i seeng` fi' Samaria do e laco' ni'íiĩn` do Jmiguí' quia' Fidiée', ¹⁶có' lami' jéeng`gui jii' jaang` ja` ii' mí' ca'íng` Jmiguí' quia' dseà do, có' lico' nicajgáaiĩn` jmiĩ` bi e laco' cuø' li~ e nilíiĩn` dseà quia' Dseà Jmáang-. ¹⁷Jo Té` Simón cóo'gui Juan caquidsir` guóor` fi' mogui' lajaang` lajaang` i dseà quia' Dseà Jmáang- do, jo lajob ca'íiĩn` do Jmiguí' quia' Fidiée' lajaang` lajaaĩn`.

¹⁸Jo mi' calilí' i Simón do e ím' jaléng` i dseà do Jmiguí' quia' Fidiée' e lico' quidsí' i dseà apóo' do guóor` fi' moguiĩn`, joba' dsifí' lajob casí'r` i dseà do jo cajíiĩn`:

¹⁹—Nicuøø`baa 'nú' cuu' e nijmee`na' e nilíb` jnea` cajo e nicuøøø` jaléng` dseà Jmiguí' quia' Fidiée' e lico' niquidsii' guóo'o moguir` laco'gui la jmoo' 'nú' na.

²⁰Joba' cañí' Té` Simón quia' i Simón do jo casí' reiĩn`:

—iNe`duu' e 'li' nilíiĩn` cóo' cuu' quíi', có' ca'í' o' e cóo' cuu' quíi'ba' nilí' lajii' e ngíing` dseà

cuø Fidiée! ²¹Ja eè catíng~ 'nu^h jíi~ capí^ e ta~ la, dsuco! ja í o' laco! catíng~ fí' quini^h Fidiée~.

²²Túu~ lajíi~ e 'li^ e í o' na, jo mái~ Fidiée~ e ní'íng~guir dsee~ quíi~ quía~ lajíi~ e ca'íi o', jo ne~duu' su cuøng~gui lajo quía'r. ²³Co' nilí^'baa e dsíng~' dsihuín' laco' sín' na, jogui dsee~ quíi~ jéeng` 'nu^h lafa' 'núum~'ba'.

²⁴Jo cañii~ i Simón do quía~ Tí^ Simón jo casí~reiñ~:

—Féeng~'na' Fíi~naa' Fidiée~ uii~ quíe~ e laco' ja' güigüiee~ güilíin^^h jalé! e nicafée~'na' na.

²⁵Jo mi~ cangf jo, mi~ cangoyúung~ e cajmée~ i dsea~ apoo~ do júu^ quía~ jalé^ e guíá~ e nicajmée~ Fidiée~ cóo'r~ jogui caguiar~ júu^ quía~ Fíi~naa' Jesús fí' jo, jo lajee~ e niteáaiñ~ fí' e ngolíiñ` fí' Jerusalén canaaiñ~ guiar~ júu^ quía~ Fíi~naa' Jesús fí' jmguiub' jalé! fíi' pí^ e tée~ lí~ se' Samaria cartí caguiliíng~tur fí' Jerusalén.

**Lii~ cóo~' jaang` dseañu^
i seeng` fí' Etiopía**

²⁶Jo mi~ cangf jo, casíng~ Fidiée~ jaang` ángel i cajmijnéeng` 'nia' fí' quini~ i Lii~ do, jo lalab cajíñ~ casí~reiñ~:

—Guia~ guíá~ quíi~, jo gua~ fí' lí^ lí uøø~ laco' ngoo~ fí' Jerusalén e guíee' cartí fíi' Gaza; jo e fí' jo ngíng~ la tóo~ ni~ guoo~ uø~ quíá~.

²⁷Jo lajob cajmée~ Lii~, cagüieem~ guíá~ 'nia'r, jo cangó bre fí' lí~ caquiá~ i ángel do ta~. Jo guía^ fib~ cajíng~' rúiiñ~ cóo~' jaang` dseañu^ i niseeng` fí' Etiopía i nilíng~' jaang` dseata~ dsea féng~' i jmoo~ ta' 'mea' cuu~ quía~ reina Candace e fí' góor`

do. Jo i dseañu^ do nicangór~ fí' Jerusalén e cangojmiféiñ' Fidiée~, ²⁸jo e ni'iuuiñ~ fí' e ngang~'tur fí' góor~ e guíiñ~ fí' coo~ ni~ bóø~ e jñu~ cuea~. Jo lajee~ jo, ngaiñ~ ir' coo~ jì e cajme' Saíi^, jaang` dsea i café' cuaiñ~ quía~ Fidiée~ malií' gui eáang~. ²⁹Jo cajíng~' Jmiguí~ quía~ Fidiée~ casí'r~ i Lii~ do:

—Gua~ jo güiquiéeng~ laco' ngo' e bóø~ do.

³⁰Jo mi~ cangoquiéeng~ Lii~ fí' jo, joba' canúur~ e i i dseañu^ do e jì e cajme' i Saíi^ do, joba' cajmíngi~reiñ~ do jo cajíñ~:

—¿Su ngám~'ba' e í^ na?

³¹Jo cañii~ i dseañu^ do quía~ Lii~ jo cajíñ~:

—U~, ja ngán~'n, co' jíi~ jaang` ja ii~ seeng` nijmeá~' jnea~ júu^ e guóng~' jalé! e too~ la.

Jogui i dseañu^ etiope do cató'r~ Lii~ e caguáiñ~ do ni~ e bóø~ do colíing~ cóo'r~.

³²Jo lalab fé^ e fí' ni~ jì lí~ gui'ná~ ir' do:

Cangojéeng` dsea ir' fí' lí~ nijúuiñ~ laco'gui la jéeng` dsea jaang` jo'se^ i dsijngáaiñ~; jo jíi~ capí^ ja eè ca'óor~ laco'gui ja' oo~ jaang` jo'se^ mi~ sííng~' dsea jñá're!.

³³Jo gab~ cajmeáng~' dsea ir', jo jíi~ jaang` ja seeng` i quidsi' í' quía'r røø.

Jo jíi~ jaang` jo ii~ quíi~ jmií~ nijmé~ júu^ cuaiñ~ quía~ jaléng~' dsea síjur~ co' cajnga' dsea quía'r, joba' congüia' cango'íiñ~ fí' jmgüí' la.

Jo lanab lí^ júu^ e í i dseata~ etiope do.

³⁴Jo mi calf ir e ji do, jo cajmingíi i dseata do cajmingíi' Lii jo cajíi':

—Jmee uii diée, jmée' jnea júu i cuaiñ quía' fé' i Saí' do e fí ni' ji' la. ¿Su quía'r' ñia'r' ofa' quía' i jiem' é?

³⁵Joba' canaang' Lii jmar' júu i dseañ' do e cuaiñ quía' Jesús guóng' e fé' e fí ni' ji' lí iin' do; jo ngí jo casí rein' quía' jial láang' Jesús jaléng' dseañ' jee jalé' dsee quiaíi'.

³⁶Jo lajee teáiñ' fí la do, coo caguilim bre lí sea jmií, joba' lalab cajíng' i dseata etiope do casí'r' Lii':

—Lab sea jmií e la. ¿Já' cuøøng' nisán n jmií, faa'aa'?

³⁷Joba' cañii' Lii quía' i dseañ' do jo casí' rein':

—Song já' líin' e ngocáng' o' júu quía' Jesús, cuøøm' nisán' jmií.

Joba' cañii' i dseata do:

—Jáb' líin' e i Jesús do líiñ' i Jóo' Fidiée' camíng' do.

³⁸Jo dsifí ladob caqui' i dseata do ta e cajé e bøø' lí dsíiñ' do; jo cajgáñ' e fí lí sea jmií do, jo fí job caseáang' Lii' jmií i dseata do e laco' cuø' lí e ca'uíiñ' do dseañ' quía' Dseañ' Jmáang'. ³⁹Jo mi calf uøøiñ' fí dsíi' jmí, jo Jmigú' quía' Fidiéeb' cacó' quía' Lii', jo jo cangáng' gui i dseata do ír'; jo ca'íb' tuiñ' do fí iuiiñ', jo dsíng' íaang' dsíir' cangáñ' fí góor'.

⁴⁰Jo catí coo' fií e sii' Azoto nicaguié' Lii', jo fí job canaaiñ' ngir' fí laco' laco' fií e guiar' júu quía' Dseañ' Jmáang' cartí caguiér' fí coo' fií lí sii' Cesarea.

Mi cajáng' ñia' Saulo fí jaguó' Dseañ' Jmáang'

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

9 ¹⁻²Jo co' ie' jo ja mí caqui' bi dsíi' Saulo e í dsíir'

e nijngáñ' jaléng' dseañ' quía' Dseañ' Jmáang', joba' cangór' fí quini' dseañ' mogui' quía' jaléng' fii' jmidseañ' quía' dseañ' Israel ie' jo e cangomir' fí e nidsér' fí laco' guá' quía' dseañ' góor' dseañ' Israel e téé' fí fií Damasco e nidsisiñ'

jaléng' dseañ' dseamí i já' líng' júu quía' Dseañ' Jmáang', jo nitøø'reiñ' do e 'núuiñ' fí dsíi' 'nuñí' e téé' fí Jerusalén. ³Jo cangáñ' Saulo fí e nijmér' lajo, joba' fí Damasco cangór'. Jo dsu' mi nijaquieem' e niguiéer' e fí jo, coo' cajneab' coo' ji' e teá' eáang' lacúng' lajíng' e lí ngóor' do, jo e ji' do jnéeng' jáa' catí yú' jmigú'.

⁴Jo dsifí lajob caquíng' Saulo fí ni' uø', jo miffíng' canúur' e líng' ií guicafé' fí yú' jmigú' jo guicajíi' sí'r' Saulo:

—Saulo, Saulo, ¿jiali' jmáan' ga' jnea'?

⁵Joba' cañii' Saulo quía' i guicafé' do jo cajíi':

—¿I' 'nu', Fíi'?

Jo cañii' tu i guicafé' do jo cajíi': —Jneab' Jesús i ngí 'nu' jmáan' ga' lana, jo ja ta' íng' quíi' e jmoo' lajo, co' lí' lí' eáang' gui jmáang' uøø'ba' e jmoo' lajo.

⁶Jo dsíng' cafóng' Saulo mi canúur' lado, joba' cañii' jo cajíi':

—Fíi', ¿e' iin' e nijmee' é?

Joba' cañii' tu i guicafé' do jo cajíi':

—Ráan', jo gua' fí Damasco, jo fí job nihiú' ta' e 'né' nijmee'.

⁷Jo jaléng' dseañ' i ngolíng' gui cóo' Saulo ie' jo dsíng' cafóñiñ', co' canúu' bre e luu' e guicafé' do, dsu' jíi' jaang' ja' ií cangáñ'. ⁸Jo mi caróo' Saulo e lí caquíñ' do, jo mi'

née' júu^ e cajóor- dsu' jò nijnea^ jminir' jjí~ capí^ cò' nitium-bre. Jo ì dsea ì ngóling- cóo'r~ dob ca'méeng' ír cartí' caguiér- cartí' Damasco. ⁹ Jo fí' job cajer' 'ní' jmií' tóong- e ja' jné'r' jjí~ capí^ o'gui í' gò'r' cajo.

¹⁰ Jo e fí' Damasco do niseeng' jaang' dseañu' ì líng' dsea' quiá~ Dsea' Jmáang- ì nisii' Ananías. Jo cóo' jmií' cajmijnéeng' 'ñia' Dsea' Jmáang- fí' quini' ì dsea' í' lafa' mĩ' quir', jo casí'r- dsea' do lala:

—iAnanías!

Joba' cañii' Ananías quiá~ dsea' do jo cajín~:

—Lab sín^n, Fíi'ì.

¹¹ Jo cajíng' Fíi' naa' Dsea' Jmáang- casí'r- ì Ananías do:

—Ráan', jo gua' fí' cóo' jee' 'núu' lí' sii' Derecha. Jo mĩ' niguié' quiá~ jaang' dsea' ì sii' Judas, jo nijming'ín' jaang' dseañu' ì sii' Saulo ì seeng' fí' Tarso, cò' lana guiiñ~ féiñ' jnea~. ¹² Jo jnea~ nicajmé'e e nicangáng- Saulo 'nu' lafa' mĩ' quir' e guie' fí' lí' guiiñ~, jo niquidsi' guóo' fí' moguir~, jo lajob nilijné'tur calé' catú~.

¹³ Jo mĩ' canúu- Ananías e jo, lalab cañir' jo cajín~:

—Fíi'ì, fíim' dsea' nicajmea'r' jnea' júu^ uii~ quiá~ ì dseañu' í' quiá~ jalé' e ga' e nicajmeáin' dsea' quíi' fí' Jerusalén. ¹⁴ Jogui lana nijáar' fí' la e niquier' júu^ quiá~ jaléng' fii~ jmidsea' e nisáin' jaléng' dsea' quíi' jo nidsiteáng' neiñ' fí' dsíi' 'nuñí'.

¹⁵ Joba' cañii' Fíi' naa' Dsea' Jmáang- quiá~ Ananías jo cajín~:

—Gua~, jo guijmíti' lajji~ ta' quiú'ñ, cò' jnea~ nica'náan~ ñ ì dseañu' do e niguiár- jalé' júu^

quíe~ e jee~ jaléng' dsea' ì ja' líng' dsea' Israel cóo' gui jaléng' dseata~ dsea' cóong' quiá'r- jogui fí' quini' jaléng' dsea' Israel cajo. ¹⁶ Jo jnea~ bí' ni'ée~ Saulo jial tíi' iihuúí' 'né' nidsing'íiñ~ uii~ quié~e.

¹⁷ Jo dsifí' ladob cangó- Ananías fí' lí' niguiiñ~ ì Saulo do. Jo mĩ' caguiér- fí' jo, ca'í' bre fí' dsíi' sinúu' lí' guiiñ~ do, jo caquidsir' guóor' moguiñ~ do, jo cajín~ casí'reiñ': —Saulo, rú'uu', ì Fíi' naa' Jesús ì cajmijnéeng' 'ñia' lajee' iuun' fí' e ñi' fí' la casíiñ~ jnea~ lana e nijmee~ e e nilijné'tu' calé' catú~ jogui e niñíin' Jmiguí' quiá~ Fidiéé~.

¹⁸ Joba' caquidsi' Ananías guóor' fí' yú' mogui~ Saulo, jo dsifí' lajob casojiú' e líi' la líi' hui' 'ñu' jmini' dsea' do, jo dsifí' ladob calijné'r'. Lí' jo caróor- jo miffíng' cajgáaiñ~ jmií' e lacò' cuò' lí' e ca'uúin~ dsea' quiá~ Dsea' Jmáang-. ¹⁹ Jo mĩ' cangá jo, cagó'r' ir~ jo catíim~ tur bí' quiá'r-. Jo cajé'bir cóo' tú~ jmií' mĩ' cangá jo cóo~ jaléng' dsea' quiá~ Dsea' Jmáang- ì neáng' fí' Damasco.

Mi~ caguia' Saulo júu^ quiá~ Dsea' Jmáang- fí' Damasco

²⁰ Jo lajee' job canaang' Saulo guiar' júu^ quiá~ Dsea' Jmáang- lacò' guá~ quiá~ dsea' góor' dsea' Israel e tée~ fí' Damasco, jo sí'r' jaléng' dsea' e ì dsea' góor' Jesús do líng' ì Joo' Fidiéé' camíng~ do. ²¹ Jo jaléng' dsea' ì núu' e júu^ quiá'r- do, sóong' dsigá' dsíir' jo fé'r':

—¿Su o' ì nabí ì dseañu' ì ngí' jmáng' ga' jaléng' dsea' quiá~ Dsea' Jmáang- ì neáng' fí' Jerusalén?

Jō ʔsu o' i nabi cajo i cagüéng' fí' Damasco la e nitóør' e 'núung'~ jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang' fí' quini' jaléng' fii' jmidseà quiá' dseà Israel fí' Jerusalén?

²²Jō dsu' lajeé' jō, eáang'gui cuø' bí' 'ñia' Saulo e guiar' e júu' do. Jō jalém' i dseà Israel i seeng' fí' Damasco do cajer' jíi' ja' ñir' e' dseáng'~ niñir', co' i Saulo do guiar' júu' e dseáng'~ jáb' e Jesús líiñ' Dseà Jmáang' i sijeeng' dseà Israel.

Mi' caláang' Saulo fí' jaguó' dseà góor' dseà Israel

²³Jō mi' cangf'gui lajō, jaléng' dseà Israel i seeng' fí' Damasco do canaaiñ' sñiñ' røø' jial nijngáñ' i Saulo i líing' dseà góor' do. ²⁴Jō dsu' ca'øm' Saulo júu' lajii' e i' dsii' i dseà do e nijmeáng'~ neiñ'. Jō uøø' jmíib' neáang' i dseà i siteeng' ír' do fí' oo' iá' cuu' e ñíí' eáang' lí' güi'ñing' jee' fii' Damasco e quiá' siteeiñ' e nijngáng'~ neiñ'. ²⁵Dsu' coø' uøø' jaléng' i dseà quiá' Dseà Jmáang' i neáang' fí' Damasco do cataiñ' Saulo fí' dsii' coø' 'matá' e fe', jō cajgiáang'~ neiñ' do fí' dse' e iá' cuu' e si' lacúng' fii' do, jō lajōb' caleáaiñ' dseà do.

Mi' caguiéng' tu Saulo fí' Jerusalén

²⁶Jō mi' cangf' jō, caguiém' tu Saulo fí' Jerusalén, jō cali'iiñ' e niseaiñ' coliiing' coø' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang' i neáang' fí' jō; dsu' lajiim' i dseà do 'góm' breiñ', co' ja' já' líiñ' e nilíing' Saulo dseà quiá' Dseà Jmáang'. ²⁷Jō dsu' jaang' dseañu' i sii' Bernabé caguijéiñ' Saulo fí' quini' jaléng' dseà apóo' i neáang'

fí' Jerusalén, jō cajmea'reiñ' júu' jial cangáng' Saulo Fii'naa' Dseà Jmáang' lajeé' iuiiñ' fí' e ngóor' fí' Damasco, jogui jalé' e caféng' Fii'naa' Dseà Jmáang' ír', jogui jial teá' dsíir' guiar' júu' quiá' Jesús e fí' Damasco do. ²⁸Jō lajōb' mi' caje' Saulo fí' Jerusalén, jō coliiim' canaaiñ' ngir' coø' dseà quiá' Dseà Jmáang' i neáang' fí' jō. ²⁹Jō dseáng'~ ngocáng' dsii' bre guiar' jogui sñiñ' júu' quiá' Dseà Jmáang' jee' jaléng' dseà Israel i féi' jmii' griego. Jō dsu' lajaléng' i dseà í' jmóor' úung' e nijngám' bre Saulo. ³⁰Jō mi' calilí' i dseà quiá' Dseà Jmáang' i caguiaang' do e í' dsii' i dseà do lado, joba' caguiim' bre Saulo fí' fii' Jerusalén, jō cangojéeng'~ neiñ' do fí' Cesarea; jō mi' cangf' jō, caguiéng'~ neiñ' do fí' góor' lí' sii' Tarso.

³¹Jō jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang' i seeng' fí' lacaang' lí' se' Judea coø' lí' se' Galilea coø' gui lí' se' Samaria juguié' júu' røøb' niseeiñ', jogui eáang'gui ngóo' lijá' líiñ' jalé' júu' quiá' Dseà Jmáang' car' ngocáng' dsíir'. Jō lajalém' bre jmóor' úung' e jmiféiñ' Fii'naa' Dseà Jmáang', jō lajōb' ngóo' líffing' dseà i jáng' yaang' fí' jaguó' Dseà Jmáang' lacoø' jmiñ' lacoø' jmiñ' la'eáang' coø' Jmiguí' quiá' Fidié'.

Mi' cajmi'leáang' Tú' Simón jaang' dseañu' i caang' tií'

³²Jō lajeé' jō ngí' i Tú' Simón do e dsí'eer' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang', jō lajeé' jō cangór' fí' coø' fii' lí' sii' Lida e cango'eer' jaléng' dseà íb' cajo i neáang' fí' jō. ³³Jō mi' caguié' fí' jō, cadséiñ' jaang'

dseañu' i caang' tih' i sii' Eneas, jo ningóo' mí jñiá' jii' e niráaiñ' do coo' lí' ráaiñ'. ³⁴Jo labal casí' Táh Simón i dseañu' í' jo cajín':

—Eneas, Dsea Jmáang' nijmi'leáaiñ' 'nu' jmiñ' ná. Ráan', jo sée' lí' ráan'.

Jo dsifí' lajob caróo' Eneas e lí' ráaiñ' do. ³⁵Jo lajalém' dsea seeng' fí' Lida cóo' gui fí' Sarón cangár' e caróob' i Eneas do, joba' cajám' yaaiñ' fí' jaguó' Dsea Jmáang' ie' jo.

Mí' cajmijí' tu Táh Simón jaang' dseamf' i sii' Dorcas

³⁶Jo ie' jo niseeng' jaang' dseamf' i líing' dsea' quiá' Dsea Jmáang' fí' coo' fii' lí' sii' Jope. Jo i dseamf' do nisiir' Tabita, e guóng' Dorcas cóo' jmií' griego. Jo i dseamf' í' contøom' jmóor' jalé' e guiá' jogui jmicóo'r' jaléng' dsea' i ja' sea' e 'né'. ³⁷Jo ie' jo nicalidséeb' i Dorcas do, jo cajúm' bre. Jo jaléng' dsea' i seeng' cóo'r' do ie' jo caláng' neiñ', jo caquiáang' neiñ' fí' dsí' sinúu' 'núu' yá'. ³⁸Jo e fii' Jope do quiáb' née' laco'gui née' e fii' Lida e fí' lí' táang' i Táh Simón do. Jo co' caliñib' jaléng' dsea' quiá' Dsea Jmáang' i neáang' fí' Jope e fí' Lidab táang' Táh Simón, joba' dsifib' casíiñ' gáang' dseañu' fí' do; jo mí' caguilíiñ' fí' jo caguisíi' reiñ' do lala:

—Táh Simón, má'aa' fí' Jope lajminá'.

³⁹Jo cangób' Táh Simón cóo' i dsea' do fí' Jope. Jo mí' caguiér' fí' jo, jo caguijéeng' neiñ' do fí' lí' ráang' i dseamf' 'lii' do. Jo jaléng' dseamf' 'nii' i niteáang' lí' ráang' i 'lii' do síng' qui'r' carfir' lacúng'

lajíing' lí' sing' Táh Simón mí' caguié' dsea' do fí' do; jo ca'e' reiñ' jalé' mi'núung' cóo' gui jalé' 'mi' e jíe' e nica'mi' i Dorcas do jogui e nicangíiñ' cuo' dsea' do lami' seeiñ'. ⁴⁰Jo ngí' jo, caquiú' Táh Simón ta' e ca'uøøm' jaléng' i dsea' i teáang' e sinúu' do fí' caluu'. Jo lí' jo, casí'r' uó' jnir' jo canaaíñ' féiñ' Fidiée', jo lí' jo, miffing' cajóoíñ' i 'lii' do jo cajín' casí' reiñ':

—i' Tabita, ráan'!

Jo dsifí' ladob caneáa' i dseamf' do jminir', jo mí' cangáiñ' Táh Simón, caróo' bre jo caguár'. ⁴¹Jo Táh Simón catíiñ' guoo' i dseamf' do jo casíng' neiñ'. Jo lí' jo, cató' tur jaléng' dsea' quiá' Dsea Jmáang' i ca'uóoíñ' e fí' sinúu' do cóo' gui jaléng' dseamf' 'nii' i teáang' do, jo ca'eiñ' jaléng' i dsea' do i dseamf' do e nicají' biñ' do. ⁴²Jo jalém' dsea' seeng' fí' Jope caliñir' jalé' e calí' do ie' jo, jo fíim' dsea' cajáng' yaaiñ' fí' jaguó' Dsea Jmáang' ie' jo. ⁴³Jo mí' cangí' jo, huøøm' bi cajé' Táh Simón e fí' fii' jo fí' quiá' jaang' dseañu' i sii' Simón i nijmóo' ta' jmi'ua' loo' jó'.

Táh Simón cóo' jaang' fii' 'lée' i sii' Cornelio

10 Jo ie' jo niseeng' jaang' dseañu' i sii' Cornelio fí' coo' fí' lí' sii' Cesarea i nilíng' fii' quiá' coo' 'lé' e sii' italiano. ²Jo i Cornelio do colíing' cóo' jaléng' dsea' sinúu' quiá'r', røøb' eám' jmiféiñ' Fidiée' jogui eám' núu'r' jalé' júu' quiá' dsea' do, jogui jmicóo' bir cóo' cuu' jaléng' dsea' Israel i ja' sea' e 'né', jogui contøom' féiñ' Fidiée' cajo. ³Jo coo'

jmiĩ ngóo' jiu la iĩ 'ni' e ca'lloō i Cornelio do liinḡ ee' cangár' lafa' miĩ quir', jo dseáng' røøb' cangáiĩ jaanḡ ángel i liinḡ guotiī Fidiée' i ca'l' fí lĩ guiiĩ jo cajíng' dsea' do lala:

—iCornelio!

⁴Jo dob cajé i Cornelio do jóøiĩ i ángel do, jo eáam' 'gó'r' cajmingí'r dsea' do lala:

—¿E' 'né' jmee'e, Fii'i?

Jo cañii' i ángel do quiá' Cornelio jo cajíĩ':

—Ninúub' Fidiée' jalé' júu' quií' miĩ fón're, jogui ní'bre jalé' e guiá' e jmoo' e jmicóo' jaléng' dsea' i 'né' licóo'. ⁵Jo lana nisíĩn' dsea' quií' fí Jope jo nidsite'r' Simón i sii' Tú' cajo e nijaiĩ' fí la. ⁶Jo lana dob guiiĩ' fí quiá' jaanḡ'gui i sii' Simón cajo, jaanḡ' dseañu' i guinḡ' fí 'ni' jmiĩn' i jmóo' ta' jmi'ua' loo' jó'.

⁷Jo mi' cangoyúung' e cangáng' i ángel i café' quiá'r' do, dsifí lanab catø' i Cornelio do gáng' dsea' 'léeng' quiá'r' cóo'gui jaanḡ' 'lée' i nicuúĩn' guiá' jogui i eáam' jmi'gò' Fidiée' cajo. ⁸Jo mi' calí' jma'reiĩ' do júu' jalé' e cangár' do cóo'gui e cajíng' i ángel do, jo casíĩm' breiĩ' do fí fii' Jope.

⁹Jo mi' cajneá' e jmiĩ' jo, lajee' gui'nang' teáaiĩ' do fí jo nijaquíéem' niguilíĩn' fí Jope, jo ningóo' guieñi' ie' jo, jo lajee' job cajgóo' i Tú' Simón do fí yá' 'núu' e lí' guiiĩ' do fí Jope e cangoféeiĩ' Fidiée'. ¹⁰Jo sóong' nijmi'aaĩn' lajee' jo, jo ni'iiĩn' dø'r' i bre. Jo lajee' guiiĩ' dob, lajee' e née' guiá' e nidø'r', canaang' nír' jalé' e cacuø' Fidiée' e si'fiĩn' e ninír' lafa' mi'

quí' dsea'. ¹¹Jo cangár' e caná' fí yá' jmiigüí', jo jnéeng' cajgó' cóo' e lí' laco' cóo' 'mi' e fe', jo jnéeng' 'ñuu' laji' quiá' quiúung'.

¹²Jo e dsii' 'mi' do jnéeng' teáang' langíng' íing' jó' nuu' i dsí' tú' guoo' jogui tú' tii', jo quiéeng'gui cajo jaléng' mi' cóo' jaléng' qui' jogui langíng' íing' ta'. ¹³Jo canúur' e cajíng' jaanḡ' i guicafé' jo guicajíĩ' do:

—Ráan', Tú' Simón, jngang' i jó' na jo quié'.

¹⁴Jo Tú' Simón cañiir' jo cajíĩ': —U', Fii'i, jii' cóo' née' ja' mi' cacún' n jaléng' i jó' na, co' lajo ta' huí' fí ni' júu' quiu' ta' qui'naa', jnea' dsea' lí'naa' dsea' Israel.

¹⁵Joba' guicajíng' tu i guicafé' do: —Jalé' e jíng' Fidiée' e cuøøm' lí' cø', ja' e ta' e fo' 'nu' e ja' cuøøng'.

¹⁶Jo mi' catf' 'ni' née' e guicafé' i dsea' do e júu' jo, cangób' tu e 'mi' do fí yá' jmiigüí'. ¹⁷Jo cajé' Tú' Simón í' dsíir' e guóng' jalé' e cangár' do. Jo lajee' jo caguilíĩm' i dsea' quiá' Cornelio do fí quiá' i Simón do e ningí' cangir' jmingíir'. Jo mi' caguilíĩn' fí lí' guinḡ' i Tú' Simón do, ¹⁸jo cajmingíir' cóo' júu' teá' su dob lí' guinḡ' jaanḡ' dseañu' i sii' Simón i sii' bi Tú' cajo.

¹⁹Jo lajee' jo, dobi sing' Tú' Simón e í' dsíir' quiá' jalé' e cangár' do mi' tí' lí' café' Jmiguí' quiá' Fidiée' jo casí' ír' lala:

—Janú', Tú' Simón, nab teáang' gaang' dseañu' i 'náng' 'nu'. ²⁰Ráan' jo guó' cóo'r', jo ja' ee' í' o' jii' cóo', co' jneab' dsea' casíĩn' i dsea' na fí la.

²¹Jo cajgám' i Tú' Simón do lí' dsíĩn', jo cango'fiĩn' i dsea' quiá' Cornelio do jo cajíĩn' casí' reiĩ':

—Jneab` i ngi`na' 'náng`na'. ¿E` júu` quié`na'?

²² Jo cañíi` i dseañu` gaang` do jo cajjín`:

—Jaa`naa' ta` quiá` jaang` fii` 'léé` qui`naa' i sii` Cornelio, jaang` dseañu` i guiúng` eáang` jogui contøøm` jmfíéiñ` Fidiée`. Jo jaléng` dsea` góo` dsea` Israel eáam` jmi`gór` dsea` do jogui 'neáaiñ` cajo. Jo jaang` ángel quiá` Fidiée` casí` ír` e nitó`r` 'nu` fí` quiá`r` jo ninúr` lajjíi` júu` quií` e 'né` nifí`re.

²³ Jo catób` Tú` Simón i dseañu` gaang` do fí` sinúu` lí` guiiñ`, jo dob cajer` coliiing` e uøø` jo. Jo mi` cajnea` lajo, cangób` Tú` Simón cóo` i dsea` do fí` Cesarea, jogui cangolím` bi cóo`r` coo` tú` máing` dsea` quiá` Dsea` Jmáang` i neáang` fí` Jope.

²⁴ Jo mi` cajnea` coo`gui jmiñ` lajo, joguiba' caguiliñ` cartí` Cesarea fí` lí` niguiing` i Cornelio do sijeeng` ír` coliiing` cóo`r` jaléng` dsea` sinúu` quiá`r` cóo`r` gui jaléng` dsea` i cuíiñ` eáang` i cató`r` fí` quiá`r` e laco' ni`fín` i Tú` Simón do. ²⁵ Jo mi` caguié` i Tú` Simón do fí` jo, dob nising` i Cornelio do o`nú` e nigüijeeng` neiñ`. Jo mi` cangáng` rúiiñ`, dsifí` ladob casí` Cornelio uø` jnir` fí` quini` i Tú` Simón do e laco' nijmiféng` neiñ!. ²⁶ Dsu' Tú` Simón dsifí` ladob caseang` neiñ` jo casí` reiñ`:

—Raan`, Cornelio, co' jnea` líiñ`n jaang` dsea` jmi`güi` laco' 'nu`.

²⁷ Jo lajee` gui`ná` siiiñ` ladob, ca`fí` Tú` Simón fí` dsíi` sinúu`, jo fíim` dsea` nisiseáng` fí` jo mi` cangotáaiñ`. ²⁸ Jo lalab casí` Tú` Simón i dsea` do:

—Niñíb` 'nú` e jnea`, dsea` líi`naa' dsea` Israel, ja` cuøøng` e dsitoo`naa' dsíi` sinúu` quiá` dsea` la 'nú` i ja` líing` dsea` Israel, o`gui cuøøng` siing`naa' cóo`r` dsea` la 'nú` cajo. Dsu' lana Fidiée` nicaler` jnea` e jo` cuøøng` e nifá`a e dsea` la 'nú` i ja` líing` dsea` Israel fa' e uøng`na'. ²⁹ Joba' mi` caguiliing` dsea` quií` e tó`r` jnea`, dsifib` cagá`a cóo`r`, jo jji` coo` ja` eé` dsee` casée`e. Joba' iin`n dseaáng` dsii` e` ta` cate`na' jnea`.

³⁰ Joba' cañíi` Cornelio quiá` Tú` Simón jo cajjín`:

—Ningóo` quié` jmiñ` lana, jo e í` laco' ngóo` lana, lab guiiñ`n fí` sinúu` la e jmfén`n Fidiée` la ii` 'ni` e ca'lóo`. Jo lajee` jo, coo` cajném` jaang` dseañu` i qui` coo` 'mi' e jji` eáang`, ³¹ jo cajjín` casí`r` jnea`:
 “Cornelio, nicanuub` Fidiée` jalé` júu` quií`, jogui nicaliñi` bre jalé` e guiá` e nicajmee` cóo`r` jaléng` dsea` i ja` sea` jalé` e 'né`. ³² Quiúu` ta` dsea` quií` jo güiguiliñ` fí` Jope, jo güiguiter` jaang` dseañu` i sii` Simón, sii` bir Tú` cajo, i táang` fí` quiá` jaang`gui dseañu` i sii` Simón i guiiing` 'ni` jmiñí` i jmóo` ta` jmi`ua` loo` jó`.” ³³ Joba' dsifí` lajob casíñ`n dsea` quié` e caguiteer` 'nu, jo eáam` guiá` la nicajmee` e nicañí`ba'. Jogui lana lab nisee`naa' lajii`naa' fí` quini` Fidiée`, jo eáam` ii`naa' nú`naa' jalé` júu` e ca`íing` 'nu` quiá` Dsea` Jmáang` e catíi`naa' e niná`naa'.

Jalé` júu` quiá` Tú` Simón e café`r` fí` quiá` Cornelio

³⁴ Jo mi` cató`r` fé` i Cornelio do, jo canaang` Tú` Simón fé`r` júu` quiá`r`

jee~ jaléng' i dseà i siseáng' fí quiá' i Cornelio do jo cajín':
 —Ná guiba' ningán'n røø e doñi' iib' dseà íng' Fidiée' ja e líi' ii' dseà, ³⁵co' ím' Fidiée' dseà i jmigó' ír jogui i jmóo e guiá' cóo'r doñi' jíe' fí lí' seein'. ³⁶Jo Fidiée' cangíin' júu' quiá'r la'eáang' cóo' jaléng' jnea', dseà líi'naa' dseà Israel, quiá' jial niliseeng' dseà juguiá' júu' røø la'eáang' cóo' Dseà Jmáang, co' íb' Fii' jaléng' dseà jmigui'. ³⁷Jo guiáb' ní' 'nú' jalé' e calí' ie' ja mí' ngóo' eáang' fí guóo' uø' qui'naa', jnea' dseà líi'naa' dseà Israel, jo canaang' jalé' e jo catí' Galilea mi' cangí' e caguia' Juan júu' quiá'r e 'né' nisáng' dseà jmií' e laco' cuø' lí' e qui' jing' yaaiñ' fí quini' Fidiée'. ³⁸Jo níi'í' 'nú' cajo jial cacuø' Fidiée' Jmiguí' quiá'r Jesús i cacuáng' fí Nazaret, jo cóo' e bí' jo cajmée' Jesús jmang' e guiá', jogui cajmi'leáaiñ' jaléng' i íng' iihuí' uíi' e fi' i 'ling' quiu' ta' quiá'r; jo jalé' e jo calí'r cajmээр, co' seem' Fidiée' contøong' cóo' ír'. ³⁹Jo caneb' jnea' jalé' e guiá' e cajmée' Jesús ie' jo fí Jerusalén, lí' latøong' lí' se' Judea. Jo mi' lí' cøong' lajo, cateáang' dseà ír' fí dse' crúu' jo fí job cajúin'. ⁴⁰Dsu' Fidiée' cajmээр e cají'b'tu dseà do mi' cadsíng' 'ní' jmií' lajo, jogui cajmээр e cajnéng' dseà do jee' jnea'. ⁴¹Dsu' ja' cajmijnéeng' 'nia'r' jee' lí' doñi' ii' dseà, co' lajii' jee' jneab' cajmijnéeng' 'nia'r', dseà i nicaguíng' Fidiée' lajii' lamí' jéeng'gui quiá' e nijmó'naa' júu' røø jalé' e calí' cóo' Jesús. Jo jneab' dseà ca'né' caquiee'naa'

cóo'r mi' cangí' e cají'tur calé' catú'. ⁴²Jogui Jesús casiin' jnea' e niguiá'naa' júu' quiá'r jee' jaléng' dseà, jogui e nijmó'naa' júu' røø e Fidiée' dseà casiin' dseà do e niquidsir' í' jee' jaléng' dseà jmigui' i jí'gui cóo'gui jaléng' i ní'liing' mi' catí' í' lajo. ⁴³Jo jaléng' dseà i nicafé' cuaiñ' quiá' Fidiée' lajii' malí' eáam' café'r cuaiñ' quiá' Jesús, jogui cajm'bir cajo e doñi' ii' dseà i jáng' yaang' fí jaguø' Jesús ní'im' dsee' quiá'r la'eáang' cóo' dseà do.

Mi' ca'íng' jaléng' dseà i ja líing' dseà Israel Jmiguí' quiá' Fidiée'

⁴⁴Jo laco' gui'nang' sim'bi Tú' Simón e fé'r jalé' júu' quiá' Dseà Jmáang' fí jee' i dseà i siseáng' do, mi' tí' lí' cangíng' jaléng' i dseà do Jmiguí' quiá' Fidiée'. ⁴⁵Jo jaléng' i dseà Israel i nilíng' dseà quiá' Dseà Jmáang' i caguíing' cóo' Tú' Simón fí quiá' i Cornelio do, eáam' cangogá' dsír' mi' calilí'r e cangíim' jaléng' dseà i ja líing' dseà Israel Jmiguí' quiá' Fidiée' cajo, ⁴⁶co' núur síng' i dseà do cóo' jmií' e jíe'gui laco' jmií' quiá'r jogui jmiféin' Fidiée' cajo. ⁴⁷Joba' cajíng' i Tú' Simón do casí'r i dseà do ladsifí' lado:

—Jii' jaang' ja' ii' cuøong' jníng' e nisáng' i dseà la jmií' e laco' cuø' lí' e nilíin' dseà quiá' Dseà Jmáang', co' nica'im' bre Jmiguí' quiá' Fidiée' laco'gui nica'íng' jnea' cajo.

⁴⁸Jo caquiá' Tú' Simón ta' e cajgáam' i dseà do jmií' e laco' cuø' lí' e nilíin' dseà quiá' Dseà Jmáang'. Jo mi' cangí' jo, jaléng'

i dseà do cami'r Tù Simón e fa' nijé' bi dseà do cōo tū jmi' cōo'r fí jo.

E uing e caguiar' júu' quía'
Dseà Jmáang' fí jee' dseà
i ja' líing' dseà Israel

11 Jo mi' cangî jo, jaléng' dseà apóo' cōo'gui jaléng' dseà quía' Fidiée' caguiang'gui i neáng' lacaang' lí' se' Judea, caliñir' júu' e jaléng' dseà i ja' líing' dseà Israel nica'ím' bre cajo júu' quía' Dseà Jmáang'. ²Jo mi' caguiéng' tu i Tù Simón do fí Jerusalén, i líing' dseà Israel i líing' dseà quía' Dseà Jmáang' canaain' cuø'reiñ' dsee' ³jo sí'reiñ':

—¿Jialí' caguiée' lacaang' quía' jaléng' dseà i ja' líing' dseà Israel jo caguiquíe' cōo'r'?

⁴Jo canaang' Tù Simón jma'reiñ' júu' latí uing' quía' jalé' e calí do jo cajíñ':

⁵—Lajee' táan'n fí Jope, jo lajee' guíaang' e fón'n Fidiée', camó'o líing' eè camó'o lafa' mi' qui' dseà; jo camó'o cajgó' fí yá' jmi'guí' cōo' 'mi' e fe' eáng', jo 'núu' lajì quié' quiúung', jo catisí' fí lí' sín'n. ⁶Jo mi' cajøø røø dsí' e 'mi' do, jo camó'o e teáng' langíing' íing' jó' nuu' i dsí' tū guoo' jogui tū tí' cōo'gui jaléng' mi' jogui jaléng' qui' cōo' langíing' íing' ta'. ⁷Jo canú' u e líing' i' guicafé' jo guicajíñ':

“Ráan' na, Tù Simón, jngan' i jó' na jo cun're'.” ⁸Jo cafá'a: “U', Fíi' i, jíi' cōo' née' ja' mí cacún' na jaléng' i jó' na, cō' lajo ta' huí' fí ní' júu' quiu' ta' qui'naa', jnea' dseà líi'naa' dseà Israel.” ⁹Joba'

canú'túu' e luu' e guicafé' fí guía' guí' do jo casí' jnea' lala: “Jalé' e jíng' Fidiée' e cuøøng' lí' cø', ja' ta' e fo' 'nà' e ja' cuøøng' jme' lajo.”

¹⁰Jo 'ní' née' catí e jgóo' e 'mi' do; jo mi' cangoyúung', jo cajgóob'tu fí yá' jmi'guí'. ¹¹Jo lajee' guíaang' e mó'o jalé' e jo, caguilíng' gaang' dseañu' i 'náng' jnea' i jalíing' tí' Cesarea caguilíñ' fí lí' guiin' do. ¹²Jo caqui' Jmiguí' quía' Fidiée' ta' jnea' e cangó'o cōo' i dseà do e ja' casée' e jíi' cōo' ta' uíi' e ja' líing' dseà do dseà Israel. Jo cōo' baa' jnúung'gui i dseà quía' Dseà Jmáang' la cangó'o. Jo mi' caguié' e fí Cesarea, lajalé' baa' cangotóo'naa' fí quía' jaang' dseañu' i sii' Cornelio. ¹³Jo fí jo cajmea'r jnea' júu' jial cangáñ' jaang' ángel i líing' guotíi' Fidiée' fí quía'r'; jo cajíng' i ángel do casí'reiñ' do lala: “Síng' dseà quíi' fí Jope, jo guíguite'r jaang' dseañu' i sii' Simón, i sii' bi Tù cajo. ¹⁴Jo í'bing' níjng' jial cuøøng' nileáng'na' jee' dsee' quíi'na' colíing' cōo' jaléng' i seeng' quíi'na'.” ¹⁵Jo mi' canaang' e fón'nre, jo mi' cangíiñ' Jmiguí' quía' Fidiée' lajaléiñ' do lí' laco'gui cangíng' jnea', dseà líi'naa' dseà Israel, latí mi' uing'. ¹⁶Jo joguib cadseng' dsii' lajii' e cajíng' Fíi'naa' Dseà Jmáang' lamí' cateáañ' cōo' jnea' fí jmi'guí' la mi' cajíñ' lala: “E já'ba' e Juan caseáañ' dseà jmi', dsu' 'ná' nisáng'na' jmi' cōo' Jmiguí' quía' Fidiée'.” ¹⁷Jo song' Fidiée' cacuø'r' i dseà i ja' líing' dseà Israel Jmiguí' quía'r' laco'gui cacuø'r' jnea', dseà líi'naa' lajo mi' ca'íng'naa' júu'

quíá' Fíi'naa' Dsea` Jmáang-, joba' ñi~ jnea~ e nijniin~n lajji' ta~ quiá' Fidié~?

¹⁸ Jo mi~ canúu- jaléng' i dsea` Israel i líng' dsea` quiá' Dsea` Jmáang- jalé' júu' quiá' Tú' Simón, dsifí' lajob jo` e cañiir` jii' coo` quiáin' do, jo canaaín` jmiféin' Fidié~ jo fé'r:

—E jáb' e nicacuø' Fidié~ jaléng' dsea` i ja` líng' dsea` Israel e niquí' nijíng' yaaiñ` fí' quinir` laco' cacuø'r' jnea', jo lajoba' ni'uúin` dsea` i catíng- seeng` cøøng` cõo' Fidié~ lata~.

Jaléng' dsea` quiá' Dsea` Jmáang- i seeng' fí' Antioquía

¹⁹ Jo ie~ do, mi~ cangâ e cajnga' dsea` quiá' i Tée' do, mi~ canaang` jmáng' dsea` ga` jaléng' dsea` quiá' Dsea` Jmáang-, joba' i líng~ i dsea` í' cangolíin` cartí' lí' se' Fenicia jogui lí' se' Chipre cõo' Antioquía lí' se' Siria. Jo mi~ caguilíin` fí' jo, canaaín` e'r' jaléng' dsea` Israel júu' quiá' Fíi'naa' Jesús, dsu' jii' dsea` í' bing' ca'e'r' jo ja` ca'e'r' dsea` jiéng' gui. ²⁰ Jo nañi' fa' e lajob cajmér-, dsu' coo` tú- máing' dsea` i niseeng` fí' lí' se' Chipre cõo' gui fí' Cirene i nica'íng' Dsea` Jmáang- ie~ do caguilíin` fí' Antioquía, jo cagua' bre júu' quiá' Fíi'naa' Jesús jee` jaléng' dsea` i ja` líng' dsea` Israel. ²¹ Jo eáam' cajmicõo' Jmiguí' quiá' Fidié~ quiá' i dsea` do, joba' fíim' dsea` i ja` líng' dsea` Israel caquí' cajíng' yaaiñ` fí' quini' Fidié~ ie~ jo; jogui catú' bre jalé' e lamí' tñiin` jmóor` jéeng' gui jogui ca'uúin` dsea` quiá' Dsea` Jmáang-.

²² Jo mi~ caliñi' i dsea` quiá' Dsea` Jmáang- i neáang' fí' Jerusalén do jalé' e calí' fí' Antioquía, joba' casiñi' i Bernabé do fí' jo. ²³ Jo mi~ caguié- í' fí' jo, cangár- e dseáng' já' ba' e nica'uúing- dsea` quiá' Dsea` Jmáang- jaléng' i dsea` i ja` líng' dsea` Israel i seeng' fí' jo. Jo eáam' calí' íaang` dsíi' i Bernabé do ie~ jo, jogui casí'r- jaléng' i dsea` do e ja` nitiúuin' do Dsea` Jmáang-, jogui e nijmiti~bir e ngocáng` dsíir' jalé' júu' quiá' dsea` do cajo. ²⁴ Jo i Bernabé do líiin` jaang` dseañu' i guiúng- eáang', jo contøøm- jée' Jmiguí' quiá' Fidié~ quiá'r' cõo' jalé' e jmóor' do, jogui jáb' líiin` júu' quiá' Dsea` Jmáang- car` ngocáng` dsíir'; jo lajob fíim' dsea` ca'uúin` dsea` quiá' Dsea` Jmáang- ie~ jo.

²⁵⁻²⁶ Jo mi~ cangâ jo, jo cangó- Bernabé fí' Tarso e cango'neein' Saulo. Jo mi~ cadséin' dsea` do, cajéem brein' do fí' Antioquía. Jo fí' job cajer' laji' huáaiñ- do lajee` coo` jii' tøøng- e e'r' fíing' dsea` júu' quiá' Dsea` Jmáang-. Jo e fí' Antioquía dob lí' la'uui' calis` dsea` quiá' Dsea` Jmáang- jaléng' i dsea` i cajáng' yaang~ fí' jaguó` Jesús.

²⁷ Jo ie~ jo, coo` tú- máing' dsea` i jmóo' ta` e fé'r' cuain` quiá' Fidié~ ca'uøøin` fí' Jerusalén jo cangolíin` fí' Antioquía. ²⁸ Jo mi~ caguilíin` fí' jo, jaaiñ' do i sii' Agabo casing' 'ña'r' fí' quini' gui, jo cajíin' la'éang' cõo' Jmiguí' quiá' Fidié~ e tí' nijáa' jii' oo' fí' jo. Jo jalé' e jo cangojée' lajee` jii' quiá' jaang` dseata~ dsea` féng' i calis' Claudio. ²⁹ Joba' jaléng' dsea` quiá' Dsea` Jmáang- i neáang' fí' Antioquía ca'f' dsíir' e nisíin` jalé'

e nijmicóo'r̄ i dseá quiá' Dseá Jmáanḡ i neáang' fí lí se' Judea, lí' jíé' jíí' lí quí'r̄ jmī, ³⁰jo lajob cajméer'. Jo la'eáang' Bernabé jogui Saulo cangolí jalé' e do quiá' jaléng' dseá cóong' i neáang' fí lí se' Judea.

Mī cajnga' dseá quiá' Jacóo'

12 ¹⁻³Jo lajee' jo, lajee' jmóo' dseá Israel jmī quiá'r̄ e gø'r̄ iní' e ja' quie' quiéng', jo ie' jo canaang' Herodes Agripa, jaang' dseata' dseá féng' i quiá' ta' fí Jerusalén, jo canaain' jmáin' ga' i líng' dseá quiá' Dseá Jmáanḡ i neáang' fí jo. Jo lajee' jo, caquiá'r̄ ta' e cajnga' dseá quiá' i Jacóo' cóo' nísu', jaang' dseá i óo' ta' quiá' Fidiée'; jo i dseá í líiñ' jaang' dseá ngáang' cóo' i Juan do. Jo mī calilí' i dseata' Herodes do e catí' dsí' jaléng' dseá Israel e cajnga' dseá quiá' i Jacóo' do, joba' caquiá'r̄ ta' e catám' i T́ Simón do cajo. ⁴Jo mī catáin' dseá do jo caquiá'r̄ ta' e dsí' 'nuñí' ca'ín' do ladsifí lado. Jogui mifíng' caquiá'r̄ ta' guijnúung' 'lée' quiá'r̄ i nidsijmée' í i T́ Simón do, jogui e nijmér' dsiguiéng' tá' la quiúung' dseá e laco' ja' sitúung'; jo í dsí' e mī ningí e jmī doba' nísí' dseá do fí quini' jaléng' dseá fií. ⁵Jo e eáam' ba' jée' 'lée' quiá' i T́ Simón do lí iuiñ' e laco' ja' dseáang' niliúng' 'nia'r'. Jo lajee' jo, lalalém' dseá quiá' Dseá Jmáanḡ féin' Fidiée' uii' quiá' dseá do e ngocáng' dsír'.

Mī caguíng' jaang' ángel quiá' Fidiée' T́ Simón fí dsí' 'nuñí'

⁶Jo mī nijneá' e uø' joba', sí' í e nidsijéng' i dseata' Herodes do T́

Simón fí quini' jaléng' dseá fií e niquidsir' í' quiáin' do. Dsu' 'nia' e uø' jo, dob ráang' T́ Simón güiññ' fí dsí' e 'nuñí' do, jo 'núu' guóor' cóo' ñí' cadena, jogui teáang' jmá' jáng' 'lée' i jmóo' í' í' lacataang' cáain', jogui jiéng' gui 'lée' i teáang' jmóo' í' e o'nú' 'nuñí' do. ⁷Jo lajee' jo, cóo' cajném' jaang' ángel i casíng' Fidiée' fí lí ráang' i T́ Simón do fí dsí' 'nuñí', jo jlo' cajneá' fí latøng' e dsí' jo. Jo i ángel do cangoquíeeñ' lí ráang' T́ Simón jo cagüi'r̄ mo'uø' dseá do; jo dsifí' bí cajné' dsíin' do lí ráain' güiññ', jo lalab casí' i ángel do í: —Jminá' ráan' na, T́ Simón.

Jo dsifí' lajob casojiá' e ñí' cadena e 'núu' guoo' T́ Simón do. ⁸Jo cajíng' i ángel do calé' catú' casí'r̄ dseá do:

—Quí' s'í' lajminá' jogui øø' lomii'.

Joba' lajob cajmée' T́ Simón ladsifí' lado. Jo cajíng' gui i ángel do casí'r̄ dseá do lala:

—Te' 'mijñú' iu' lúu' jo má' aa' cóo' jnea'.

⁹Jo dsifí' lajob cango'leáang' i T́ Simón do laco' cagüi'í' i ángel do, jo jíí' ja' ñir' si jál' si ja' jál' lajíí' e jíng' i ángel do, co' nír' e do lafa' mī quí' bre. ¹⁰Jo cangíim' bre lí teáang' i 'lée' do la'uii', jo lí jo, cangíiñ' lí teáang' cóo' 'lé' gui. Jo mī t' lí' ningóo' uóin' fí cóo' o'nú' lí lí' layaang' ñí' e mifíng' ni'uóin' cartí' caluu', 'ñiab' e jní' do cana', jo ca'uøøm' bre. Jo cueeb' jiu' capí' lí cangolíin' e ngir' colíng' lado. Jo mī cangoyúung' jo, catéub' i ángel do quiá' i T́ Simón do, jo 'nia' biñ' do cangáng' guir.

¹¹Jō mi~ calilí' i Táh Simón do e dseáng' jáb' jalé' e cangongíiñ do joba' cajín':

—Nab nicamó'o e dseáng' já'ba' nicasíng' Fidiéé' i ángel do quiá'r e cajaleaaiñ' jnea' fí jaguó' i dseata' Herodes do e laco' ja' calír' cajmicó'o' rúin' cō'o' dseà gō'o dseà Israel fa' eè' cajmeáin' jnea'.

¹²Jō mi~ cangf e calilír' e jō, condseéb' cangáin' fí quiá' jaang' dseamf i sii' Yá', niquiá' jaang' dseañ' i sii' Juan, sii' bir Marcos cajō. Jō fíim' dseà quiá' Dseà Jmáang' siseáng' fí jō e féin' Fidiéé' lajee' jō. ¹³Jō mi~ caguiéng' i Táh Simón do fí jō, dsifí' lajob cabár jnf' o'nú' e tór' i dseà teáng' dsíí' do e laco' nineaiñ' do 'núú'. Joba' cangō' jaang' simf' i jmóo' ta' i sii' Rode e ngoñír' i bá' e jnf' do. ¹⁴Jō dsifí' mi~ calicuír' luu' i Táh Simón do, sóong' calí'iaang' dsír', jō lafa' e nineár' e 'núú' do e ningáng' Táh Simón, dsifí' lajob caquing' tur cangojmée'r' i teáng' dsíí' do júu' e Táh Simómbing' sing' bá' e jnf' do. ¹⁵Jō cajíng' i dseà teáng' do casí'r' i simf' do:

—iNgaam' 'nu', simf'!

Dsu' i simf' do jíñ' e já'ba' e Táh Simómbing' guising' e tór' o'nú'.

Dsu' i dseà caguaiaang' do cañír':

—O' Táh Simón do. Jangám' i ángel i jmóo' í' quiá' bre do.

¹⁶Jō lajee' sñng' i dseà do lado, dob sing' Táh Simón e bá'bir jnf' fí caluu'. Jō lí' mi~ caneáar' e jnf' do, jōguib calilír' e Táh Simómbing' nising', jō sóong' cafóin' mi~ cangáin' dseà do. ¹⁷Dsu' i Táh Simón do cajmээр' lí' cō'o' guoor' e laco' jō' ta' lí' i dseà do fíí'. Jō

mi~ ni'iuuiñ' dsíí' sinúú', jōguiba' cajmea'r' i dseà do júu' la'uiing' lanú' jial cajmicó'o' Fidiéé' quiá'r e cagüí'fir' dsíí' e 'nuñí' do jō cajín' casí' reiñ':

—Jmée'l'na' júu' Jacóo' cō'o'gui dseà quiá' Dseà Jmáang' i caguaiaang'gui do jalé' e guiá' e cajmée' Fidiéé' cō'o' jnea' fí dsíí' 'nuñí'.

Jō mi~ calí' sñiñ' lado, jō cagüí'fí'bre jō fí lí' jíéb' cangór'.

¹⁸Jō mi~ cajneá' cō'o'gui jmiñ', mi~ cangá' jaléng' i 'léé' do e jō' Táh Simón seeng' fí' dsíí' 'nuñí', sóong' cangogá' dsír' lajaléin' do, cō' jíí' ja' ñir' e calí' cō'oiñ' do. ¹⁹Jō mi~ caliñí' i dseata' Herodes do e jō' Táh Simón seeng' fí' dsíí' 'nuñí', joba' caquiur' ta' e calí'ném'biñ' do, dsu' jō' lí' cadséng'neiñ'; joba' catór' lajñng' 'léé' i sí'í' cajmée' í' quiá' Táh Simón do, jō caquiur' ta' e cajúm'biñ' do lajñiñ' dsifí' lado uíí' e caláang' i Táh Simón do. Jō mi~ lí' cøøng'gui lajō, cagüí'fí'b' dseata' Herodes lí' guiñ' lí' se' Judea, jō cangór' cangogüear' fí' Cesarea.

Mi~ cajúng' i dseata' Herodes Agripa do

²⁰Dsu' ie' jō, sóong' nisigüing' i dseata' Herodes do quiá' jaléng' i dseà i niseeng' fí' Tiro cō'o' Sidón, dsu' i Herodes do i 'né' nicuø' fí' e niliseà jalé' e nidó' i dseà seeng' fí' Tiro cō'o'gui i dseà i seeng' fí' Sidón; joba' i dseà seeng' fí' lajñ' tú' fí' jō dseáng' 'néb' e niliseeíñ' røø' cō'o' i dseata' do e laco' nilisea jalé' e goin' do. Jō calí'bre jaang' dseañ' i líng' jaang' dseà nu'luu' quiá' i dseata' Herodes do i sii'

Blasto, jo cacuø'reiñ' do cuu e laco' nifeiñ' do uii` quiáñ'. Jo lajoguiba' cal' r e sñiñ` cõo' i dseata` Herodes do. ²¹ Jo catéeiñ' do cõo` jmiñ` li e iñ` nisiñ` cõo` jaléng' i dseá do. Jo e jmiñ` jo, dseá seeng` fí Tiro cõo' gui fí Sidón caguiliñ` fí li` guing` i dseata` Herodes do. Jo ie` jo i dseata` Herodes do caqu' r sñ' r lali` e jlo' gui e sea` quiá' r, jo caguár ni` 'masii` quiá' r li` guar` mi` quidsir` í', jo canaañ` bír` güf` quiá' r jee` jaléng' i dseá fiñ` do. ²² Jo mi` canúu` jaléng' i dseá do jalé' júu` quiá' i dseata` Herodes do jo canaañ` fé' r teá' lala:

—iJaang` diée` i fé' na lana, o' dseá jmiñ' na!
²³ Jo dsifí` lajob jaang` ángel quiá' Fidiée` cajméer` e catõm' i dseata` Herodes do e dsée' r ladsifí` lado, cõ' cacuø` fí e cajmiféng' dseá í' laco' Fidiée` ñia' r. Jo cajúm` i dseata` Herodes do cõo' jmohuí' e cacuø` i ángel do e cagõ' joo' í' r.

²⁴ Dsu' lajee` jo, eáang` gui ngõo' ni' júu` quiá' Fidiée` jogui doñí` jiéb' ninúu` dseá e júu` jo.

²⁵ Jo mi` tí` li` cató' ta` quiá' i Bernabé cõo' gui Saulo fí Jerusalén, jo cangolíim` tur fí Antioquía, jo té'e` bre Juan i sii` bi Marcos cajõ.

Mi` canaang` Bernabé cõo' Saulo e guiar` júu` quiá' Fii` naa' Jesús lacaang` fí li` jié'

13 Jo mi` caguiliñ` fí Antioquía caseáñ' cõo' jaléng' dseá quiá' Dseá Jmaang` i nineáang` fí jo, jo jee` jo niquiéeng` jaléng' dseá i fé' cuaiñ` quiá' Fidiée` cõo' gui jaléng' tifa' quiá' júu` quiá' dseá do; jaaiñ' do nisiir`

Simón i sii` Simón Le', jaang` gui i sii` Lucio i caliséng` fí Cirene, jaang` gui i sii` Manaén i cacuáng` coling` cõo' i dseata` Herodes do i calíng` dseata` dseá féng' quiá' Galilea, jogui Bernabé cõo' gui Saulo do. ² Jo cõo` jmiñ` lajee` guiaang` teáang' i dseá do e jmiféñ' Fii` naa' Fidiée` jogui jmóor` ayuno e ja` gø' r ir` lajee` jo, casí` Jmiguí` quiá' Fidiée` í' lala jo cajíñ':

—Cuøong` na' jnea` i Bernabé na cõo' gui Saulo quiá' e nináñ` jmér` lajiñ` ta` e nicatøø` øre na.

³⁻⁴ Jo mi` cangoyúung' e féiñ' Fidiée` jogui cajméer` ayuno, dsifí` lajob caquidsi' i dseá do guóor` fí mogui` Bernabé cõo' gui Saulo e laco' cuø` li` quiá' lajiñ` ta` nidsiliñ' do. Jo mi` calí` jo, ca' í' breiñ' do júu`, jo cangolíim` biñ' do, jo cõo' bre i Juan Marcos do i jmicõo' quiá' r.

Mi` caguia` gáang` i dseá oo` ta` quiá' Fidiée` júu` quiá' Dseá Jmaang` fí Chipre

⁵ Jo Jmiguí` quiá' Fidiéeb` casí' quiá' i Bernabé do cõo' gui Saulo fí cõo` oo` jmiñ` e sii` Seleucia e née' ni' jmiñí'. Jo mi` caguiliñ` fí jo, cangotáaiñ` fí cõo` dsii' móo' jo cangolíñ` fí cõo` oo` jmiñ` li` sii` Salamina e née' fí li` se' Chipre. Jo mi` caguiliñ` fí jo, jo cajgám` bre e móo' do, jo dsifí` lajob cangolíñ` fí li` téé` guá' quiá' dseá góor` dseá Israel jo canaañ` guiar` júu` quiá' Fidiée' fí jo.

⁶ Jo mi` cangf` jo, cangíiñ` la'úm` e ni` uø` e née' ni' jmiñí' do cartí` caguiliñ` fí oo` jmiñ` e sii` Pafos.

Jō fí job cajín' jaang` dseà Israel ì sii' Barjesús, jō cōo' jmií' griego siir' Elimas. Jō ì dseañu' do nilíiñ' jaang` dseà láang` ì ngí' ta' jmiğóøng` jaléng' dseà, cō' jín' e líiñ' jaang` ì fé' cuaiñ~ quiá' Fidiée', dsu' o' já' e lajō. ⁷Jō ì dseà láang` do nilíiñ' jaang` ì jmóo' lajii' e iing~ dseata` dseà féng' ì sii' Sergio Paulo, jaang` dseañu' ì tiing` eáang'. Jō mi' caliñ' ì dseata` dseà féng' do e fí' góo'bre nitáang` Bernabé cōo'gui Saulo, joba' cató' reiñ' cō' iin~ ninúr- júu' quiá' Fidiée' e guiaiñ' do. ⁸Dsu' ì dseà láang` do cajniim`bre quiá' ì dseata` dseà féng' do e laco' ja' já' nilíiñ' do júu' quiá' Fidiée' e guia' ì Saulo do. ⁹Jō eám' jéeng` Jmiguí' quiá' Fidiée' ì Saulo do ì sii' bi Paa' cajo, joba' cajóøiñ' ì Elimas do la'úung` ¹⁰jō casí'r- dseà do:

—'Nu' lin' jaang` adsee' féng' jogui jōo' fii' ì 'ling'; cō' jni' fí' quiá' jaléng' dseà ì iing~ jmé' e guíá'. ¿Jialí' jnin' fí' quiá' jaléng' dseà ì iing~ nisíng' yaang~ fí' guíá' cōo' Dseà Jmáang'? ¹¹Lana Fíi'naa' Fidiée' nicuø'r- 'nu' cōo' iihuí', jō nijá' e jō lí' jōø' jii' capí' cartí' mi' niquíá' Fidiée' ta' e nilijné'tu' calé' catú'.

Jō dsifí' lajōb calinû jmini' ì Elimas do, jō canaaiñ' jmóor' quijí' ì dseà ì nisó' 'ma'u' quiá'r- cō' jō lí' jōø' jii' capí'. ¹²Jō mi' cangá' ì dseata` dseà féng' do e calí' lado, dsifí' lajōb já' calíñ' júu' quiá' Dseà Jmáang' cō' eám' dsigá' dsír' jalé' júu' quiá' dseà do e e' ì dseà apóo' do.

Mi' cangoliing` Paa' cōo' Bernabé fí' Antioquía lí' se' Pisidia

¹³Jō mi' calí' ta' quiá' ì Paa' do cōo'gui Bernabé cōo'gui

Juan Marcos e fí' Pafos do, joba' ca'uøøm`bre fí' jō e teáaiñ' fí' dsí' móo', jō cangoliñ' fí' Perge e née' fí' lí' lí' 'ngóo' jmiñ' lí' se' Panfilia. Dsu' ì Juan Marcos do jō cangó-guir cōoiñ' do, jō caquim'-tur fí' Jerusalén. ¹⁴Jō mi' cangá' jō, ca'uøøm` ì Paa' do cōo'gui Bernabé fí' Perge, jō cangoliñ' fí' cōo'gui fii' lí' sii' Antioquía e née' lí' se' Pisidia. Jō mi' caguiliñ' fí' jō, cōo' jmiñ' lajee' e tíng' dseà góor' dseà Israel e jmi'ín', cangotáaiñ' fí' guá' quiá' dseà do, jō fí' job caguár' jee' jaléng' dseà ì teáang' do ie' jō. ¹⁵Jō mi' cangoyúung' e ca'f' ì dseà do e júu' quiá' ta' quiá' Fidiée' cōo'gui e júu' quiá' jaléng' dseà ì café' cuaiñ~ quiá' Fidiée' do mali'gui eáang', jō mi' cangá' jō, ì dseà ì née' ni' e guá' do casí'r- ì dseà gáang` do jō cajín':

—Rú'uu', song sea' júu' e iing~na' fōng'na' jaléng' dseà góo'na' la e laco' nijmicōo' quiá'r', cuøøm' fōng'na'r lana.

¹⁶Jō dsifí' lajōb carōo' ì Paa' do lí' guiiñ~, jō cajméer' lí' cōo' guóor' e laco' ninú' ì dseà do júu' quiá'r', jō lalab cajín' casí'r- ì dseà do:

—Núu'na' júu' quié' e jaléng' 'nú', dseà góo'oo' dseà Israel, jogui jaléng' 'nú' dseà ja' líng'na' dseà Israel ì jmi'goona' Fidiée' quí' jnea': ¹⁷Lajii' mali' eáang' Fidiée' caguín' 'lii' dseà cōøng' quí' ii', jō lajee' e neáaiñ' fí' Egipto, cajmée' Fidiée' e eám' cangofíiñ', doní' fa' líiñ' dseà seeng' fí' fii' lí' o' góor'. Jō mi' cangá' jō, ca'uøøm`bre ì dseà do fí' Egipto la'eáang' cōo' e 'gøiñ' do. ¹⁸Jō lajee' tuló' jii' e

cangiñ' do fí ni~ guóo' uó~ quié, cajméeb' Fidiée' féng' dsír' uii~ quiáin' do. ¹⁹Jo mi~ caguilíng' i dseà còong' quí'ii' dseà Israel do fí lí se' Canaán, calím' Fidiée' jaléng' dseà i neáng' fí jo; guié~ fií' calíin' ie~ jo e laco' caliseá' uó' e cacuø'r' 'lii~ dseà còong' quí'ii' e fí lí se' Canaán do. ²⁰Jo mi~ cangî cuatrocientos cincuenta jii' e caguá' dseà còong' quí'ii' dseà Israel fí Egipto, joguib cacuøong' Fidiée' lajiing' dseà í' dseà i cacá' nifí' quiá' dseà góor' i líng' dseà còong' quí'ii' do. Jo dseà góo'oo' i sii' Samuel i fé' cuaiñ~ quiá' Fidiée', í'bing' cacá' nifí' quiá' dseà áang' quí'ii' do cartí' lí~ cadséng'. ²¹Jo mi~ cangî joguiba' dseà góo'oo' camiin' Fidiée' jaang' dseata~ dseà féng' i niquiá' ta~ quiá'r' jee' la'ó' dseà góo'oo' do. Joba' Fidiée' cacuøoin' jaang' dseata~ dseà féng' i calisí' Saúl, jóo' jaang' dseañu' i calisí' Cis, sijú' Míing~, jaang' lajee' guitúung' 'lé' dseà áang' quí'ii' do; jo i Saúl dob caquiú' ta~ quiá' dseà áang' quí'ii' lajee' tuló' jii'. ²²Jo mi~ cangî jo, caguíim' Fidiée' i dseata~ Saúl do e liiñ' ta~, jo caguíeein' jaang' dseañu' i sii' Daví' i nilíng' dseata~ dseà féng' quiá' dseà Israel, jóo' jaang' dseañu' i sii' Isaí. Jo lalab cajíng' Fidiée' e éein' i dseata~ Daví' do ie~ jo: "Eáam' íáang' dsii' còo' Daví' i líng' jóo' Isaí, co' nijmíti~ bre lajii' e iin' n." ²³Jo jaang' lajee' dseà sijú' i dseata~ Daví' do, íb' dseà góo'oo' Jesús i cajíng' Fidiée' lajii' lamali'gui do i nisín' fí jmiigú' la e nileáin' jneaa'aa' jee' dsee' quí'ii', dseà líí'ii' dseà Israel, lí' laco'gui jii'

júu' e nicacuø'r' jéeng'gui. ²⁴Dsu' nú'gui e caguéng' Jesús fí jmiigú' la, cangí' jaang' dseà góo'oo' i sii' Juan e ni'r' júu' jee' jnea' dseà Israel quiá' jial' né' niquí' jíng' yaang' dseà fí quini' Fidiée' jo lajoguiba' cuøong' nisáin' jmií. ²⁵Jo mi~ nijaquiéem'ba' e nité' ta~ quiá' i Juan i seáng' dseà jmií do, cajíin' casí'r' jaléng' dseà lala: "Ja í' óona' e jnea~ i dseà i sijeeng'na' do i jíng' Fidiée' i nisín' fí jmiigú' la, co' nabí' nijáa' dseà í' còong'guijju na, jo fí quini' í' ja' quíing' jnea' co' síi' i capí' ñi' 'núu' lomíir'." ²⁶Dseà rú'uu', jaléng' jnea' dseà Israel dseà sijú' 'lii' yúu' quí'ii' Abraham líinaa', jogui jaléng' 'nú', dseà ja' líng'na' dseà Israel i jmi'gó' Fidiée', catíim'baa' lajalé'naa' e juguiú' e guiaa' la quiá' jial' nileáng'naa' jee' dsee' quí'naa'. ²⁷Dsuo' jaléng' jnea' dseà Israel i seeng' fí Jerusalén còo' lajaléng' dseà quie' nifí' quí'ii' ja' calilí'r' i~ dseáng' Jesús i cajíng' Fidiée' i nisín' fí jmiigú' la e laco' nileáin' jneaa'aa' jee' dsee' quí'ii', o'gui cangáin' jalé' júu' quiá' Fidiée' e cajme' i dseà i fé' cuaiñ~ quiá' dseà do e í' dseà fí laco' fí dsí' guá' quí'ii' mi~ jmií e jmi'íng'naa'. Dsu' mi~ cateáain' i Jesús do fí dse' crúu', e jii' yaain' ja' calilí'r' e joguib caliti~ jalé' e cajme' i dseà i café' cuaiñ~ quiá' Fidiée' fí ni~ jì' quiá'r' malií'gui eáang'. ²⁸Jo nañi' fa' jii' coo' dsee' ja' cadsé' dseà góo'oo' dseà Israel quiá' dseà góo'naa' Jesús e quiá' nijngáin' dseà do, dsu' cangomíi' bre fí dseata~ Pilato e quiá' niquiá' dseà do ta~ e nijngáin' Jesús. ²⁹Jo mi~

cangoyúum¹ e caliti² jalé³ e fé⁴
 fi⁵ ni⁶ ji⁷ quiá⁸ Fidiée⁹ uii¹⁰ quiá¹¹
 Dseá¹² Jmáang¹³ latí¹⁴ jíí¹⁵ malí¹⁶, jo
 cajgiáam¹⁷ bre dseá¹⁸ do fi¹⁹ dse²⁰ crúu²¹
 lí²² cajúin²³, jo cango²⁴ áain²⁵ fi²⁶ dsíí²⁷
 coo²⁸ too²⁹ jáa³⁰ laco³¹ litíing³² dseá³³
 góo³⁴oo³⁵. ³⁰Jo dsu³⁶ Fidiée³⁷ cajméer³⁸
 e cajíb³⁹tu dseá⁴⁰ do mi⁴¹ cadsí⁴² ní⁴³
 jmií⁴⁴ lajo. ³¹Jo lajee⁴⁵ jmiguiú⁴⁶ jmií⁴⁷
 cajmijnéeng⁴⁸ níia⁴⁹r⁵⁰ jee⁵¹ jaléng⁵² dseá⁵³
 i⁵⁴ cangi⁵⁵ cóo⁵⁶r⁵⁷, tí⁵⁸ lí⁵⁹ se⁶⁰ Galilea jo
 cartí⁶¹ Jerusalén. Jo jaléng⁶² dseá⁶³ íb⁶⁴
 i⁶⁵ ninaang⁶⁶ guia⁶⁷ júu⁶⁸ quiá⁶⁹ Fíi⁷⁰naa⁷¹
 Jesús jee⁷² jaléng⁷³ dseá⁷⁴ jmigüü⁷⁵ lana
 coliing⁷⁶ cóo⁷⁷ jnea⁷⁸.

³²⁻³³Jo jnea³⁴ cuøø³⁵naa³⁶ 'nú³⁷' lana
 e juguiú³⁸ e cacuø³⁹ Fidiée⁴⁰ dseá⁴¹
 cóøng⁴² qui⁴³ii⁴⁴ lajíí⁴⁵ malí⁴⁶, co⁴⁷
 nicajmiti⁴⁸ bre e júu⁴⁹ jo qui⁵⁰naa⁵¹,
 dseá⁵² líí⁵³naa⁵⁴ dseá⁵⁵ sijur⁵⁶, mi⁵⁷ casíin⁵⁸
 Jóor⁵⁹ fi⁶⁰ jmigüü⁶¹ la lí⁶² laco⁶³gui la
 fé⁶⁴ fi⁶⁵ ni⁶⁶ ji⁶⁷ salmo e catí⁶⁸ tú⁶⁹ do
 lí⁷⁰ fé⁷¹ lala: “Nub⁷² Jóo⁷³, jo jmií⁷⁴
 na nijmée⁷⁵e e niliñí⁷⁶ dseá⁷⁷ e jneab⁷⁸
 líin⁷⁹ n Tiquíí⁸⁰.” ³⁴⁻³⁵Jo Fidiée³⁶
 cajméer³⁷ e cajíb³⁸tu Jesús mi³⁹ cangí⁴⁰
 e cajúin⁴¹, jogui⁴² jo nijúung⁴³ tur
 o⁴⁴gui nijgié⁴⁵ ngúu⁴⁶ táain⁴⁷; co⁴⁸ lalab
 café⁴⁹ Fidiée⁵⁰ fi⁵¹ ni⁵² ji⁵³ quiá⁵⁴r⁵⁵:
 “Nijmiti⁵⁶ baa la'eáang⁵⁷ cóo⁵⁸ 'nú⁵⁹
 jalé⁶⁰ júu⁶¹ jlo⁶² niguol⁶³ jogui⁶⁴ já⁶⁵ e
 caffí⁶⁶ i dseata⁶⁷ Daví⁶⁸”. Jo⁶⁹gui lalab
 café⁷⁰ guir cajo: “Ja⁷¹ cuøø⁷² fi⁷³ e lí⁷⁴
 nijgié⁷⁵ lajo ngúu⁷⁶ táang⁷⁷ 'nú⁷⁸, dseá⁷⁹
 güeang⁸⁰ quié⁸¹ e i jmóo⁸² lajíí⁸³ e iing⁸⁴
 jnea⁸⁵.” ³⁶Jo o³⁷ quiá³⁸ Daví³⁹ fé⁴⁰ e júu⁴¹
 la, co⁴² mi⁴³ cajmiti⁴⁴ i Daví⁴⁵ do lajíí⁴⁶
 e iing⁴⁷ Fidiée⁴⁸ e nijmér⁴⁹, joguiba⁵⁰
 cajúin⁵¹, jo fi⁵² dob ca⁵³áin⁵⁴ fi⁵⁵ cáang⁵⁶ lí⁵⁷
 sí⁵⁸aang⁵⁹ 'lí⁶⁰ tiquíá⁶¹r⁶², jo ngúu⁶³ táain⁶⁴
 cajgob⁶⁵ fi⁶⁶ ná⁶⁷ uø⁶⁸. ³⁷Dsu⁶⁹ ngúu⁷⁰
 táang⁷¹ Jesús i cajmijí⁷² Fidiée⁷³ quiá⁷⁴
 do ja⁷⁵ cajo⁷⁶ lajo.

³⁸Dseá³⁹ rú⁴⁰naa⁴¹, dseáng⁴² 'né⁴³ náb⁴⁴
 'nú⁴⁵ e jíí⁴⁶ la'eáang⁴⁷ cóo⁴⁸ Jesúsba⁴⁹
 e íng⁵⁰ Fidiée⁵¹ jalé⁵² dsee⁵³ qui⁵⁴ii⁵⁵.

³⁹Jogui doñí⁴⁰ i⁴¹ i já⁴² líing⁴³ jalé⁴⁴ júu⁴⁵
 quiá⁴⁶ dseá⁴⁷ do, nileám⁴⁸ bre jee⁴⁹ jalé⁵⁰
 dsee⁵¹ quiá⁵²r⁵³ fi⁵⁴ quini⁵⁵ Fidiée⁵⁶; co⁵⁷
 jíí⁵⁸ jaang⁵⁹ dseá⁶⁰ jmigüü⁶¹ caláain⁶² jee⁶³
 dsee⁶⁴ quiá⁶⁵r⁶⁶ la'eáang⁶⁷ e jmitir⁶⁸ júu⁶⁹
 quiú⁷⁰ ta⁷¹ e cajme⁷² Moi⁷³ do. ⁴⁰Niing⁷⁴
 óo⁷⁵na⁷⁶ jaléng⁷⁷ 'nú⁷⁸', dseá⁷⁹ rú⁸⁰naa⁸¹, e
 ja⁸² cuø⁸³ fi⁸⁴ yaang⁸⁵na⁸⁶ e güitíing⁸⁷na⁸⁸
 laco⁸⁹ cajíng⁹⁰ jaang⁹¹ dseá⁹² i café⁹³
 cuain⁹⁴ quiá⁹⁵ Fidiée⁹⁶ malí⁹⁷gui
 eáang⁹⁸ mi⁹⁹ cajme¹⁰⁰r¹⁰¹ lala:

⁴¹Quié⁴²na⁴³ cuente jaléng⁴⁴ 'nú⁴⁵ i ja⁴⁶
 jíí⁴⁷ júu⁴⁸ quié⁴⁹ e
 o⁵⁰gui já⁵¹ líing⁵²na⁵³ e júu⁵⁴ jo.
 Jo güidsigá⁵⁵ óo⁵⁶na⁵⁷ jogui
 nijúum⁵⁸ba⁵⁹,
 co⁶⁰ jmiguiú⁶¹ jalé⁶² e nijmee⁶³
 jnea⁶⁴ jee⁶⁵ 'nú⁶⁶
 jo jíí⁶⁷ capí⁶⁸na⁶⁹ ja⁷⁰ já⁷¹ nilíng⁷²na⁷³, fa⁷⁴
 jialgui la jalíng⁷⁵ dseá⁷⁶ e jma⁷⁷r⁷⁸
 'nú⁷⁹ júu⁸⁰ røø⁸¹ quiá⁸² jalé⁸³ e jo.
 Jo lanab cajíng⁸⁴ Fidiée⁸⁵ fi⁸⁶ ni⁸⁷ ji⁸⁸
 quiá⁸⁹r⁹⁰.

⁴²Jo mi⁴³ calí⁴⁴ fé⁴⁵ i Paa⁴⁶ do jalé⁴⁷
 júu⁴⁸ güí⁴⁹ quiá⁵⁰r⁵¹, jo ca⁵²uøø⁵³m⁵⁴ bre dsíí⁵⁵
 e guá⁵⁶ do. Jo fíim⁵⁷ dseá⁵⁸ i ja⁵⁹ líing⁶⁰
 dseá⁶¹ Israel cangolíin⁶² e cangomíí⁶³r⁶⁴
 Paa⁶⁵ e niguiá⁶⁶gui dseá⁶⁷ do júu⁶⁸ mi⁶⁹
 nití⁷⁰ cóo⁷¹gui jmií⁷² e jmi'íng⁷³ dseá⁷⁴
 Israel. ⁴³Jo lajee⁷⁵ ngolíin⁷⁶ do, fíim⁷⁷
 dseá⁷⁸ Israel cóo⁷⁹ jaléng⁸⁰ dseá⁸¹ jiéng⁸²
 i nica⁸³uíng⁸⁴ dseá⁸⁵ Israel ngolíin⁸⁶
 coliing⁸⁷ cóo⁸⁸ Paa⁸⁹ cóo⁹⁰gui Bernabé.
 Jo casí⁹¹r⁹² jaléng⁹³ i dseá⁹⁴ do e ja⁹⁵
 nijmitúng⁹⁶ dsíin⁹⁷ cóo⁹⁸ Fidiée⁹⁹, jogui
 e güí¹⁰⁰íib¹⁰¹ dsíir¹⁰² røø¹⁰³ jalé¹⁰⁴ e guiá¹⁰⁵ e
 cajmée¹⁰⁶ Fidiée¹⁰⁷ cóo¹⁰⁸r¹⁰⁹ e cangíin¹¹⁰ e
 cacuø¹¹¹ dseá¹¹² do e íaang¹¹³ dsíir¹¹⁴.

⁴⁴Jo mi⁴⁵ catí⁴⁶ cóo⁴⁷gui semaan⁴⁸
 do, cóo⁴⁹ jmií⁵⁰ e jmi'íng⁵¹ dseá⁵²

Israel, fíing' dseà ì seeng' e fii' do caguilíin' e fí' guá' quíá' dseà Israel do e caguinúur' júu' quíá' Fíi'naa' Fidiée' e guíá' ì Paa' do, jia' ja' latøng' fiib' caguilíing' ie' jo. ⁴⁵Dsu' mi' cangá' dseà Israel ì ja' já' líing' júu' e guíá' ì Paa' do jial tíi' fíing' jaléng' dseà ì caseáng' fí' dsíi' sinúu' guá' quíá'r' do, sóong' calí' dsihuíiin' quíá' dseà do, jo canaaín' fé'r' e jmang' júu' e o' já' ba' guíá' ì Paa' do, jogui jmineam' bre dseà do cajo. ⁴⁶Joba' ì Paa' do cóo'gui Bernabé jii' capí' ja' 'gór' casí'r' jaléng' ì dseà góor' dseà Israel do, jo cajíin' casí'reiñ':

—E catíib' jnea' e 'né' guíá'naa' júu' quíá' Fidiée' la'uii' jee' 'nú'. Jo dsuc'o' 'nú' ja' iing'na' íing'na' e júu' do, jo lajoba' ja' catíing'na' e niliseeng'na' cøøng' cóo' Fidiée' lata~, joba' jnea' fí' jee' dseà ì ja' líing' dseà góo'oo' dseà Israel canaang'naa' guíá'naa' júu' quíá' Fidiée' lana. ⁴⁷Co' lajob ta' caquiú' Fíi'naa' Fidiée' fí' ni' jì' quíá'r' malií'gui mi' cajíin' lala:

Jnea' nisíin'n 'nú' fí' jee'

laca'íing' dseà ì seeng' fí' jmigúu' e lin' lafa' jì' quíe'e,

jogui niguíá' jalé' júu' quíá' jial nileáng' dseà jee' jalé' dsee' quíá'r'.

⁴⁸Jo mi' canúu' jaléng' ì dseà ì ja' líing' dseà Israel júu' quíá' ì Paa' do, sóong' calí'íáang' dsíir', jo canaaín' fé'r' e eáam' guíú' júu' quíá' Fíi'naa' Fidiée' e guíá' dseà do, jo dsifí' lajob já' calíng' e júu' jo lajii' dseà ì nisi'íing' ì niliseeng' cøøng' cóo' Fidiée' lata~. ⁴⁹Jo lajob cani' júu' quíá' Fíi'naa' Dseà Jmáang' fí' la'úng' e guóo'

uó' do. ⁵⁰Jo dsu' ì dseà Israel do caguiféeiñ' cóo' tú' máing' dseamf' dseà Israel ì jmi'gó' Fidiée' jogui ì si'góng' e fí' jee' fii' do, colíing' cóo' jaléng' dseà quíe' nifí' quíá' e fii' do cajo, jo casíiin' røø' e cajmeáiñ' gab' Paa' cóo'gui Bernabé cartí' ca'uøøm'bre dseà do cartí' caluu' lí' se' e fii' do. ⁵¹Joba' dsifí' lajob ca'uøøm' ì Paa' do cóo'gui Bernabé cóo'gui jaléng' dseà ì jmicóo' quíá'r'. Jo mi' caguilíin' 'ni' e fii' do, job cabó'r' 'lee' toq' lomíir' laco' cuø' lí' e ja' íng' dseà ír' e fí' fii' e lí' ca'uøøiñ' do. Jo dsifí' lajob cangolíin' fí' cóo'gui fii' lí' sii' Iconio. ⁵²Jo jaléng' dseà ì nilíing' dseà quíá' Dseà Jmáang' ì seeng' fí' Antioquíá, eáam' íáang' dsíir' cajer', jogui eáam' jée' Jmiguí' quíá' Fidiée' quíá'r' cajo.

Lajee' taang' Paa' cóo' Bernabé fí' Iconio

14 Jo mi' caguilíing' ì Paa' do cóo'gui Bernabé fí' Iconio, cangotáaiñ' colíing' fí' dsíi' guá' quíá' dseà góor' dseà Israel e si' fí' jo lí' laco'gui quí' tíiin'. Jo co' guiar' jalé' júu' quíá' Dseà Jmáang' la'eáang' cóo' e 'gøng' quíá' Jmiguí' quíá' Fidiée', joba' fíim' dseà Israel cóo'gui dseà ì ja' líing' dseà Israel já' calíin' jalé' e júu' do ie' jo. ²Jo dsu' jaléng' dseà Israel ì ja' já' líing' e júu' e guíá' ì dseà góor' ì sii' Paa' do cóo'gui Bernabé, canaaín' jmigóøm'bre ì dseà ì ja' líing' dseà Israel e laco' dseà í' nijmér' e 'ní' níiñ' jaléng' ì dseà quíá' Dseà Jmáang' do. ³Joba' mi' canaang' calí' lado,

huø̃bi cajé̃ i Paã do cõõgui
Bernabé fí jo e guiar̃ júũ quiá̃¹
Dseã Jmáang̃ e jã 'gó̃r̃ jíĩ cõõ,
cõ tã dsíir̃ e eáam̃ jmicõõ²
Fíĩnaã Fidiéẽ quiár̃. Jo i Paã do
cõõgui Bernabé cangíĩñ quiá̃³
Fidiéẽ e nijmér̃ jalé̃ e lí̃ e quíĩ⁴
jmĩ. Jo cõõ jalé̃ e jo jmilĩ⁵
Fidiéẽ e já̃ e júũ e guiã i dseã
do quiá̃ jial̃ 'neáang̃ Fidiéẽ dseã
jmigüĩ. ⁴Jo jaléng̃ dseã i seeng̃
e fĩ Iconio do tú̃ 'lé̃ ca'uiĩ;
cõõ 'lé̃ casíng̃ uiĩ quiá̃ jaléng̃⁶
dseã Israel i jã ca'íng̃ júũ e
caguiã dseã do, jogui cõõ 'lé̃gui
casíng̃ uiĩ quiá̃ i dseã apóõ⁷
do. ⁵Jo jaléng̃ dseã Israel i jã
ca'íng̃ e júũ do cõõgui jaléng̃⁸
dseã i jã líng̃ dseã Israel casíĩñ
rø̃ cõõ jaléng̃ dseatã e quiá̃⁹
nijmeáĩñ gã i dseã apóõ do, jogui
nijmihuíng̃ neĩñ cõõ layaang̃¹⁰
cuũ. ⁶Jo dsũ mĩ caliñĩ Paã
cõõgui Bernabé lajjĩ e í dsíĩ i
dseã do e gab̃ nijmeáng̃ neĩñ, jobã¹¹
cangolĩñ e sí'í jmi'õng̃ yaaĩñ
fí Lистра cõõgui fí Derbe, cõõ fĩ¹²
e néẽ lí̃ se' Licaonia, ⁷jo fí job
caguiar̃ júũ quiá̃ Dseã Jmáang̃.

**Mĩ casí'ló̃ dseã cuũ
i Paã do fí Lистра**

⁸Jo mĩ caguilĩñ fí Lистра, fí jo
niseeng̃ jaang̃ dseañũ i nicaang̃⁹
tĩ latí mĩ cangáaĩñ, jo jã lí̃
ngír̃ jíĩ capí'. ⁹Jo dob guiĩñ e
núur̃ júũ e guiã i Paã do. Jo mĩ
cangáng̃ i Paã do dseã do, dsifí
lajob calilí'r̃ e i dseã do jáb' líĩñ¹⁰
e quíib' Fidiéẽ jmĩ e nijmi'leáang̃
ír̃. ¹⁰Jo dsifí lajob cajíng̃ i Paã do
casí'r̃ i dseã jlúung̃ do e fé'r̃ teá̃
jo cajíĩñ:

—iRáan', jo jmeẽ sín' rø̃!

Jo dsifí lajob ca'íng̃ i dseañũ¹¹
do, jo lajob casíng̃ 'ñia'r̃ jo
canaaĩñ ngí'bre. ¹¹Jo mĩ cangá̃
jaléng̃ dseã i teáang̃ do iẽ jo lajjĩ¹²
e cajméẽ Paã cõõ i dseã jlúung̃¹³
do, dsifí lajob canaaĩñ fé'r̃ teá̃
cõõ jmĩ quiár̃ e éeĩñ i Paã do
cõõgui Bernabé jo jíĩ:

—Gáng̃ diéẽ nicagüilíng̃ jeẽ¹⁴
jneaã'aã i líng̃ la líng̃ dseã
jmigüĩ.

¹²Jo lajalém' bre fé'r̃ e i Bernabé
do líĩñ jaang̃ diéẽ quiár̃ i siĩ
Zeus jogui i Paã do líĩñ jaang̃gui
diéẽ quiár̃ i siĩ Hermes, cõ í bre
dseã quier̃ nifí e guiar̃ e júũ do
jeẽ jaléng̃ dseã do. ¹³Jo e guá̃¹⁵
fí lí̃ jmiféng̃ dseã i diéẽ Zeus
do, dob nisi' dseáng̃ lí̃ í jeẽ
fĩ do, jo i jmidseã i jmóõ tã e
fí guá̃ jo caguíjéĩñ jaléng̃¹⁶
güitá̃ jogui caguicar̃ jalé̃ lí̃ fí
lí̃ neáang̃ i dseã gáng̃ do, cõ í
dsíir̃ e nijmifém' breĩñ do colíng̃¹⁷
cõõ jaléng̃ dseã i teáang̃ do
iẽ jo lafa' jaang̃ diéẽ quiá̃ bre;
jogui lamí̃ í dsíir̃ e nijngáĩñ i
güitá̃ do fí quinĩ i dseã gáng̃ do
e laco' nijmiféng̃ neĩñ. ¹⁴Dsu' mĩ
calilí' i Paã do cõõgui i Bernabé
do lajjĩ e lí̃ dsíĩ i jmidseã do
cõõgui jaléng̃ dseã e nijmér̃¹⁸
cõoĩñ do, dsifí lajob ca'guír̃ sí'r̃ jo
cangotáaĩñ jeẽ jaléng̃ i dseã do,
jo canaaĩñ sí'reĩñ cõõ júũ e teá̃:

¹⁵—¿Jialí' jmoõ'na' lana? Cõ
o' diéẽ jnea', jnea' líi'naa' dseã
jmigüĩ laco'gui la líng̃ 'nú'. Jo
cajá naa' fí la uing̃ job cajo e
cajasíi'naa' 'nú' e 'né' nitá'ba lajjĩ¹⁹
e tíng̃'na' jmoõ'na' lí' laco'gui
iing̃'na' jmeẽ na' lana cõõ jnea',

cō' ja' eē ta' tã íng^ quí'na' jíi' capí' e jo, jo quí' jíng' yaang'na' fí quini' Fidiéē i dseáng' jál' do, cō' íb' dseà cajméer' jmgüü' cōo' gui guóo' uó' cōo' gui jmiñí', lí' lajalé' e seà la'úng' fí jmgüü'. ¹⁶ Jo nañí' fa' lami' jéeng'gui ja' cajníng' Fidiéē quiá' jaléng' dseà e cajméeb' dseà lí' doñí' eē já' dsíir', ¹⁷ jo dsu' contøom' nicajméer' lí' e seem'bre jee' jaléng' dseà jmgüü' cōo' jalé' e guiá' e jmóor', cō' í' bre dseà jmóor' e seà jalé' jmíí', jogui e jlob' cuø' jalé' e dsijnea' fí ni' guóo' uó', jogui e sea' laliing' jalé' e quiee'naa', jogui í' bre cuør' e íaang' dsi'naa' cajo.

¹⁸ Dsu' mi' cangf e caféng' i Paa' do jaléng' i dseà do, guidseam' calí'r' cajniín' e ja' cajngang' i dseà do jaléng' i jó' i sí'í' nijngáañ' e nicuøíñ' i dseà gáng' do e nijmiféng'neiñ' lafa' diéē.

¹⁹ Jo mi' cangf jo, caguilíng' cōo' tú' máng' dseà Israel' i jalíing' fí' Antioquía cōo' gui fí' Iconio. Jo i dseà í' cajméer' e calí' ní' níim' dseà Listra i Paa' do, jogui casíiñ' røø' e cuub' nisi'ló'r' dseà do, jo lajob' cajméer'. Jo mi' cangf e casí'ló'reiñ' do cuu', jo cajñúung'neiñ' fí' caluu' fií' cō' líiñ' e cajngam'breiñ' do. ²⁰ Dsu' mi' cangf jo, caguilíng' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang' fí' lacúng' lí' ráang' i Paa' do fí' caluu' e fií' do, jo dsifí' lajob' carøo' tuiñ' do, jo calí'b' tur e fí' jee' fií' do. Jo mi' cajneá' e jmiñ' jo, ca'uøøm' i Paa' do cōo' gui Bernabé e fí' jo, jo cangolíñ' fí' cōo' fií' lí' sii' Derbe.

²¹ Jo mi' caguilíñ' fí' Derbe, fí' job' canaain' guiar' júu' quiá'

Dseà Jmáang', jo fí' jo fíim' dseà i já' calíng' júu' e guia' dseà do ie' jo, jo dseà quiá' Dseà Jmáam' ca'uíñ'. Jo mi' cangf jo, caquim' tu i Paa' do cōo' gui Bernabé fí' Listra cōo' gui Iconio jogui Antioquía.

²² Jo jalé' e fií' na cangíng' tur calé' catú', jo caféiñ' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang' i seeng' fí' jo e ja' nitiúuiñ' do lajii' fí' guiá' lí' niteáañ' cōo' Dseà Jmáang'; jogui casí' guireiñ' do cajo e jaléng' dseà i íing' e Fidiéē nicá' nifí' quiá'r' 'né' nidsingíiñ' jalé' iihuí'. ²³ Jogui ca'náam' bir fí' lacøø' fií' do cōo' tú' máng' dseà cøøng' i nicá' nifí' quiá' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang' i seeng' lacøø' lacøø' e fií' do; jo mi' calí' jo, cajméer' ayuno e lacø' jøøng' guir' caféiñ' Fidiéē uii' quiá' i dseà cøøng' do. Jogui caseáang'neiñ' do lajaléiñ' do fí' jaguó' Fíi'naa' Fidiéē, cō' jáb' calíng' dseà do júu' quiá' dseà í'.

Mi' cangolíng' tu Paa' cōo'

Bernabé fí' Antioquía lí' se' Siria

²⁴ Jo mi' cangf e cataiñ' fí', jo cangíiñ' fí' guóo' uó' lí' se' Pisidia; jo mi' cangf jo, caguilíng' tur fí' Perge lí' se' Panfilia, ²⁵ jo fí' job' caguiar' júu' quiá' Dseà Jmáang'. Jo mi' cangf jo, cangolíng' tur fí' cōo' gui fií' lí' sii' Atalia. ²⁶ Jo fí' job' cangotáañ' fí' cōo' dsíi' móo' jo cangolíñ' la dsí' ni' jmiñí' car' caguilíng' tur calé' catú' fí' Antioquía lí' se' Siria fí' lí' cajáng' dseà i Paa' do cōo' gui Bernabé fí' jaguó' Fidiéē quiá' e cangoguiar' júu' quiá' Dseà Jmáang' fí' jalé' e fií' do. Jo cō' catób' e ta' do quiá'r',

joba' caquim¹-tur. ²⁷Jo dsifí' mi[~] caguilíng[~]-tū Paa[~] cóo¹~ Bernabé e fí' Antioquía do, dsifí' lajob caseáin¹ jaléng¹ dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i neáang[~] e fí' jo, jo cajmea¹-reiñ¹ júu[^] lajalé¹ e guíá¹ e cajmée¹ Fidiée¹ cóo¹-r lacaang[~] lí[~] cangolíin[~] do, jogui jial cacuø¹ Fidiée¹ e ni'íng¹ jaléng¹ dseá i ja lííng¹ dseá Israel júu[^] quiá¹~ Dseá Jmáang[~]. ²⁸Jo mi[~] cangí jo, huøø¹-bi cajé¹ Paa[~] cóo¹-gui Bernabé fí' Antioquía lí[~] se¹ Siria colíing[~] cóo¹~ dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i neáang[~] fí' jo.

Mi[~] caseáng¹ rúng¹ jaléng¹ dseá
i quié¹ nífi¹ quiá¹~ dseá quiá¹~
Dseá Jmáang[~] fí' Jerusalén

15 Jo ie[~] jo ca'uøøng[~] cóo¹ tú[~] máíng¹ dseá Israel fí' Judea jo cangolíin[^] fí' Antioquía lí[~] se¹ Siria. Jo mi[~] caguilíin[~] fí' jo, canaaín[~] e¹r jaléng¹ dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i neáang[~] fí' jo e quiá¹-ja nileáin¹ do jee[~] jalé¹ dsee¹ quiá¹-r fíng song ja[~] jmitir[~] jalé¹ júu[^] quiu¹ ta[~] quiá¹~ Fidiée¹ e cajme¹ Moi[~] e nitó¹ lí[~] fí' ngúu[~] táang[~] jiuung[~] siñu¹ quiá¹-r lí¹ laco¹ la litíing[~] dseá Israel. ²Jo mi[~] caliñi¹ Paa[~] cóo¹-gui Bernabé quiá¹~ jalé¹ e ni'e¹ i dseá do, joba' eáam¹ lahuíng¹ casíng[~] i Paa[~] do cóo¹~ i dseá í¹. Joba' Paa[~] cóo¹~ Bernabé cali'fiin[^] cóo¹~ cóo¹ tú[~] máíng¹-gui dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i jiéng¹ quiá¹~ e nidsisiñ[~] e júu[^] do fí' Jerusalén.

³Jo dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i neáang[~] fí' Antioquíabing¹ caguíe¹ quiá¹-r. Jo mi[~] cangíiñ[~] fí' lí[~] se¹ Fenicia cóo¹-gui Samaria, cajmea¹-r júu[^] jaléng¹ dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i neáang[~] fí' jo jial nicatú

jaléng¹ dseá i ja lííng¹ dseá Israel e lami[~] quí¹ tñiñ[~] e jmiféiñ¹ diée¹ e laco¹ niteáaiñ[~] teá¹ fí' guíá¹ cóo¹~ Fidiée¹. Jo jalém¹ i dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] do cali'íaaang[~] dsír¹ mi[~] canúur[~] e júu[^] do.

⁴Jo mi[~] caguíe¹-r Paa[~] cóo¹~ Bernabé fí' Jerusalén colíing[~] cóo¹~ i dseá caguiaang[~]-gui do, joba' i dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i neáang[~] fí' do cóo¹-gui jaléng¹ dseá cóøng¹ quiá¹-r cóo¹-gui jaléng¹ dseá apoo[^] ca'íñ¹ i Paa[~] do cóo¹-gui Bernabé cóo¹-gui i dseá caguiaang[~] do fí' jo. Jo Paa[~] cóo¹-gui dseá caguiaang[~]-gui do cajmea¹-r júu[^] jaléng¹ i dseá í¹ jial cajmicóo¹~ Fidiée¹ quiá¹-r quiá¹-r lajji¹ ta[~] e cangolíin[~] do. ⁵Dsu¹ cóo¹ tú[~] máíng¹ dseá Israel i lííng¹ dseá fariseo i nijá¹ calíng[~] júu[^] quiá¹~ Dseá Jmáang[~] caróor[~] jo café¹-r júu[^] quiá¹-r jo cajíñ¹:

—La guíim[~] 'né[~] e jaléng¹ dseá i ja lííng¹ dseá Israel i lííng¹ dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] nitó¹ lí[~] fí' ngúu[~] táang[~] jaléng¹ jiuung[~] siñu¹ quiá¹-r lí¹ laco¹ litíing[~] jnea¹, dseá Israel. Jogui la guíim[~] 'né[~] e nihuí¹ ta[~] quiá¹-r e nijmiti[~]-bre jalé¹ júu[^] caguíe¹-gui e quiu¹ ta[~] quiá¹~ Fidiée¹ e cajme¹ Moi[~].

⁶Jo caseám¹ yaang[~] jaléng¹ i dseá apoo[^] do cóo¹-gui jaléng¹ dseá cóøng¹ quiá¹~ dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~] i neáang[~] fí' Jerusalén. Jo caseáin¹ do e laco¹ casíiñ[~] la'uiing[~] laná¹ quiá¹~ e júu[^] do. ⁷Jo mi[~] cangoyúung¹ e nicasíiñ[~] lahuíng¹, joba' caróo¹ Tú¹ Simón jo café¹-r júu[^] quiá¹-r jo cajíñ¹:

—Dseá rú¹-uu¹, dseá quiá¹~ Dseá Jmáang[~], niñí¹ 'nú¹ e ningóob¹ eáang[~] ca'náang[~] Fidiée¹ jnea¹ jee[~]

'nú' quiá' e niguiaa~ jalé' juguiá~ quiá'r~ jee~ jaléng' dseá i ja líng' dseá Israel e quiá' jial nileáin' jee~ dsee~ quiá'r~, jo lajob dseá í ni'uíin' dseá quiá' Dseá Jmáang~. ⁸Jo Fidiéé~ dseá cuíir' dsíi' lajaang' lajaang' dseá jmigüi~, jo cajméer' lí~ e ím'bre i dseá i ja líng' dseá góo'oo' dseá Israel do, co' cacuø'rein' Jmiguí~ quiá'r~ laco'gui nicacuø'r' jneaa~aa', dseá líi'ii' dseá Israel, lajii' i ja líng' júu~ quiá'r~. ⁹Jo jii'~ coø' ja eé cagui' Fidiéé~ fa' jneaa~aa', dseá Israel, líi'naa' jmaquíng' coø'~ jaléng' dseá i ja líng' dseá Israel, co' ca'íim~bre dsee~ quiáin' do laco'gui ca'íin' dsee~ qui' jneaa~aa' la'eéang' e ja' líi'naa' jalé' júu~ quiá'r~ e ngocáng' dsi'naa'. ¹⁰Jo lana, éjiali' ja ja' líng'na' lajii' e nicajmée' Fidiéé~ quiá' jial laang' dseá jee~ dsee~ quiá'r'? 'Nú' iing'na' cuø'na' i dseá i ja líng' dseá Israel i ja' líng' júu~ quiá' Dseá Jmáang~ coø' lee~ e jii'~ jneaa~aa', dseá Israel, o'gui 'líi' dseá cøøng'~ qui'ii' caquíi'naa' jmíi' casé'ee' quiá' e niliti' jalé' e júu~ quiu' ta' do. ¹¹Jo nine~baa' e røøb' nicaláang~naa' jee~ jalé' dsee~ qui'ii' uíi' e eéam' guiúng' Fíi'naa' Jesús e jii'~ ja' catíi'naa' lajo, jo ja' e líi' su líi'ii' dseá Israel osi o' lajo é. ¹²Jo dsifí mi~ cangoyúung'~ e café' i Tú~ Simón do jalé' júu~ quiá'r~, tiib~ caguá' jaléng' i dseá do; jii'~ coø' jo eé caíiir'. Jo lajee~ jo cajmée' i Paa~ do coø'~gui Bernabé júu~ quiá'~ jalé' e guiá' jogui jalé' lí~ e quíi' jmií~ cajméer' jee~ jaléng' dseá i ja líng' dseá Israel lajee~ cangir' lacaang' fí lí' jíé'. ¹³Jo dsifí mi~ cató' fé' i Paa~ do coø'~gui

Bernabé jalé' júu~ quiá'r~, dsifí lajob carøø~ Tiáa~, jo café'r' júu~ quiá'r~ cajo jo cajíi'~: —Núu'na' jalé' júu~ quié'e, jaléng' 'nú', dseá rú'naa' dseá quiá' Dseá Jmáang~. ¹⁴Nab nicajmea' i Tú~ Simón na jneaa~aa' júu~ jial mi~ canaang' Fidiéé~ e 'neáaiñ' jaléng' dseá i ja líng' dseá Israel, jogui nicaguíi'~ jee~ jaléng' dseá í e laco' ni'uíin' dseá quiá'r~. ¹⁵Jo lajaléb' e nicajíng' i Tú~ Simón na lana, røøb' dseáng' líi' coø'~ jalé' e cajme' jaléng' i dseá i café' cuaiñ~ quiá' Fidiéé~ lajii'~ lamali'~gui eéang' lí' fé' lala: ¹⁶Jo mi~ ningf e la, jnea~ Fidiéé~ nigáab'túu calé' catú~ jogui nijmée'~túu e 'nu' Daví' e nicaquí'; jogui nijmée'~túu røø jalé' cuíi'~ fiíng' quiá', jogui nijmi'ieeng'tu røø. ¹⁷Jo nijmé~e jalé' e jo e laco' lajalém' dseá i ja líng' dseá Israel nijmicuíiñ' jnea~ fí' la'úng' fí' jmigüi'. ¹⁸Jo jneab~ Fidiéé~ i nicajmijnéeng' jalé' e na lajii'~ lamali' eéang', jo nicacuø'baa júu~ quié~e e jmeé~e jalé' e jo. Jo lanab cajíng' Fidiéé~ fí' ni~ jii' quiá'r~. ¹⁹'Joba' fá' jnea~ e ja 'né~ nijmiguíng'naa' jaléng' dseá i ja líng' dseá Israel i nicatú jalé' e qui'~ tiiin' lamí~ jéeng'gui e jmiféiñ' lí' doñi' eé, jogui lana nijmiféiñ' i Fidiéé~ i ja' do. ²⁰Jo masíng'naa' coø' jii' quiá'r~ lí~ níféng'naa'r e jo cuøøng' e jmeáin' ta' jalé' e cacuø' dseá jíéng' i diéé~ i o' ja' i

jmifein' do, co' na 'lib' jalé' e jo, jogui e niquiúm' bre e éer' dsee' e güiñ' cóo' dseañu' osi dseamf i o' quiá'r, jogui e jo nidó' guir jmi'øong' jó' o'gui ngu' jó' 'lii' i siyáng' jmi'øong'. ²¹ Co' jaléb' e júu' quiu' ta' na quiá' Fidié' e cajme' Moi' nica'íb' jaléng' dsea' quie' nifi' quiá' guá' quiá' dsea' góo'oo' dsea' Israel fi' lacaang' sinúu' guá' quí'ii' e tée' fi' la'úng' jee' fi' laco' jmi' mi' tí' e jmi'íng'naa'.

²² Jo dsifi' mi' cató' e café' i Tiáa' do júu' quiá'r, lajalém' i dsea' apóo' do cóo' gui jaléng' dsea' cóong' quiá' dsea' quiá' Dsea' Jmáang, lí' lajaléng' dsea' quiá' Dsea' Jmáang, casíiñ' røø' e ca'náaiñ' cóo' tú' máng' dsea' i nidsilíng' fi' Antioquía cóo' Paa' cóo' gui Bernabé e nidsicar' e jì' lí' to' júu' e casíiñ' do. Jo caguñ' jaang' dseañu' i sii' Judas Barsabás jogui jaang' i sii' Silas, gáng' dseañu' i niing' eáang' jee' jaléng' dsea' quiá' Dsea' Jmáang. ²³ Jo lalab fé' e jì' e quie' i dsea' do mi' cangoliñ':

“Lajalé' jnea', dsea' apóo', cóo' gui jaléng' dsea' cóong' quiá' jaléng' dsea' quiá' Dsea' Jmáang i neáang' fi' Jerusalén la, guicóo' baa' jaléng' 'nú', dsea' rú'naa' dsea' quiá' Dsea' Jmáang, dsea' ja' líng'na' dsea' Israel jogui seeng'na' fi' Antioquía cóo' gui laco' fi' lí' se' Siria cóo' gui lí' se' Cilicia. ²⁴ Nicalineb' jnea' e nica'uøong' cóo' tú' máng' dsea' i seeng' fi' la latiñ' yaaiñ, jo nicangoliñ' e nicangojmiguíñ' 'nú' fi' na cóo' júu' quiá'r. Jogui

nicajmigóoiñ' 'nú' e dseáng' 'né' e catím'ba' e nitó'na' lí' fi' ngúu' táang'na' lí' laco' litíng' dsea' góo'oo' dsea' Israel cóo' jiuung' siñu' quiá', jo dsu' ja' 'né' jmee'na' lajo; jogui nicajmigóoiñ' 'nú' cajo e 'né' jmití'na' jalé' júu' quiu' ta' caguiee'gui e cajme' Moi'. ²⁵⁻²⁶ Joba' nicasii'naa' røø' lajalé'naa' la e nica'neáang'naa' jaang' gáng' dsea' lajee' la'ó' jnea' e nidsilíñ' nidsi'eer' 'nú' fi' na. Jo nijaliñ' colíing' cóo' i dsea' rú'naa' i 'neáang'naa' eáang' i sii' Paa' cóo' gui i sii' Bernabé, gáng' dsea' rú'naa' i ju' ja' mí' cajnga' dsea' quiá'r uii' e guiar' júu' quiá' Fíi'naa' Dsea' Jmáang. ²⁷ Jo nisiing'naa' fi' na cajo i Judas Barsabás cóo' gui Silas la, jo íb' nijmeá' 'nú' júu' quiá' jalé' e la cartí' quini'na' na. ²⁸ Co' lajii' e iing' Jmiguí' quiá' Fidié' jogui jnea' cajo e nimí'naa' 'nú' e jo' nijmée'gui' lajii' e ta' huí' e jíé' do: ²⁹ Lico' 'né' e nitú'ba' e cø'na' ngu' jó' i nicacuøng' dsea' jaléng' i dié' i o' já' i ja' quí' jmi' jmé' jii' cóo', jo jo' cø'na' jmi'øong' jó' o'gui ngu' jó' 'lii' i siyáng' jmi'øong', jogui jo' ee'na' dsee' e güiing'na' cóo' dseañu' osi dseamf i o' qui'na'. Jo song' núu'ba' jalé' e júu' la, joba' guiáb' ni'ee'na'. Jo lanab jii' lí' júu' quí'ii'. Jo güiliseem'ba' cóo' e guiá'.”

³⁰ Jo dsifi' mi' cali'íng' i dsea' quiúung' do, cangolíim' bre cóo' i Paa' do cóo' gui Bernabé fi' Antioquía, jo quie'bre e jì' e casíng' i dsea' neáang' fi' Jerusalén do. Jo dsifi' mi' caguilíñ' fi' jo, dsifi' lajob caseaiñ' jaléng' dsea' quiá' Dsea'

Jmáang̃ i seeng̃ fí jo, jo caja'bre i dseã do e ji' do. ³¹Jo mi' ca'f jaléng' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ e ji' do, dsíng' cali'íáang̃ dsíur, co' jmgang' juguíáb' fé' e fí ni' ji' do. ³²Jo co' i Judas Barsabás cóo' Silas do cangíiñ' quiá' Fidiéé' quiá'r e eáam' tiiñ' guiar' júu' quiá' dseã do jee' jaléng' dseã, joba' mi' café'r júu' quiá'r, cacuø'guireiñ' bí e laco' já'gui niliñ' júu' quiá' Dseã Jmáang̃. ³³Jo mi' cangí jo, jaléng' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ juguíá' ca'f'r júu' i dseã gáng̃ do, dsu' jii' i Judas Barsabás do cangáng' tur fí Jerusalén, jo íb' quiéé' juguíá' quiá' jaléng' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ i neáang' fí Antioquía i caguiéng' ír do. ³⁴⁻³⁵Dsu' Silas cóo' Paa' cóo' Bernabé dobi cajer' fí Antioquía; jo fíim' bi dseã quiá' Dseã Jmáang̃ i jiéng' cajé cóo'r e guia'guir júu' quiá' Dseã Jmáang̃ jee' jaléng' dseã i seeng̃ fí jo.

Mi' catí tú' née' e cangi' Paa' ta' guia' júu' quiá' Dseã Jmáang̃

³⁶Jo mi' lí' cøøng'gui lajo, coo' jmiñ' cajíng' Paa' lala casí'r Bernabé:

—Má' túu' calé' catú', mads'ee'naa' jaléng' dseã rú'naa' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ i neáang' fí lajalé' fiñ' lí' nicangí'naa' e e'naa' jalé' júu' quiá' Dseã Jmáang̃ lami' jéeng'gui, jo dsine' duu' jial seeiñ' lana.

³⁷Jo Bernabé lami' iñ' nijéiñ' calé' catú' i Juan Marcos do.

³⁸Jo dsu' Paa' jo cali'iiñ' fa' cajéeng'neñ' do, co' catúu' biñ' do quiá'r lami' jéeng'gui lami' caguiiñ' fí coo' guoo' uø' lí' se'

Panfília, jo jo eé' cajmicóo' i Juan Marcos do quiá' Paa' ni' e ta' do ie' jo. ³⁹Jo lahu'fím' jiu' eáang' casíng̃ i Paa' do cóo' Bernabé uii' quiá' i Juan Marcos do. Jo e jo cajmée' e casojom'bre quiá' rúñ', jo Bernabé cajéeiñ' i Juan Marcos do, jo cangotáaiñ' dsíi' coo' móo', jo cangolíim' tur la too' ni' jmiñ' cartí' lí' se' Chipre. ⁴⁰Jogui i Paa' do catø'r i Silas do i cangó' cóo'r; jo mi' cangoyúung' jo jaléng' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ caguiar' fí jaguó' Fidiéé' lajii' e ta' e nidsiliiñ' do, jo dsifí' lajob cataiñ' fí. ⁴¹Jo cangolíing' tur lacoø' fiñ' lí' se' Siria cóo' gui lí' se' Cilicia e cuø'r bí' jaléng' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ i neáang' fí jo e laco' já' nijmitúng' dsíiñ' lajii' fí guíá' lí' niteáaiñ' cóo' Dseã Jmáang̃.

Mi' cajmicóo' Timoteo i Paa' do cóo' gui Silas

16 Jo cagui'fiñ' Paa' cóo' Silas fí Antioquía, jo caguiliñ' la'uii' fí Derbe. Jo mi' cangí jo, caguiliñ' fí coo'gui fiñ' e sii' Lистра; jo fí job calicuñ' jaang' dseã i nilíng' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ i sii' Timoteo, joo' jaang' dseamí dseã Israel i líng' dseã quiá' Dseã Jmáam' cajo, jogui tiquaiñ' do dseã griegob nilíiñ'. ²Jo jaléng' dseã quiá' Dseã Jmáang̃ i seeng̃ fí Lистра cóo'gui fí Iconio, guíáb' fé'r uii' quiá' i Timoteo do. ³Jo cali'íing' Paa' e nijéiñ' Timoteo fí lí' dsiguiar' júu' quiá' Dseã Jmáang̃, dsu' nú'gui lajo cajmitib' i Timoteo do lajii' e tíng' dseã Israel e tóor' lí' fí ngúu' táang' lajii' dseañ', jo cajméer

lajo e laco' ni'ím' dsea' Israel laji' gaang' dsea' do cóo' júu' røð' fí' lí' niguilíin', co' jalém' dsea' seeng' fí' jo ñir' e dsea' griegob líing' tiquiá' i Timoteo do.

⁴Jo mi' cangí jo, catam' bre fí, jo laco' fii' e ngíiin', sí'r jaléng' dsea' quiá' Dsea' Jmáang' lajii' júu' e quier' quiá' dsea' apoo' cóo' gui jaléng' dsea' cóong' quiá' dsea' quiá' Dsea' Jmáang' i neáng' fí' Jerusalén. ⁵Jo lajob eáang' gui já' calíng' i dsea' do júu' quiá' Dsea' Jmáang', jo laco' jmiib' naang' dsifíiin'.

Mi' cangáng Paa' jaang' dseañu' i seeng' fí' Macedonia lafa' mi' quir'

⁶Jo mi' cangí jo, Paa' cóo' i dsea' gáng' gui do cangíim' bre fí' lí' se' Frigia cóo' gui lí' se' Galacia, co' Jmiguí' quiá' Fidiée' ja' cacuø' fí' ír' fa' e niguiár' júu' quiá' Dsea' Jmáang' fí' lí' se' Asia. ⁷Jo caguilíin' fí' 'ni' lí' iáng' cóo' Misia, co' fí' job í' dsíir' e ningíin' fí' lí' se' Bitinia, dsu' calé' catú' Jmiguí' quiá' Fidiée' ja' cacuø' fí' ír' e ningíin' fí' jo.

⁸Jo lajob cangíiin' lacuee' lí' se' Misia cartí' caguilíin' fí' cóo' oo' jmií' lí' sii' Troas. ⁹Jo fí' job, cóo' uøð' i Paa' do cangáin' jaang' dseañu' i seeng' lí' se' Macedonia e lafa' mi' quir', jo i dseañu' do siñ' fí' quini' Paa' e mir' jmi'ee' jo jíin': "Ngiing' fí' Macedonia la, jo jmicóo' jnea'." ¹⁰Jo mi' cangí e cangá' Paa' e jo lafa' mi' quir', dsifí' lajob caguia' naa' guia' quí' naa', jnea' Lucas cóo' gui Silas cóo' gui Paa', jo cangó' naa' fí' Macedonia, co' calitab' dsi' naa' e Fidiée' bing'

i catø' quí' naa' do e nidsiguia' naa' júu' quiá' Dsea' Jmáang' fí' jo.

Mi' cangolíng' Paa' cóo' Silas fí' Filipos

¹¹Jo dsifí' lajob ca'uøø' naa' fí' Troas e tée' naa' dsíi' móo', jo ngó' baa' condsee' fí' cóo' guoo' uø' lí' se' Samotracia e née' guia' jóo' jmiíin'. Jo mi' cajneá' lajo, caguie' naa' fí' cóo' oo' jmií' lí' sii' Neápolis. ¹²Jo fí' job ca'uøø' naa' dsíi' móo' cangó' naa' fí' Filipos, cóo' fii' lí' quiu' dsea' Roma ta', jogui líi' cóo' fii' e laniing' quiá' lí' se' Macedonia cajo. Jo fí' job cajá' naa' tú' 'ni' jmií'.

¹³Jo lajee' taang' naa' fí' do, cóo' jmií' lajee' e tíing' dsea' góo' naa' dsea' Israel e jmi'íin', ca'uøø' naa' cangó' naa' fí' 'ni' fii' do quiá' lí' iu' cóo' gua, co' fí' job í' dsi' naa' e seáng' dsea' góo' naa' e féiin' Fidiée'. Jo mi' caguie' naa' fí' jo, dob ca'ie' naa', jo canaang' naa' é' naa' júu' quiá' Dsea' Jmáang' jaléng' dseamf' i caseáng' fí' do ie' jo. ¹⁴Jo jaang' lajee' i dseamf' caseáng' do ie' jo nisiir' Lidia i niseeng' fí' cóo' fii' lí' sii' Tiatira, jo jmóor' ta' 'ni' 'mi' e jlo' eáang'. Jo i dseamf' í' eáang' jmfíiin' Fidiée', dsu' lajee' núur' júu' e guia' Paa', Fidiée' cacuø'r' i dseamf' do e cana' moguiñ' e laco' ni'íin' lajii' e júu' e guia' i Paa' do. ¹⁵Jo mi' ca'íng' i dseamf' do júu' quiá' Dsea' Jmáang', jo cajgáam' bre jmií' cóo' gui jaléng' dsea' sinúu' quiá'r' e laco' cuø' lí' e ca'uíin' dsea' quiá' Dsea' Jmáang'. Jo mi' cangí jo, cajíng' i dseamf' do sí'r' jnea': —Song' 'nú' dseáng' já' líing' na' e jnea' líin' n' dsea' quiá' Fii' naa'

Dsea` Jmáang̃, ñilíng̃-na' fí' quié'e jo fí' job nijá^na'.

Jo camir' jnea^' jmi'ee' e cajé^baa' fí' quiá'r̃.

**Mí~ cajníng̃ Paa~ cóo'~
Silas fí' dsíi' 'nuñí'**

¹⁶Jo cóo' ya', lajee' ngóo'naa' fí' lí~ seáng' dsea' góo'naa' e féiñ' Fidiée', jo lajee' ngóo'naa' fí' jo cajíng'naa' jaang' simí^ i jmóo' ta~ quiá' fiir̃ e ja' e 'léeiñ' jii' cóo'; jo i 'lim'^ nijée' quiá' i simí' do, jo la'eáang' cóo' i 'líng' dob jmóor' jalé' e jmóor'. Jo jmóo' i 'líng' do e lí' i simí' do guir' e jalé' nilí' dsa'ó' iée'. Jo cóo' e job lí' fii' i simí' do jmiguiú' cuu'. ¹⁷Jo i simí' í' canaaiñ' tí'leáam'bre caluu'naa' jo fé'r' teá' jo jíñ':

—Jaléng' i dseañu' la líiñ' dsea' i jmóo' lajíi' e iing̃ Fidiée' dsea' féng' dsea' ñíng', jogui guiar' júu' sí'r' jaléng' 'nú' jial nileáang' dsea' jee~ jalé' dsee~ quiá'r̃.

¹⁸Jo yejíb~ dseáng' fé' i simí' do lajo, jogui lajee' jmiguiú' jmiñ' cajo cartí' miñ' níngoo' guia' 'nib' dsíi' Paa~, joba' cajíñ' casí'r̃ i 'líng' i jée' quiá' i simí' do jo cajíñ':

—La'eáang' cóo' júu' quiá' Dsea' Jmáang~ quiá' ta' e júu' lí' iuun' na.

Jo dsifí' lajob catáú~ i 'líng' do quiá' i simí' do.

¹⁹Jo dsu' miñ' cangá' i fii' i simí' do e jo lí' nilí' guir' cuu' la'eáang' cóoiñ' do, joba' casam' bre Paa' cóo' gui Silas, jo cangojeáang' neiñ' fí' quini' dseata~ dseáng' guiá'^ jóo' e fiñ' do. ²⁰Jo i dseata' í' guib' cangojéeng' neiñ' fí' quini' i dseata' i quidsí' í', jo lalab cajíng' i fii' i

simí' do casí'r̃ i dseata~ quidsí' í' do:

—I dsea' Israel la ngir' jmóor' ga' jee~ fiñ', ²¹jogui er' jalé' e ja' cuóong' nilíng'naa' o'gui nijmití'naa', jneaa'aa' dsea' líi'ii' dsea' romano.

²²Jo canaang' dsea' fiñ' e iin~ nijmeám' breiñ' do, jogui i dseata~ quidsí' í' do caquiúr' ta' e ni'uóin' do sí' i dsea' do jogui nibóong~ neiñ' do cóo' siñ'. ²³Jo miñ' cangá' e cabóong~ neiñ' do eáang', jo fí' dsíi' 'nuñí' catáíñ' dsea' do, jogui caquiúr' ta' i dsea' i jmóo' í' 'nuñí' e nijmeáñ' í' dseáng' røøb' i dsea' sijníng' do. ²⁴Jo miñ' ca'íng' i dsea' i jmóo' í' e 'nuñí' do e júu' jo, joba' catáíñ' i dsea' do cartí' a'gui dsíi' e 'nuñí' do, jogui tíiñ' do cacúin' cóo' tú' 'ma' e dsí' too'.

²⁵Jo ie' uøø' guienú' job, lajee' e Paa' cóo' gui Silas féiñ' Fidiée' jogui ør' e quiá' jmfíeiñ' Fidiée' cajo, jo i dsea' caguaiang~ gui i sijníng' do lico' núu'bre, ²⁶jo lajee' job, cóo' cajóob' uø' e teá' eáang' jo canaang' sojá' tíi' fiñ' quiá' e 'nuñí' do. Jo dsifí' lajob cana' jalé' jñ' quiá', jogui casojiú' jalé' ñí' cadena e 'núung' jaléng' i dsea' sijníng' do. ²⁷Jo miñ' cajné' dsíi' i dsea' i jmóo' í' 'nuñí' do jogui cangár' e ni'óob' jalé' jñ' quiá' e 'nuñí' do, joba' dsifí' lajob caguir' ñisú' quiá'r̃ e sí'í' nijngáng' 'ñia'r', co' í' dsír' e nicaláam~ jaléng' i dsea' sijníng' do. ²⁸Dsu' dsifí' lajob guicafé' Paa' e teá' eáang' jo guicajíñ':

—iJa' e jmáang' uø' jíi' cóo', có' lab tée'naa' lajiñ' naa'!

²⁹Joba' i dsea' jmóo' í' 'nuñí' do camir' cóo' jí', jo ca'ír' güi'í' fí'

dsí' e 'nuñí' do e jléeiñ dsu' e 'gór', jo mi caguiér li teáng' dseà do jo catúuiñ uii ti i Paa do cóo'gui Silas. ³⁰ Jo mi cangf jo, ca'uóòm breiñ do fi caluu jo cajmingí reiñ:

—¿E' né' jmeē e e laco' nileáanñ jee jalé' dsee quié' e?

³¹ Joba' cañii i dseà do:

—Já' güilíin' júu' quiá' Fíi'naa' Jesús jo ni'fim dsee quií' cóo'gui dsee quiá' jaléng' dseà sinúu' quií'.

³² Jo canaañ sí'guir dseà do cóo'gui dseà sinúu' quiáin' júu' quiá' Fidiéé. ³³ Jo 'ñia' ie uóø jo, i dseà jmóo í' e 'nuñí' do cajméer mii li sicuá' quiá' i Paa do cóo'gui Silas. Jo lí jo, cajgáang i dseà jmóo í' 'nuñí' do jmi colíing cóo' dseà sinúu' quiá'r e laco' cuø li e ca'uíng jaléng' dseà do dseà quiá' Dseà Jmáang. ³⁴ Jo mi cangf jo, catø'r i dseà gáng do fi quiá'r jo cacuø'reiñ e cagø'r. Jo i dseà í colíing cóo' dseà sinúu' quiá'r dsíng' cali'áang dsír, co' jáb' caliñ júu' quiá' Fidiéé.

³⁵ Jo mi cajneá lajo, i dseata i quidsí' í' do casíin' tú' ní' máing' fi quiá'r i quié' júu' quiá' i dseà jmóo í' 'nuñí' do e nileáin Paa cóo'gui Silas. ³⁶ Jo lalab casí' i dseà jmóo í' 'nuñí' do Paa:

—I dseata i quidsí' í' do nicasíin' júu' quié' e e nilaam'ba' 'ná'. Jo nicuøòm güilíing'na' juguiú'.

³⁷ Joba' cañii Paa' quiá' i fi i quié' júu' do:

—Caquiú' i dseata do ta e cabøøng dseà jnea', dseà calisé'naa' fi lí quiú' dseà Roma ta, fi jee dseà fi e jii' ja mi

caquidsir' í' quí'naa', jogui catáin' jnea' 'nuñí'; jogui lana iin leáin jnea' e iing, dsu' ja uó'naa' cartí güilíin' yaain e ni'uóñ jnea' song lajo.

³⁸ Jo cangocóob' i fi do júu' fi lí neáng dseata i quidsí' í' do. Jo mi canúur júu' e quiéé i fi do, cafóm'bre co' e canúur júu' e dseà i caliséng' fi lí quiú' dseà Roma tab líng' i dseà gáng do. ³⁹ Jo cangolíng' i dseata quidsí' í' do e ngomir jmi'ee' fi quini Paa cóo' Silas e nijméin' do féng' dsír quiá' jalé' e calí do. Jo mi cangf jo, ca'uóòm bre jo camir' jmi'ee' dseà do e ni'uóòm biñ' e fi jee fi do. ⁴⁰ Jo mi cangf e ca'uøøng i Paa do cóo'gui Silas fi dsí' 'nuñí', cangolíim tur fi quiá' Lidia. Jo fi job cajíng' tu rúin' cóo' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang, jogui cacuø'guir bí dseà do cajo. Jo ngf jo, ca'uøøm bre e fi do, jo fi lí jiéb' cangolíin'.

Mi cateáng Paa fi Tesalónica

17 Jo lajee' gui'naang' e teáng' Paa' fi cóo'gui Silas, cangíin' fi cóo' fi e sii Anfípolis cóo'gui Apolonia. Jo mi cangf jo, caguilíin' fi cóo' fi e sii Tesalónica, jo fi job si' cóo' guá' quiá' dseà Israel lí féin' Fidiéé. ² Jo co' lajii' e tíng' Paa e dséer' fi guá' quiá' dseà góor dseà Israel lacóo' nées' mi tí' jmi' e jmi'ing' jaléng' dseà í, jo lajee' ní' seaman casíin' cóo' jaléng' i dseà i caseáng' do cuain' quiá' jalé' e fé' fi ní' ji' quiá' Fidiéé e cajme' dseà mali'gui eáng', jo sí'r dseà do e dseáng' 'né'ba' e cajúng' i

Dsea` Jmáang` do; jo mi` cangf e cajúin, dseáng` 'né' e cajílb`tur. Jo casí`guir i dsea` do cajo jo cajín`:

—I Jesús nab i líing` Dsea` Jmáang`, i dsea` i laang` jneaa`aa' jee` dsee` quí`ii', jo júu` quiá' i nab e ngí` jnea` guiaa` jee` 'nú'.

⁴Jo i líing` dsea` Israel jáb` calíin` júu` e guía` i Paa` do cóo`gui Silas, jo røøb` canaain` ngír` cóo` dsea` do. Jogui fíim`bì dsea` griego i eáang` jmi'gó` Fidiée` cóo`gui fíing` dseamf i laniing` quiá' e fií do, jáb` calíin` e júu` jo cajo.

⁵Dsu' uíi` e jo ca'uíng` e jaléng` dsea` Israel i ja` já` líing` e júu` do, eámam` calí` dsihuíin` jogui caligúin` quiá' jaléng` i dsea` i calí` já` líing` e júu` jo. Joba' caseáin` tú` 'ni` máing` 'ná' fi' i tá` teáang` jee` 'núu' e laco' i dsea` í` nitá'r` mii` jogui nijmiguíin` jaléng` dsea` i neáang` fi' fií jo. Jogui lajobi caguilíin` fi' quiá' Jasón e 'náiin` Paa` cóo`gui Silas e laco' ni'uøng` neiin` do jo nitøø`reín' fi' quini` dsea` fií. ⁶Jo co' ja` cadséng`guir i dsea` i sí'f` 'náiin` do, joba' catór` Jasón laguidseaang` cóo`gui cóo` tú` máing`gui dsea` quiá' Dsea` Jmáang` i nineáang` fi' jo ie` jo, jo catø`reín' do fi' quini` dseata` e ta'r` mii` jo fé'r` lala:

—I dseañu` do nica`lée`bre la'úng` fi' jmigüi` cóo` júu` e guiar` do, jogui fi' lab nicagüilíin` lana e iin` jmér` lajo. ⁷Jo i Jasón na nica`íng`neiin` fi' sináú` quiá'r`, jo lajím`bre ja` jmi'gór` lajii` ta` quiu' dseata` dsea` féng` romano, co' fé'r` e seem` jaang`gui dseata` dsea` féng` i sii` Jesús.

⁸Jo mi` canúu` jaléng` dsea` fií e júu` do cóo`gui jaléng` dsea` quie`

nifí` quiá' e fií do, eáang`gui cató'r` mii`. ⁹Jo cuub` caguia' i Jasón do cóo`gui i dsea` caguiaang` do fi' quini` dseata` e laco' calí'r` catúu`tu i dsea` do quiá'r`.

Mi` caguilíng`gui Paa` cóo` Silas fi' Berea

¹⁰Jo mi` canuu` ie` jmii` jo, jaléng` dsea` quiá' Dsea` Jmáang` casíin` Paa` cóo`gui Silas lajminá` fi' Berea. Jo dsifi` mi` caguilíin` fi' jo, cangolíin` fi' guá' quiá' dsea` góor` dsea` Israel lí' laco'gui la litíin` jmóor`. ¹¹Jo jaléng` i dsea` Israel i seeng` fi' Berea eáang`gui iin` ninúr` júu` guía` dsea` do laco'gui dsea` seeng` fi' Tesalónica, jo lajmináb` calíin` e júu` jo, jogui laco` jmiib` cuør` bí e jmitíin` jalé' e júu` toø` fi' ni` ji` quiá' Fidiée` e guir` su e jáb` e júu` e caguia' Paa` do. ¹²Jo lajee` i dsea` í`, fíim`bre já` calíin` e júu` jo, jogui lajobi fíim` dseañu` dseamf griego i niing` i seeng` fi' jo jáb` calíin` do júu` quiá' Dsea` Jmáang` e guía` i Paa` do cóo`gui Silas. ¹³Dsu' mi` caliín' jaléng` dsea` Israel i seeng` fi' Tesalónica e nitáang` Paa` e guiar` júu` quiá' Fidiée` fi' Berea, joba' fi' job cangolíin` cangojméer` ga` cóo` jaléng` dsea` i seeng` fi' jo. ¹⁴Joba' dsea` quiá' Dsea` Jmáang` i seeng` fi' Berea cajméer` e lajmináb` cagüi'fi' Paa` fi' jo, jo cangór` condsee` fi' 'ni' jmiin`, dsu' fi' Bereab cajé` Silas cóo`gui Timoteo lajee` jo. ¹⁵Jo jaléng` dsea` quiá' Dsea` Jmáang` i cóo` Paa` cangolíim`bre cóo`in` do cartí` cóo` fií e sii` Atenas. Jo mi` cangf jo, caquim`tur fi' Berea jo niquiéer`

júu quiá' Paa e Silas cóo'gui Timoteo nidsilíin fí lí táang Paa lajminá.

Lajee táang i Paa do fí Atenas

¹⁶Jó lajee táang i Paa do fí Atenas e sijeein Silas cóo' Timoteo, fí'íb e éang calíin, có' i dsea seeng fí Atenas do jie ja latøng fiib jmfíin' jaléng' diée i o' já' i ja quíi' jmi' jmé jii' cóo'. ¹⁷Joba' eám' tting' júu quiá'r cóo' i dsea góor dsea Israel cóo'gui jaléng' dsea caguaang'gui i jmi'gó' Fidiée fí dsii' guá' quiá' dsea Israel. Jó dseáng' lacoo' jmi' lacoo' jmiib' síiin' e júu do cajo cóo' jaléng' dsea i seáng' fí guía' jóo fii' quiá' fii' Atenas. ¹⁸Jogui lajobi i líing' dsea i jmitíng' júu quiá' Epicuro cóo'gui dsea estoico i jmitíng' júu quiá' Zenón, canaaín' sí' rúin' cóo' Paa cajo, jó i líing' i dsea do fé'r jó sí' rúin' lajee yaain' e éein' Paa jó fé'r:

—¿E e fé' i dsea cue' mi'mf na?

Jogui fé'gui i caguaang'gui do:

—Lí' dsea seeng lí' jiéb' i na, jogui iin' nijmigóoin' dsea cóo' jalé' e fé'r na e quiá' jaléng' diée i 'míng'.

Jó fé'r e jó có' uii' e guía' Paa júu quiá' Jesús, jogui jial mi' cajmée Fidiée e cají'tu dsea do jee jaléng' 'lí'. ¹⁹Joba' cajéein' Paa fí cóo' yá' cuo' lí' sii' Areópago fí lí tting' jaléng' dsea Atenas e seáin' e síiin' jalé' júu quiá'r. Jó mi' caguié Paa fí jó, jó cajming' i dsea do ír:

—¿Já' cuøng' line'naa' e jalé' júu 'míng' e quié' 'nú' e e' jnea'?

²⁰Có' fól' 'nú' jmang' júu jiéb' jiu,

joba' ii'naa' e nilínee' e guøng' e júu jó.

²¹Jó lajiiing' i dsea seeng' fí Atenas do cóo'gui jaléng' dsea i jalíng' fí lí' jié' i neáng' fí do, contøom' tí' dsíir' núur' jogui síiin' lajii' júu 'mí' e quié' lí' doñi' ii'.

²²Joba' caróo' Paa jee' jaléng' i dsea i neáng' do e fí lí' sii' Areópago, jó cajíin' casí'r' jaléng' i dsea do:

—Labab fii' 'nú', dsea seeng'na' fí la fí Atenas, e jalé' e móo'o quí'na' e líing'na' dsea i éang' jmféng' fíing' diée. ²³Có' cangoyé' e fí lí' seáng' 'nú' e jmféng'na' jaléng' diée quí'na', jó fí job cadse' e cóo' nife' lí' toq' júu e fé' lala: “Diée i ja mí' cuíng' dsea.” E jáb' e fól' 'nú' quiá' jaang' Diée i ja cuíng'na', quiá' íb' e nííí'gui jnea' 'nú' lana.

²⁴Jó dsea íb' i cajmée' la'úng' jmiigüi' cóo'gui jalé' e sea' fí jó. Jogui íb' i líing' fii' jaléng' i neáng' fí yá' jogui cóo' jaléng' i seeng' fí jmiigüi' la, jogui ja guíin' lí' doñi' jié' siná'u' guá' e cajme' dsea jmiigüi', ²⁵o'gui 'né' e dsea jmiigüi' nito' fíing' ír' osi i nijmicóo' ír' é, có' í'bre cuø'r' jaléng' dsea e jí'r' jogui guí' e cá' dsea cóo'gui lajalé'gui e jié'.

²⁶Có' cóo' jaang' dseañub' cajmeáain' lajiiing' dsea i seeng' la'úng' fí jmiigüi' e lacó' nigüear' fí lacaang' guóo' uø'; jogui quiu'r' ta' jie' jii' seeng' dsea fí jmiigüi', jogui jie' fí lí' catíng' nigüear'. ²⁷Jó cajmeáang' Fidiée lajiiing' jnea'aa' e lacó' ní'néeng'naa' dsea do, jó niguiém'baa're song' ní'néng'na're. Dsucó' e jáb' e ja huíi' seeng'

Fidiéẽ cõo~ lajaang` lajaang` jneaa`aa'. ²⁸Co' la'eáang` Fidiée`ba' see`naa' jí'naa' jogui ngi`naa' lí' laco'gui cajíng' i líing` dseà góo`na' malí' i jmo' júu` ie` mi` cajín' lala: "I siju` Fidiéeb` jnea`."

²⁹Jo co' e já' e lí'na' dseà siju` Fidiée`, joba' ja` cuõøng` e í' óo`na' e Fidiée` líiĩn` laco' jaléng' diéẽ i jmáang` dseà cõo~ cunéẽ õsi cõo' cutee` õsi dseà cuu` é, jo jmáang` dseà jialco' iim`bre jaléng' í'. ³⁰Jo Fidiée` nicajmée`bre féng' dsiir` malii`gui eáang` cõo' jalé' e laang` dseà cõo'r, dsu' lana niqiu'r ta` lajiing` dseà i seeng` fí' la'úng` jmiigüi' e niqú' jíng' yaaiĩ` fí' quini'r, jo nitúr` e jmóor` jalé' e ja` dseeng`, jo lajoba' ni'líng` Fidiée` dsee` quiá'r. ³¹Co' Fidiée` nicatée`bre coo` jmiĩ` e niquidsir` í' laco' sí'í' quiá' jaléng' dseà jmiigüi' la'eáang` cõo' i dseañu' i caguíñ' ñia'r do; jo Fidiée` nica'e'r` jaléng' dseà e jo mi` cajmээр` e cají'tu Dseà Jmáang` jee` jaléng' 'lii`.

³²Jo mi` canúu` i dseà seeng` fí' Atenas do e fé' Paa` cuaiĩ` quiá' e jí'b'tu dseà jee` jaléng' 'lii`, i líing` i dseà do lí' calõøm`bre Paa` jogui i líing`gui fé':

—Cuõøm` lí' nú`naa' e fó' na coo`gui jmiĩ`.

³³Jo lí' e jo, güi'fíb' Paa` fí' do.

³⁴Dsu' i líing`gui i dseà do jáb' calfiĩ` júu` e guia' i Paa` do. Jo jee` í' quieeng` jaang` dseañu' i sii` Dionisio i líing` jaang` dseata` quiá' Areópago, jogui jaang` dseamf` i sii` Dámaris, jogui dseà i jiéng'gui cajo.

Lajee` táang` Paa` fí' Corinto

18 Jo mi` cangf` jalé' e jo, cagüi'fíb' Paa` fí' Atenas, jo

cangór` fí' coo` fii` e sii` Corinto. ²Jo job calicuíñ` jaang` dseañu' i líing` dseà Israel i sii` Aquila i niseeng` fí' coo` fii` lí' se' Ponto. Jo ie` jo ja` mi` ngóo` eáang` e nicagüilíng` i Aquila do cõo'gui dseamf` quiá'r i sii` Priscila e jalíiñ` fí' Italia. Jo ca'uõøiñ` fí' jo co' i dseata` quiá' Roma do i nisii` Claudio caquiur` ta` e 'né` uóm` jaléng' dseà Israel fí' Roma lí' se' Italia. Jo coo` jmiĩ` cangó` Paa` e cango'eer` i Aquila do cõo'gui Priscila, ³co' røøb` ta` óor` cõoiñ` do e jmo'r` 'núu` jiu` cõo' layaang` loo` jó' e laco' lí'r` e 'né`. Jo job cajé` Paa` cõo~ i dseà do e laco' nijmér` ta` colíing`. ⁴Jo lacoo` jmiĩ` mi` tí' e jmi'íng' dseà góor` dseà Israel, dsée' Paa` fí' guá' jiu` lí' seáng' i dseà í' e féiñ' Fidiée`. Jo fí' job féiñ' jaléng' dseà Israel cõo'gui jaléng' dseà i ja` líing` dseà Israel e laco' já' nilíing` dseà do júu` quiá' Dseà Jmáang` e guiar`.

⁵Jo mi` caguilíng` Silas cõo' Timoteo fí' Corinto fí' lí' guíing` Paa` cõo' Bernabé e jalíiñ` fí' Macedonia, jo i Paa` do catú`bre e ta` jmóor` do, jo canaaiĩ` e guiar` júu` quiá' Dseà Jmáang` lacoo` jmiĩ` lacoo` jmiĩ`, jogui sí'r` jaléng' dseà góor` dseà Israel e dseáng' já'ba' e Jesús líiĩñ` i dseà i cajíng' Fidiée` i nisíñ` fí' jmiigüi' la lajii' mali'. ⁶Dsu' i dseà Israel do 'náb' cangáiñ` Paa`, jo canaaiĩ` sí'reiñ' jmang' júu` ga. Joba' Paa` cabór' 'lee` too` sí'r` e laco' cuø` lí' e ja` jíi' dseà ír, jo casí'r` i dseà i ja` jíi' ír do lala:

—Dsee` quíi`na' yaam`ba' e nigüilíng`na' fí' lí' 'li', dsuco' jo` e cuaiĩ` quie'e. Latí' lanab`nii` i cõo'`

dseà ì ja' líng' dseà góo'o dseà Israel e ni'ée'ere júu' quiá' Dseà Jmáang̃.

⁷Jō mi' cangf̃ jo, cagüi'f̃ib' Paa' fí' dsí' e guá' jiu' do, jo cangór' fí' quiá' jaang' dseañu' ì sii' Ticio Justo ì jmféng' Fidiée' contøng̃, jo cáang' e guá' dob lí' quiá'r̃.

⁸Jō jaang' fii' ì née' ni' e guá' jiu' do ì sii' Crispo cōo' lajaléng' dseà sinúu' quiá'r̃ jáb' calfiñ' júu' quiá' Fíi'naa' Dseà Jmáang̃. Jogui lajobi fíim' dseà ì neáng' fí' Corinto, mi' canúur̃ júu' quiá' Dseà Jmáang̃, jáb' calfiñ' joba' cajgáam-bre jmiñ' e laco' cacuø' li' e ca'uíñ' dseà quiá' Dseà Jmáang̃.

⁹Jō cōo' uøø' cajmijnéeng' 'ñia' Dseà Jmáang̃ fí' quini' Paa', jo e jo cangár' lafa' mi' quir', jo cajíng' Dseà Jmáang̃ casí'r̃ dseà do:

—Ja' jmoo' 'gó' jii' capí', jo guia'gui júu' quié' e jee' jaléng' dseà jo ja' quiun' e jmoo' lajo.

¹⁰Cō' jnea' seem-baa colíing' cōo' 'nu', joba' jii' jaang' dseà ja' ii' lí' nijmeáng' 'nu' ga. Cō' fíim' bi dseà niseeng' e fí' fii' la ì ni'uíing' dseà quié' e.

¹¹Jō fí' Corintob cajé' Paa' cōo' jii' dsí' ca'nál' e e'r' ì dseà seeng' fí' jo jalé' júu' quiá' Fidiée'.

¹²Jō cōo' née' lajee' jii' e calíng' jaang' dseañu' ì sii' Galión dseata' dseà féng' quiá' lí' se' Acaya, jaléng' dseà Israel ì neáng' fí' do ie' jo casíiñ' røø' e nijmér' dsee' quiá' Paa'. Joba' casang' neiñ' jo cangojeáiñ' fí' lí' neáng' dseata' dseà quidsí' í'. ¹³Jō mi' caguilíñ' fí' jo, lalab casí'r̃ ì dseata' do jo cajíñ':

—Í dseañu' dseà góo'naa' la ngír' ta' jmiğøng' jaléng' dseà quiá'

jial e 'né' niféng' dseà Fidiée', dsu' ja' núu'r̃ lajii' júu' quiu' ta' qui' ii'.

¹⁴Jō si'í' niñí' Paa' e nisí'r̃ dseata' Galión lajii' e 'níng' ì dseà do ír', dsu' jéeng'gui Galión cañí'r̃ quiá' ì dseà Israel do jo cajíñ':

—Song dseáng' lahuíng' nica'ée' ì dseà na osi líing' ii' nicajngaiñ' é, joba' catíing' e niquidsii' í' fa' lajo. ¹⁵Dsu' e na lí' lajii' júu' e catíing' na' yaam' ba' na quiá' lajii' júu' quiu' ta' qui' na', joba' yaam' ba' catíing' na' niguí' na' e na, cō' jnea' ja' iin' n niquín' n e júu' na.

¹⁶Jō caquiú' ì dseata' do ta' e cagüi'f̃ib' Paa' cōo' jaléng' ì dseà caguiaang'gui e fí' lí' quidsí' ì dseata' do í'. ¹⁷Jō lajiiing' ì dseà ì jmóo' dsee' quiá' Paa' do casaiñ' jaang'gui dseañu' ì sii' Sóstenes ì líing' fii' quiá' guá' jiu' quiá' dseà Israel e si' fí' do, jo job cabøøiñ' ì dseà do fí' quini' lí' neáng' ì dseata' dseà quidsí' í' do, dsu' ja' e jíng' dseata' Galión jii' cōo' quiá' jalé' e jmóo' ì dseà do.

Mi' caquing' tu Paa' fí' Antioquia

¹⁸Jō mi' cangf̃ jo, huøø' bi cajé' Paa' fí' Corinto. Jō mi' cangf̃gui lajo, ca'f̃ bre júu' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang̃ ì neáng' fí' do, jo cangolíñ' fí' cōo' oo' jmiñ' e sii' Cencrea. Jō lajee' e taam' bir fí' jo, catu'r̃ cuo' moguir̃ laco' tíing' dseà góor' dseà Israel e laco' niliti' lajii' júu' nicacuø'r̃ Fidiée' lami' jéeng'gui. Jō mi' cangf̃ jo, cangotáaiñ' fí' dsí' móo' colíing' cōo' Aquila cōo'gui dseamf̃ quiá' í' ì sii' Priscila jo colíim' cangolíñ' fí' lí' se' Siria.

19 Jo mi~ caguilng`tur e oo~ jmi~ li~ sii` Éfeso do, job caseáng` Paa~ i Aquila do cóo`gui dseamf` quiaín` i sii` Priscila, jo cangó`bre `ñaia`r` fí` li~ si` guá`jiu quiaí` dseá` góor` dseá` Israel. Jo fí` job casíiñ` cóo`jaléng` dseá` í` i caseáng` fí` do ie` jo. 20 Jo i dseá` i siseáng` fí` guá`jiu do casí`r` Paa~ e fa` nijé`bir huóó` cóo`iñ` do, dsu` Paa~ jo` cali`iñ` . 21 Jo ca`í`bre júu` i dseá` do jo casí`r` : —'Né` e seem`baa fí` Jerusalén e nití` jmi~ e nijaquieéng` fí` jo. Jo lí` jial ta` niquiá` Fidiéé` quie`baa e nigáa`túu` e ga'ee` e `nú` fí` la calé` catú` .

Jo mi~ cangf` jo, cagüi`fib` Paa~ e fí` Éfeso do e iuuiñ` fí` dsíi` móo`, 22 jo cangób`tur fí` Cesarea, jo fí` job cajer` e laco` nicuó`r` guicóo` jaléng` dseá` quiaí` Dseá` Jmáang` i neáang` fí` jo. Jo mi~ cangf` jo, cangám`tur fí` Antioquia, jo fí` job cajer` huóó`b`jiu.

23 Jo mi~ li~ cøong`gui lajo, cagüi`fib`tur calé` catú` , jo cangi`tur laco` laco` fii` e neé` fí` li` se` Galacia cóo`gui li` se` Frigia e cuó`guir b` jaléng` dseá` quiaí` Dseá` Jmáang` e laco` ja` nilitúng` dsíiñ` lajji` fí` niteáaiñ` cóo` Dseá` Jmáang` .

Mi~ caguia` Apolos júu` quiaí` Dseá` Jmáang` fí` Éfeso

24 Jo ie` jo caguie` jaang` dseañu` dseá` Israel i sii` Apolos fí` Éfeso. Jo i dseañu` í` niseeín` fí` cóo` fii` e sii` Alejandría e neé` li` se` Egipto. Jo dseá` do eáam` jlo`` tiiñ` guiar` júu` jogui eáam` cuir` jalé` e fé` fí` ni` ji` quiaí` Fidiéé` e cajme` dseá` mali`gui eáang` . 25 Jogui eáam`

nicajmitíiñ` júu` quiaí` Fí`naa` Fidiéé` e cajme` dseá` í` , jogui dseáng` e íaang` dsíi`bre fé`r` , jogui dseáng` røób` er` e júu` quiaí` Jesús do, doñi` fa` jji` e ñir` do e ca'e` Juan e quiaí` jial seáaiñ` dseá` jmi~ lajee` cateáaiñ` fí` jmigüi` la, dsu` ja` ñir` e Jesús ca'er` e `né` sáaiñ` dseá` jmi~ e laco` cuó` li~ e líiñ` dseá` quiaí`r` . 26 Jo i Apolos do canaaiñ` guiar` júu` quiaí` Dseá` Jmáang` dseáng` fí` dsíi` guá` quiaí` dseá` Israel e jji` ja` jáa` quiaí`r` fa` 'gó`r` . Dsu` mi~ canúu` i dseañu` Aquila cóo`gui dseamf` quiaí`r` i sii` Priscila júu` e guia` i Apolos do, joba` cajéem`breiñ` fí` li~ jie` jo casí`reiñ` dseáng` laco` la líi` e fí` e `né` cá` dseá` e laco` niliseeín` cøong` cóo` Fidiéé` .

27 Jo mi~ cangf` jo, cali`iing` Apolos e ningíiñ` fí` li` se` Acaya. Joba` jaléng` dseá` quiaí` Dseá` Jmáang` i seeng` fí` Éfeso do eáam` cajmicóo`reiñ` , jogui casíiñ` cóo` ji` quiaí` jaléng` dseá` quiaí` Dseá` Jmáang` i seeng` fí` Acaya do e laco` nilíng`neiñ` cóo` júu` røø` juguié` . Jo mi~ cangf` jo, cangó`bre fí` jo.

Jo mi~ caguie` Apolos fí` Acaya, eáang` cajmicóo`r` jaléng` dseá` i calicuúng` Dseá` Jmáang` uii` e eáang` guíung` Fidiéé` cóo` dseá` do. 28 Co` fí` quini` jaléng` i dseá` i neáang` do sí`r` jaléng` i dseá` Israel e ja` í` dsíiñ` dseáng` laco` catíng` , jogui se`r` tea` lajji` e fé` fí` ni` ji` quiaí` Fidiéé` e dseáng` já`ba` e Jesús líiñ` i dseá` i casíing` Fidiéé` fí` jmigüi` la e laco` nileáng` dseá` jee` dsee` quiaí`r` .

Mi~ caguieéng`tu` Paa~ fí` Éfeso

19 Jo lajee` táang` i Apolos do fí` Corinto li` se` Acaya,

jo i Paā do cangíiñ' fí lí' lí' jee' mó', jo caguié̄ tur fí' Éfeso. Jo fí' job cajíñ' i fíing' dseà quiá' Dseà Jmáanḡ, ²jo lalab cajmingí' Paā i dseà quiá' Dseà Jmáanḡ do jo cajíñ':

—¿Su ca'íng' 'nú' Jmiguí' quiá' Fidiéé̄ mi' jál' calíng' na' júu' quiá' Dseà Jmáanḡ?

Joba' cañí' i dseà do jo cajíñ':

—Ja' mi' nú' jnea' jjí' coō ya' quiá' e jo. ¿E'gui e jo?

³Jo cajmingí' tu Paā i dseà do jo casí' reiñ':

—¿E' uing' qui' na' mi' cajgáang' na' jmií' jóng?

Joba' cañí' tu i dseà do quiá' Paā jo casí' reiñ':

—Jnea' cajgáang' naa' jmií' e caséé̄ Juan e laco' cuō lí' e caquí' jíng' yee' naa' fí' quini' Fidiéé̄.

⁴Joba' casí' tu Paā i dseà do:

—Lajob líí', co' i Juan do caseáiñ' dseà jmií' lajji' i caquí' jíng' yaang' fí' quini' Fidiéé̄; jogui casí' bir jaléng' dseà í' cajo e 'né' ni'ím' biñ' do i dseà i nijáa' cøøng' gui do mi' nisóong' ír'; jo dseà íb' Jesús lana.

⁵Jo mi' canúu' jaléng' i dseà i teánḡ do lajo, dsifí' ladob cajgáiñ' jmií' e laco' cuō lí' e ca'uíñ' dseà quiá' Dseà Jmáanḡ.

⁶Jogui mi' caquidsí' Paā guóor' fí' mogui' i dseà do, dsifí' ladob ca'íng' i dseà do Jmiguí' quiá' Fidiéé̄, jo canaaiñ' fé'r' jmií' e jíé' gui laco' jmií' quiá'r', jogui sñiñ' jalé' júu' e íñ' e jáa' quiá' Fidiéé̄.

⁷Jo lajee' lajjiing' i dseà do tíir' guitúuñ' yaang' dseañu'.

⁸Jo mi' cangí' jo, lajee' gaang' si', dsée' i Paā do fí' guá' quiá' dseà

góor' dseà Israel, jo fí' job guiar' júu' quiá' Dseà Jmáanḡ e ja' 'gó'r' jjí' capi', jo sí'r' jaléng' i dseà do jogui 'nó'r' jial laco' jál' nilíng' dseà do e iing' Fidiéé̄b' quier' nifí' quiá' jaléng' dseà.

⁹Dsu' i líing' i dseà do ja' jíir' e júu' do o'gui iñ' jál' nilíñ' cajo. Jo canaaiñ' fé'r' fí' quini' jaléng' dseà jíéng' e gab' jalé' e júu' do quiá' jial cúing' dseà Dseà Jmáanḡ. Joba' Paā cajmihuim' 'ñia'r' jee' i dseà góor' do, jogui cajéem' bre jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáanḡ i caguianḡ do, jo cangojéeng' neiñ' fí' coō escueel' quiá' jaang' dseañu' i sii' Tirano, jo fí' job féiñ' i dseà do júu' quiá' Dseà Jmáanḡ lacō jmií' lacō jmií'. ¹⁰Jo lajob cajméer' lajee' tú' jing', joba' jaléng' dseà Israel coō' gui jaléng' dseà i ja' líing' dseà Israel i neáng' fí' jalé' fii' e téé' lí' se' Asia canúur' júu' quiá' Fii' naa' Dseà Jmáanḡ e caguiá' i Paā do.

¹¹Jo lajee' jo i Paā do jmóor' jalé' e qui'r' jmií' la'eáang' coō' güea' e cangíiñ' e cacuō Fidiéé̄. ¹²Jo seem' dseà quier' jalé' paay' quiá'r' osi jalé' sí'r' fí' quini' Paā e fa' jji' capi'b' nijnúng' dseà do e 'mi' do, joba' i dseà do nicoōr' fí' quiá'r' fí' lí' seeng' i dseà dsée' do, jo coō' e jo ni'leáam' i dseà dsée' do lajji' jmohuí' e líiñ'. Jogui lajobi jaléng' dseà i jée' i 'líng' quiá' dsihuim' jaléng' í' quiá'r' jo 'láam' bre.

¹³Jo ie' jo, i líing' dseà Israel i ngí' lacō fii' e jmicaaiñ' e iñ' uóñ' i 'líng' i jée' quiá' dseà, jo iñ' nijóor' su e jál' e uøøng' i 'líng' i jée' quiá' dseà la'eáang' coō' júu' quiá' Fii' naa' Jesús. Jo lalab

canaaiñ` s'lr` jaléng` i `ling`^ i jée`
 quiá` i dseá do:

—iLa'eáang` cóo`~ júu` quiá`~
 Jesús e guía` i Paa` do quiá`~ ta` e
 uøøng`na` lí` teáang`~na` na!

¹⁴Jø e jo cajmée` laji` guiáng` joo`
 jaang` dseañu` Israel i sii` Esceva
 i nilíng` jaang` fii` jmidseá` quiá`~
 dseá Israel. ¹⁵Dsu` cóo` née`~ lajee`
 ngír` ta` jmóo` lajo, jo i `ling`^ i jée`
 quiá` i dseá do cañiir` quiáiñ` do
 jo cajñi`:

—Cuím` jnea` Jesús, jogui` ñi` bíi i`
 i sii` Paa` do, dsu` ja` ñii` ii` 'nú`.

¹⁶Jø dsifí` ladob i dseá i jée` i
 `ling`^ quiá` do canaañ` quiém` bre
 lahuim` jaléng` i joo` Esceva
 do, jo dseáng`~ lajiim` biñ` do
 calí`r` caquiéiñ` co` dsíng`~ bíiñ`.
 Jo cangoliim` i dseá sihuíng`
 do fí` quiá`r` mi` cangí` jo, dsu`
 ringúum` bre cangoliñ`.

¹⁷Jø lajiing` i dseá Israel i neáang`
 fí` Éfeso cóo`~ gui jaléng` dseá i ja`
 líng` dseá Israel i neáang` fí` job
 cajo, caliñi` bre jalé` e calí` do ie` jo,
 joba` eáam` cafóñi`. Jo lajob ngóo`
 lí`gøng` júu` quiá` Fíi`naa` Jesús
 jee` jaléng` dseá.

¹⁸Jøgui` fíim` bi` jaléng` dseá i ja`
 calíng` júu` quiá` Dseá Jmáang` ie`
 jo caguiliñ` e røøiñ` dsee` quiá`r`
 fí` quini` jaléng` dseá quiá` jalé`
 e ga` e nicajméer` lamí` jéeng` gui.
¹⁹Jøgui` fíim` bi` jaléng` dseá i
 nicajmée` ta` dseá láang` lamí`
 jéeng` gui cajo caguiliñ` quier` ji`
 quiá`r` lí` too` jalé` e `li` e jmitíiñ`,
 jo cajír` fí` quini` jaléng` dseá i
 teáang` do ie` jo. Jo mi` caguo`~
 júu` jial tíi` 'móo`~ téel` e ji` do,
 jmiguiub` eáang` cagüi`íng`, lí` lí`
 cincuenta mil cuteeb`. ²⁰Jø lajob

naang` ni`gui júu` quiá` Fíi`naa`
 Dseá Jmáang` fí` la fí` na, jogui`
 jmóo` e líñi` dseá cajo jial tíi` `gøng`^
 Fidiée`.

²¹Jø mi` cangí` e cangojée` jalé`
 e jo, joba` ca'f` dsíi` i Paa` do e
 nidsé` tur e nidsi`eer` jaléng` dseá
 quiá` Dseá Jmáang` i neáang` fí`
 lí` se` Macedonia cóo`~ gui fí` lí` se`
 Acaya, jo e mi` ningí` jo, ningíiñ` tí`
 Jerusalén. Jogui` fé` bir cajo e mi`
 ningí` e dsér` fí` Jerusalén, dseáng`~
 'né`ba` e dsér` tí` Roma.

²²Jø casíiñ` gáng` dseá quiá`r`
 fí` lí` se` Macedonia, i do i sii`
 Timoteo jo jaang` gui i sii` Erasto, jo
 laji` huáiñ` do jmóor` ta` jmicoo`~
 Paa`. Jo Paa` fí` do bi` cajer` `ñia`r`
 lajee` jo fí` lí` se` Asia.

Mi` caliseá` míi` fí` Éfeso

²³Jø ie` jo, eáam` cató` dseá míi`
 fí` Éfeso uii` quiá` e fíim` dseá
 ca`uíng` dseá quiá` Dseá Jmáang`.
²⁴Jø e míi` jo ca`uíng` uii` jaang`
 dseañu` i sii` Demetrio i nijmóo`
 ta` cóo`~ layaang` cutee`. Jo i dseá
 í` nijmóor` ta` jmiliing` guá` jiu` e
 líi` cóo`~ cutee`, jo e job guá`~ quiá`
 i diée` i sii` Artemisa. Jo i Demetrio
 do jmiguiub` quíir` e `léeng`~ jaléng`
 i dseá i jmóo` ta` cóo`r` do. ²⁵Jø cóo`
 née`~ caseáiñ` dseá i jmóo` ta` cóo`r`
 coliing` gui cóo`~ jaléng` dseá i
 jmóo` ta` e røøb` jiu` cóo`~ e ta` jmóo`
 ír` do cajo, jo lalab casí`r` jaléng` i
 dseá do:

—Dseá rú`uu`, niñb` `nú` guiá` e
 la'eáang` e ta` lab joba` guiáb` seá
 jalé` e `né` quí` ii`. ²⁶Dsu` lacø`gui
 la júu` seá jogui` ne`naa` cajo e
 i Paa` do ngír` fé`r` e jaléng` i diée`
 i jmáang` dseá cóo`~ guoor` ja` líiñ`

dseáng' diéé' já'; jo lajob nicalír' e nicaligóng' jaléng' dseà ì seeng' fí' Éfeso la cóo'gui jaléng' dseà ì seeng' jie' ja' latøom' lí' se' Asia. ²⁷Jo lajii' e júu' e ngí' ì Paa' do fé'r, dseáam' quí'ii' fíng' calíng' lajii' ta' quí'ii' e sea, jogui la quie'gui guá' quía' ì diéé' ì sii' Artemisa do nitáb' dseà e jmicuír', jogui nitáb' dseà e jmi'gór' lajii' e 'gøng' ì diéé' í', dsuc' latøøng' lí' se' Asia jmiféng' dseà ír', jo jie' ja' latøøng' jmigüíb' cajo.

²⁸Jo mi' canúu' jaléng' ì dseà ì caseáng' fí' do jalé' e jo, eáam' caligüiín', jo canaaiñ' óor' teá' jo fé'r:

—iEáang' 'gøng' diéé' Artemisa quí'ii' ì jmiféng' jnea', dseà Éfeso!

²⁹Jo eáam' cangogáang' dseà cóo' jalé' e júu' jo, jogui canaang' catá'r' mii' latøøng' e fii' jo. Jo lajee' jo, lajiim'bre casam' ì dseañu' ì sii' Gayo cóo' Aristarco, gáang' dseañu' ì seeng' fí' Macedonia ì nicóo' Paa'. Jo cajnúung' neiñ' do cartí' caguiliín' fí' lí' tíng' dseà e seáiñ' colíing' mi' eè'go jmóor'.

³⁰Jo ì Paa' do cali'iiñ' e ni'ír' e nifeiñ' ì dseà fíng' do, dsu' jaléng' dseà quía' Dseà Jmáang' ja' cacuør' fí' lajo. ³¹Jo jee' ì dseata' dseà féng' quía' lí' se' Asia do niquiéeng' cóo' tú' máng' dseà ì niseeng' røø cóo' Paa', jo casíñ' júu' e sí' reiñ' e guiá' gui e ja' ni'í' dseà do e lí' teáang' ì dseà fíng' do.

³²Jo lajee' jo, jee' ì dseà fii' do, ì líing' dseà fé'r cóo' júu' jogui ì líing'gui e jie'gui, jo dsíng' téé' mii'; jo fíim' ì dseà do jii' ja' nír' e uing' e caseáiñ'. ³³Dsu' ì líing' ì

dseà do casír' jaang' dseañu' ì sii' Jaang' jalé' e calí' ie' jo, jo í'bing' casíng' dseà Israel fí' quini' ì dseà fíng' do laguidseaang'. Jo mi' caguiér' fí' quini' ì dseà fíng' do, jo cajméer' lí' cóo' guóor' e laco' nifé'r' uii' quía' jaléng' dseà Israel fí' quini' jaléng' ì dseà fíng' do.

³⁴Dsu' mi' calilí' ì dseà fíng' do e ì Jaang' do líiñ' dseà Israel, dsíng' caligüiín' jo canaaiñ' óor' teá' lajee' tú' oor' jo fé'r:

—iEáang' 'gøng' diéé' Artemisa quí'ii' ì jmiféng' jnea', dseà Éfeso!

³⁵Jo mi' casóong' jiu e ta' dseà mii' do, ì tjii' quía' e fí' Éfeso do canaaiñ' féiñ' jaléng' ì dseà do jo cajiiñ':

—Dseà rú'naa' ì seeng' fí' Éfeso, jalém' dseà seeng' fí' jmigüí' nír' e ì dseà seeng' fí' la née' nír' guá' quía' ì diéé' 'gøng' ì sii' Artemisa la, jogui fí' yá' jmigüíb' lí' catøiñ' e líiñ' dseà cuu' jo catisíiñ' fí' la. ³⁶Jo jii' jaang' dseà ja' cuøøng' lí' jii' e o' lajo e na, joba' catii' na' jo ja' e jmoo'na' jii' cóo' e ja' mi' calí' óo'na' røø. ³⁷Có' laji' gáang' ì dseañu' ì nicajéeng' 'nú' fí' la ja' e mí' cajmeáiñ' jii' cóo' guá' quí'ii', o'gui mí' café'r' e ga' uii' quía' ì sengff' quí'ii' do cajo. ³⁸Jogui song ì Demetrio do cóo'gui jaléng' dseà ì jmoo' ta' cóo'r' do nicadsér' dsee' quía' ì dseà na, dob neáang' jaléng' dseà ì quidsí' í' cóo'gui lí' 'niíiñ' dseà fíng' eè'go dsee' røøng' dseà; jo fí' job lí' catíng' e nijmér' dsee' fí' quini' ì dseata' í', jogui job lí' catíng' e nijmi'øng' yaaiñ' lajaang' lajaaiñ'. ³⁹Jogui song sea'gui júu' quie'na' e jie', dob cuøøng' lí' jmee' na' fí' ní' fii'

mī seáng' dseà fíiĩñ'. ⁴⁰ Jogui cōo' jalé' e nicalí' na, eám' dseáang' quí' iil' fíng iĩ' cajmée' dsee' quí' iil' quiá' jalé' e nicajmó' oo', cō' ja' e uing~ sea' jíi' cōo' e nijmi' òng' yee' naa' fíng calingii' e uing~ quiá' e nicató' dseà míi'.

⁴¹ Jo mī calí' fé' i' tiji' do e júu' na, jo calí' bre júu' quiá' jaléng' i' dseà siseáng' do jo cagüi' fí' bre.

Mī cangó-tu Paa' fí' Macedonia cōo' Grecia

20 Jo mī casóong~ e ta' dseà míi' do, cató' i' Paa' do jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang~ e laco' liing~ eè' níféng' neiñ' do. Jo mī cangf' jo, ca' fí' bre júu' i' dseà i' jo cangób-tur fí' lí' se' Macedonia.

² Jo laco' laco' fíi' e téel' fí' jo cangór~ e dsí' eer~ jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang~ i' neáang' fí' jo, jo eáang' jmicōo' reiñ' cōo' jalé' júu' quiá' Dseà Jmáang~. Jo mī cangf' jo caguiéb-tur fí' lí' se' Grecia, ³ jo fí' job cajer' gaang' si'.

Jo mī cangf' jo, dseáng' ni' iuuiñ' fí' e nisó' r' móo' e nidsé-tur fí' lí' se' Siria mī caliñir' e jaléng' i' dseà góor' dseà Israel do nicasíiĩñ' røø' e liing~ eè' nijmeáiñ' i' Paa' do. Joba' calí' dsíi' Paa' e caquim-tur fí' guóo' uó' jo cangíing-tur calé' catú' fí' Macedonia. ⁴ Jo cōo' bre jaléng' i' dseà la: jaang' i' sii' Sópater dseà i' seeng' fí' Berea, jóo' jaang' dseà i' sii' Pirro; jogui Aristarco, cōo' jaang' gui i' sii' Segundo i' seeng' fí' Tesalónica; jogui jaang' gui i' sii' Gayo i' seeng' fí' Derbe; jogui Timoteo, jogui lajobi Tíquico cōo' Trófimo, dseà i' seeng' fí' lí' se' Asia. ⁵ Jo jaléng' i' dseà

quiá' Dseà Jmáang~ la jéem-bre cangoliĩñ, jo doguib cajéeiñ' jnea' cartí' oo' jmiĩ' lí' sii' Troas. ⁶ Jogui jnea~, Lucas, cají' rú' naa' cōo' Paa' fí' Filipos, jo fí' job ca'uøø' naa' cangó' naa' e téel' naa' dsíi' móo' mī cangf' jmiĩ' e gø' dseà iĩñ' e ja' quie' quiéeng'. Jo lajee' ñiá' jmiĩ' guiba' caguié' naa' cartí' Troas, jo fí' job cataang~ naa' guié' jmiĩ'; jogui fí' job cajo cají' rú' naa' cōo' i' dseà caguaiang~ do.

Mī cateáang' Paa' fí' Troas

⁷ Jo e jmiĩ' la' uui' quiá' semaan~ caseáng' rú' naa' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang~ e quiá' niquiee' naa' i' naa' coliing~ e laco' jmiguiéng' dsí' naa' Dseà Jmáang~. Jo lajee' jo café' Paa' güf' quiár' fí' quini' dseà i' caseáng' e uøø' do. Jo cō' iuung~ Paa' fí' e nigüi' fí' bre mī nijneá' e uøø' jo, joba' cueeb' júu' quiár' cajmээр' cartí' uøø' guienúub'. ⁸ Jo fí' job téel' naa' lajii' naa' fí' cōo' 'núu' yú', jo fí' job sea' jmiguié' jì' e jneá'.

⁹ Jo jee' jaléng' i' dseà do quiéeng' jaang' siming' i' sii' Eutico, jo i' siming' i' dob guiiñ' otoo' e núur' júu' guía' Paa'. Jo cō' eám' cuee' júu' quiá' Paa' e café' r', joba' cajá' jaligüing' i' siming' do lajee' guiiñ' do, jo caquiam' bre e eáang'. Jo lajee' guing~ i' siming' do e güiĩñ' lanab, cōo' catóm' bre cartí' ni' uó'. Jo e otoo' tí' lí' catóĩñ' do gui' tí' lí' catí' 'ní' fíng' e 'núu' do. Jo mī cangoseáang' neiñ' do ni' liim' biñ' do. ¹⁰ Joba' cajgáng~ Paa' e lí' iuuiñ' guiar' güf' do, jo cangoseáiñ' i' siming' do, jo caróøng' neiñ' do jo cajíñ' casí' r' i' dseà quiá' Dseà Jmáang~ caguaiang~ do:

—iJa fòongl'na, dsea rú'naa! Cò' jíb'tu ì siming' la.

¹¹Jò mi~ cangf e caseangl' Paa ì siming' do, cajgóob'tur fí lí iuuiñ~ guiar' júu^ fí lí catf 'ní fíng~ e 'núu' do. Jò fí job cafiñ' iní', jò caquiee~naa' coliiing~. Jò mi~ calf e jò, canaam'tur fé'r' júu^ quiá'r~ cartí cajneá~ e uóø jò. Jò mi~ calf e jò, jò ngf joguiba' cal'ír~ fí cangór~.

¹²Jò mi~ cató~ dsea sinúu' quiá' ì siming' do fí quiá'r~ e nicajíb'tuiñ', joba' eámam' cal'íiaang' dsí' jaléng' ì dsea do.

**Mi~ cagüi'fí Paa fí Troas
jò cangór~ fí Mileto**

¹³Jò mi~ cangf jò, jnea'^ còo' ì dsea caguiaang~gui do cangojéem'baa' quiá' Paa~ e téel'naa' dsí' móo' cartí caguié~naa' tí còø fii e sii' Aso. Jò fí joguib si'f e dsitee~naa' Paa~ lacò' nicasi~naa' røø jééng'gui, cò' 'nia'r' cal'íiñ~ e cangór~ e ngir' la tóø ni~ guóo' uó'. ¹⁴Jò mi~ cají' rú'naa' còo'r' fí Aso, jò cal'bre dsí' móo' lí téel'naa', jò cangó~baa' fí fii lí~ sii' Mitilene.

¹⁵Jò mi~ cangf jò, ca'uóø~baa' fí Mitilene, jò mi~ cajneá~ e jmiñ~ còø'gui do, cangiing~naa' fí quini~ e fii e sii' Quío. Jò mi~ catf tú~ jmiñ~ lajo, cangiing~naa' còø' ni~ guóo' uó' jiu e néé' ni~ jmiñí' e sii' Samos. Jò còø'gui jmiñ~ cal'íiñ~naa' e téel'naa' fí, joguiba' caguié~naa' fí Mileto.

¹⁶Jò cajmó'naa' lajo, cò' ì Paa~ do ja' cal'íiñ~ ngór~ fí Éfeso ie' do lí' lacò' ja' niquíñ' eéang' e dsér~ fí lí se' Asia, dsucò' iñ~ e niguieñ' lajmináb' fí Jerusalén e nidsitiñ' jmiñ~ Pentecostés e tí fí jò.

**Júu^ güi' e cacuø Paa fí quini~
dsea còøng' ì seeng' fí Éfeso**

¹⁷Jò lajee~ táang' Paa~ fí Mileto, cató'r~ jaléng' dsea còøng' quiá' dsea quiá' Dsea Jmáang~ ì neéang' fí Éfeso e nidsilíñ' do fí lí táaiñ' fí Mileto. ¹⁸Jò mi~ caguilíng~ jaléng' ì dsea còøng' do, jò casí~rein' jò cajíñ'~:

—Ñíb^ 'nú' guiú~ jial guiú~ nica'ee~ còo'~ jaléng' 'nú' lati' mi~ cagüén~n fí la fí lí se' Asia.

¹⁹Jogui contøøm~ nicangfí jee~ 'nú' e jmóo' lajii~ e iing~ Fíi'naa' Dsea Jmáang~, jogui e ja' jmiféng' 'niá'a, jogui e jiuung~ dsi'baa còo'~ jalé' e lami~ iing~ dsea góo' dsea Israel nijmeáñ' jnea~ uíi' e guiaa~ júu^ quiá' Dsea Jmáang~. ²⁰Dsu' ja' catúu e guiaa~ jalé' e júu' na, cò' jmang' jalé' júu^ e guiú~ quí'ba' e nica'ée~ e 'nú' lacaang' jee~ dsea jogui cajo lacaang' sinúu' quí'na'.

²¹Jò eéang' nicaffí ì jaléng' 'nú', dsea líing'na' dsea góo' dsea Israel, còo'~gui dsea ì ja' líing' dsea Israel, e niquí' jíing' yaang'na' fí quini~ Fidiéé~ jogui e já' nilíng'na' júu^ quiá' Fíi'naa' Dsea Jmáang~.

²²Jogui lanagui nii' i fí Jerusalén lacò' ta' quiú' Jmiguí' quiá' Fidiéé~ e jíi' ja' nii' eé' nisijéé~ quíe~ e jogui eé' nidsing'ín~n fí jò. ²³Jò lajii' e nii' e lacòø fii' lí~ ní'i, jma' jnea~ júu^ Jmiguí' quiá' Fidiéé~ e nisijéé~ 'nuñí' quíe~ e osi jalé' iihuíf e jié'gui é. ²⁴Dsu' ja' e líi' quíe~ e seen~ tá' e júun~n dsu' lifa' e jmiti~baa jalé' e ta' na e íaang' dsii~, lajii' ta' e cal'fin'~n quiá' Fíi'naa' Jesús e nijmiti~baa car' cató' còo'~ jalé' ta' guía' júu^ e Fidiéé~ dsea

nijmi'neáaiñ` jneaa`aa' nañi' fa' ja` catí`naa' e jo.

²⁵Jogui lana niñi`baa e jíi` jaang` 'nú' jo` nimáang`gui' jnea`calé` catú` fí` jmigüi` la, dsu' lajee` táan`n cóo` 'nú' nicanáa`na' júu` e guiaa` quiá'` jial iing` Fidiéé` quier` nifi` quiá'` jaléng`' dseá` jmigüi`. ²⁶Joba' iin`n fíi`i 'nú' lana, jaléng`' dseá` cóong`', e song seeng` 'nú' i ja` cajmicuíng` Dseá` Jmáang` , joba' o' dsee` quíe` e song lajo. ²⁷Dsucó' lajib` júu` quiá'` Dseá` Jmáang` e si'í` guiaa` jee` 'nú' nicajmiti`baa, jo jíi` cóo` fa' cajmé` e e ja` cajmitii`. ²⁸Jo lajob eáang` 'né` ñiing` óo`na', jogui jmee` í` yaang`na' cóo`'gui lajaléng`' dseá` i líing` dseá` quiá'` Dseá` Jmáang` lí' laco'gui ta` nicaquiú'` quíi`na' Jmigui` quiá'` Fidiéé` e nilíing`na' laco' dseá` jmóo` í` guiá'` jo'se' quiá'`. Jo lajob 'né` nijmee`na' í` jaléng`' dseá` quiá'` Dseá` Jmáang` , có' la'eáang` cóo'` jmí`øøiñ` 'ñaia'r` dob e ca'uíng`na' dseá` quiá'`. ²⁹Jo niñib` jnea` e mi` ningf` e ninín`n do, nijalíing` dseá` jíéng`'gui i iing` nijmigóong` 'nú', jo i dseá` í` líiñ` laco' ie'dsinúu` i ni` oo` i iing` nijmiguiéeng` quiá'` jaléng`' dseá` e laco' nitiúung` dseá` Dseá` Jmáang` . ³⁰Jo lajee` yaam`bi' nigüéang`' i líing` 'nú' i ni'é` júu` e o' já' e laco' nijmigóong`na' dseá` quiá'` Dseá` Jmáang` e nijmitir` e júu` e o' já' do. ³¹Joba' 'né` e siñiim` áa`na' contóong` ; jogui téé` óo`na' e lajee` 'ní` jíi` e calisén`n cóo`' 'nú', dseáng`' ja` catúu` e fón`n 'nú' jalé'` juguiá'` júu` røð` cartí` quí'`baa uii` quíi`na' na.

³²Jogui lana, dseá` rú'naa', nijáan`n 'nú' fí` jaguó` Fidiéé` jogui

cóo'` jalé'` júu` e iáang` dsíi'` quiá'r` . Co' jíi` íb` dseá` lí'r` e jmicóo'r` 'nú' e laco' nilicuíng`gui' Dseá` Jmáang` , jogui nicuó'r` 'nú' jalé'` e si'í` nicuó'r` 'nú', dseá` líing`na' dseá` güeang`' quiá'r` , lí' laco'gui jíi` júu` e nicacuó'r` jéeng`gui. ³³Dsu' ja` e mi' camí'i` i 'nú' jíi` cóo` , o'gui cuu` o'gui 'mi' . ³⁴Jo ja` cajmé` e lajo, có' niñib` 'nú' guiú` e cajmé` e ta` cóo'` layaang` guóo`baa e laco' sea'ba' jalé'` e 'né` quíe` e cóo'`gui jaléng`' dseá` i ngí` cóo'`o cajo. ³⁵Jo contøom` nica'ée` e 'nú' e lajob 'né` nijmee`na' ta` , jogui e jmicóo'`na' jaléng`' dseá` 'né` quiá'` lajo, jo lajee` jo jmiguiéng`' óo`na' lajíi` júu` e cajíng`' Fíi`naa' Jesús lajee` táaiñ` fí` jmigüi` la mi` cajíñ` lala: "Juguiá'`gui quiá'` i dseá` i líing` eé`go cuó'r` dseá` rúiñ` laco'gui i dseá` i líing` eé`go íng`' quiá'` dseá` rúiñ`."

³⁶Jo mi` cangf` e cajíng`' Paa` jalé'` e júu` na, jo casí'r` uó` jñir` , jo caféiñ` Fidiéé` cóo'` jaléng`' i dseá` caguiaang` do. ³⁷Jo lajiim` i dseá` do calíjuung` dsíir` jogui canaaiñ` røøiñ` Paa` jogui casá'r` guoo` dseá` do, ³⁸jogui eáam`bi` fi'í` calíñ` cajo, có' e cajíng`' Paa` e jo` niníing`gui rúiñ` cóo'iñ` do. Jo mi` cangf` jo, cangojeáam` i dseá` do Paa` cartí' lí' ca'í` dseá` do fí` dsíi'` móo'.

Mi` cangáng`tu Paa` fí` Jerusalén

21 Jo ie` jo, dob ca'í'`naa' júu` jaléng`' dseá` quiá'` Dseá` Jmáang` i seeng` fí` jo, jogui jnea` cangó`baa' condseé` fí` cóo` guoo'` uó` jiu` e née` ni` jmiñi`^ e sii` Cos e téé'`naa' fí` dsíi'` móo'. Jo mi` cajnea` lajo, caguié`naa' fí` Rodas. Jo fí` job

ca'uøø̄naa' e cangó̄naa' fí Pátara. ²Jø fí job cajíng'naa' coō móo' e iū fí ngóo' fí lí se' Fenicia, joba' cóo' e job cangó̄naa'. ³Jø lajeē ngóo'naa' ladob canènaa' Chipre e née' nī jmiñí'̄, jø caje' lí' lí' guóo'naa' tuunḡ mī cangiinḡnaa' fí jø. Jø cangó̄baa' cartí' lí' se' Siria. Jø co' e móo' do ngóo' ngoca' leē fí coō oō jmī lí' sii' Tiro e née' lí' se' Fenicia, joba' cóo' e móo' job cangó̄naa'.

⁴Jø e fií job cajíng' rú'naa' cóo' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáanḡ i neáang' fí jø, jø cóo' íb' cajé'naa' lajeē guié̄ jmī. Jø Jmiguí' quiá' Fidiéé̄ nīnicasi' i dseà í e laco' nijmeáiñ' do júu' Paa' e ja' nidsé̄ dseà do fí Jerusalén co' dseám' quiá'r'.

⁵Jø mī casúunḡ e guié̄ jmī do, ca'uøø̄baa' colliinḡ cóo' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáanḡ i neáang' fí jø, jø jéeiñ̄ latøønḡ sinúu' quiá' bre cangojeáiñ̄ jnea' fí 'ni' jmiñí'̄, dseañu' cóo' jaléng' dseam̄ quiá'r' jogui jaléng' jiuunḡ quiá'r', jø colliim̄ ca'uøø̄naa' catí' 'ni' fií do. Jø mī caguié̄naa' fí 'ni' jmiñí'̄, lajalé'naa' do casí'naa' uø̄ jni'naa', jø caféeng'naa' Fidiéé̄. ⁶Jø lí' jø, ca'fí' júu' rú'naa', jø miffinḡ casó'baa' dsí' móo', jogui i dseà do caquim' tur cangolíñ̄ fí quiá'r'.

⁷Jø mī ca'uøø̄naa' fí Tiro, jø caguié̄naa' fí Tolemaida. Jø fí job cató' e ngí'naa' cóo' móo'. Jø fí job cajo caféeng'naa' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáanḡ i neáang' fí jø, jø cajé'baa' cóo'r' coō jmī.

⁸Jø mī cajneá' lajō, ca'uøø̄baa' fí Tolemaida, jø caguié̄naa' fí Cesarea. Jø mī caguié̄naa' fí jø,

cangó̄naa' fí quiá' i Lii' do, dseà i guiá' júu' quiá' Dseà Jmáanḡ i quíng' jeē dseà guiánḡ i jmicóo' dseà i oō ta' quiá' Fidiéé̄, jø fí job cajé'naa' cóo'r'. ⁹Jø i Lii' do niseenḡ quiúunḡ jóor' simf' i nicangiinḡ e jmóor' ta' fé' cuaiñ̄ quiá' Fidiéé̄.

¹⁰Jø ningóob' jiu jmī e taanḡnaa' fí do mī caguié̄ jaanḡ dseà Israel i jáa' fí Judea i nisii' Agabo; jø i dseañu' í' ni'óor' ta' e fé'r' cuaiñ̄ quiá' Fidiéé̄. ¹¹Jø mī cangoquiéeng' i dseà do fí quini'naa', jø catíiñ̄ e 'mi' e 'ñúu' tu' Paa', jø cóo' e job ca'ñú'r' guóor' cóo' tiir' jø cajíñ'.

—Lalab nicajíng' Jmiguí' quiá' Fidiéé̄ e ni'ñúng' dseà góo'oo' dseà Israel i fií quiá' e 'mi' 'ñúu' tu' la, jogui nijáiñ̄ dseà do jaguó' jaléng' dseà i ja' líng' dseà Israel.

¹²Jø mī canú'naa' e júu' na, jnea' colliinḡ cóo' jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáanḡ i neáang' fí Cesarea, jø camí'naa' Paa' jmi'ee' e laco' ja' ni'ír' fí e nidsér' fí Jerusalén.

¹³Dsu' Paa' cañíir' jø cajíñ'.

—¿Jialí' jiuunḡ oo' 'nú' uii' quié̄ jneā, jogui jmáang'na' jneā e líiñ' fí'f'? Co' ja' e líí' quié̄ jneā e ni'ñúng' dseà jneā, co' ja' 'gó'o e cartí' jngám' bre jneā fí Jerusalén song lajō uii' e jmóo'o ta' guiá' júu' quiá' Fii'naa' Jesús.

¹⁴Jø co' ja' calí' guí' e ca'fí' júung' Paa' fa' e ja' nidsér' fí Jerusalén, jø jíí' e laba' casíí' guí'r:

—Güilb' lajíí' e iinḡ Fidiéé̄ cóo' 'nu'.

¹⁵Jø mī cangf' e jø, caguiá'baa' guíá' quí'naa', jø cangó̄baa' colliinḡ cóo' Paa' fí Jerusalén. ¹⁶Jø

cangolím̄bi cóo' jnea' coo tú m̄íng' dsea quiá' Dsea Jmáanḡ i neáang' fí Cesarea.

Jō mī caguié'naa' fí Jerusalén, jō cangojé'naa' fí quiá' jaang' dseañu' i nilíng' dsea quiá' Dsea Jmáanḡ lajii' líi, jō siir' Mnasón, jaang' dsea i seeng' fí lí' se' Chipre.

Mi cango'ee Paa i Tiáa do

¹⁷Jō mī caguié'naa' fí Jerusalén, jaléng' dsea quiá' Dsea Jmáanḡ i neáang' fí jō ca'fín' jnea' e iáang' dsíir'.

¹⁸Jō mī cajneá' lajō, cangób' Paa cóo' jnea' e cango'ee'naa' i Tiáa i quie' nifi' quiá' dsea quiá' Dsea Jmáanḡ fí Jerusalén. Jogui ie' jō, fí job siseáng' jaléng' dsea cóøng' quiá' Dsea Jmáanḡ cajo.

¹⁹Jō mī caguié'naa' quiá' i dsea do, cacuø' Paa guicóo' jaléng' i dsea siseáng' do. Jō mī cangf̄ jō, casí'reiñ' la'uuiinḡ laná' jalé' e cajmée' Fidiée' cóo' ír' lajee' e caguiar' júu' quiá' Dsea Jmáanḡ jee' jaléng' dsea i ja líng' dsea Israel. ²⁰Jō mī canúu' Tiáa cóo' jaléng' dsea cóøng' do jalé' e guiá' e cajmée' Paa la'eáang' cóo' güea' quiá' Fidiée' jō canaañ̄ jmfieñ' Fidiée'. Jōba' casí'r' Paa jō cajñ̄':

—Lajob líi, ruu'. Niñb' 'nu' e lajee' dsea góo'oo' dsea Israel, i lí' lí' milbing' i nijá' calíng' júu' quiá' Dsea Jmáanḡ, jō lajjim' i dsea í' jmo'r' 'goo' jō fé'r' e dseáng' guíim' ba' 'né' e nijmití' bii' jalé' júu' quiu' ta' e casée' Moi'. ²¹Jogui nicajmées' i dsea na júu' e 'nu' nica'ée' jaléng' dsea Israel i seeng' jee' dsea i ja líng' dsea Israel e jō 'né' nijmitir' lajii' júu' quiu' ta' quiá' Fidiée' e cajme' Moi',

jogui nicasíl're e ja 'né' tér' lí' fí ngúu' táang' jiuung' siñuu' quiár' lí' laco' litíng' jaléng' jnea', dsea lí'ii' dsea Israel, o'gui 'né' jmitir' jalé' e tíi'naa', dsea lí'naa' dsea Israel cajo. ²²Jō ze'gui' nijmó'oo' jóng? Co' niliñib' jaléng' dsea góo'naa' la e nicagüén' fí la. ²³Jō jii' mfi' laba' sea' e 'né' jmée' lala: Lana seeng' quiúung' dseañu' jee' jneaa'aa' e iin' nijmitir' lajii' júu' e cacuø'r' Fidiée' lamí' jéeng'gui. ²⁴Jōba' gua cóo' i dsea í' jō güijmee' jalé' e tíng' dsea na laco' niliguiún' fí quini' Fidiée' colíing' cóo'r'. Jogui qui' quiá' jalé' e 'né' i dsea quiúung' do e laco' niliti' lajii' e si'r' fí quini' Fidiée', jō lajōba' cuøøng' e niñu' guir' e laco' cuø' lí' e cajmitir' e júu' do fí quini' Fidiée'; jō lajōb niliñir' lajiiñ' e o' já' jalé' e nicajíng' dsea góo'oo' dsea Israel uii' quií' do, co' nicaliñí' bre e 'nu' núu' ba' lajii' júu' quiu' ta' quiá' Fidiée' e cajme' Moi' do. ²⁵Jogui nicasiing'naa' júu' e nicasií'naa' røø' jalé'naa', dsea tée'naa' nifi' quiá' dsea quiá' Dsea Jmáanḡ, jō caguiéng'naa' júu' quiá' jaléng' dsea i ja líng' dsea Israel i nijá' calíng' júu' quiá' Dsea Jmáanḡ e fé' lala: Ja cuøøng' ø'na' ngúu' quiá' jaléng' jó' i nicajíng' dsea jíéng' fí quini' diée' quiár', o'gui cuøøng' ø'na' jmi'øøng' jaléng' jó', o'gui ngu' jaléng' jó' i nisiyáang' jmi'øøng', o'gui cuøøng' 'léer' e güiing' dseañu' osi dseamf̄ cóo' dsea i o' quiár'.

Mi casó'tu dsea quiá' Paa fí dsii' guá' fé' e si' fí Jerusalén

²⁶Jō lajōb cajmée' Paa, cangó'bre cóo' i dsea quiúung' do mī cajneá'

lajo, jo cajméer` jalé` e caquiú' Moi` ta` laco' cuóøng` e niliguiúng` dsea` fí` quini` Fidiée`. Jo mi` cangá jo, ca'í bre e dsíi` sinúú` guá' fé' e si' fí` Jerusalén do quiá' e nijmér` júu` cóo' i` dsea` quié` nifí` quiá' guá' do lí` jmi` e i` dsea` quiúung` do nijmité'r` jalé' e ta` caquiú' Moi` do e laco' cuóøng` nidsicar` jalé' e si'í` e nicuø'r` Fidiée` lajaang` lajaañ`.

²⁷ Jo mi` nijaquiém` ba' e nidsíng` e jmi` guié` do mi` cangá i` liing` dsea` Israel i` seeng` fí` lí` se' Asia e iuung` Paa` fí` dsíi` sinúú` guá' do. Jo dsifí` lajob canaañ` ta'r` mii` jee` jaléng' i` dsea` i` teáng` do, jo casaiñ` dsea` do, jo canaañ` fé'r` teá` jo cajíñ`:

²⁸—Jaléng` dsea` rú' uu' dsea` Israel ñilíng` na' ñijmicóo' na' jneal` fí` la, co' lab sing' i` dseañú' dsea` góo'oo' i` ngí` ta` guia` júu` e ja` cøøng` røø` cóo' lajji` e tíi`i' fí` góo'naa', o'gui cøøng` røø` cóo' júu` quiú' ta` quiá' Fidiée` e cajme' Moi` cóo' gui guá' qu'ii' cajo. Jo ja` mí` cajmí`gór` guá' güeang' qu'ii', co' cajajéeiñ` fí` dsíi` sinúú` guá' qu'ii' dsea` i` ja` líng` dsea` góo'oo' dsea` Israel.

²⁹ Jo café' i` dsea` do lajo, co' cangár` lamí` jéeng`gui e ngí` jaang` dseañú' i` ja` líng` dsea` Israel i` seeng` fí` Éfeso i` sii` Trófimo cóo' Paa` fí` Jerusalén, jo líiñ` e caguijéeng` i` Paa` do i` Trófimo do fí` dsíi` sinúú` guá', dsu' o' jal' e cajméer` lajo.

³⁰ Jo mi` canúu` jaléng' dsea` i` caseáng' ie` jo jalé' e fé' i` do uii` quiá' Paa`, jo sóong` canaañ` ta'r` mii`. Jo dsifí` lajob caguilíng`

dsea` cuír` fí` lí` sing' Paa` dsu' núur` e téé' mii', jo caseáng' latøøng` fii' fí` lí` taang` i` Paa` do. Jo jaléng' i` dsea` do casam` bre Paa` jo cajnúuiñ` dsea` do cartí` caluu` e guá' do, jogui cajnií` bre jni` quiá' e sinúú` guá' do cajo.

³¹ Jo si'í` e tí` nijngám` bre i` Paa` do mi` caguié` júu` fí` quini` fii` féng' quiá' 'lée` romano e sóong` ta' jaléng' i` dsea` i` seeng` fí` Jerusalén do mii'. ³² Jo dsifí` lajob cangoliñ` cuír` cóo' i` 'lée` quiár` cóo' gui i` quiú' ta` jee` ír` fí` lí` ta' i` dsea` do mii`. Dsu' mi` cangá` jaléng' i` dsea` i` siseáng' fí` lí` sing' Paa` do e ngoliñg` i` 'lée` romano do cóo' gui fiir`, jo caquium` bre e bøøiñ` i` Paa` do dsifí` lado. ³³ Jo i` fii` féng' quiá' i` 'lée` do cangoquieeiñ` fí` lí` sing' Paa` jo casang` neiñ', jo caquiú'r` ta` e ni'ñúuiñ` Paa` cóo' tú` ñi` cadena. Jo mi` cal' e ca'ñúuiñ` i` Paa` do, jo canaañ` jming'r` i` dsea` siseáng' do jo cajíñ`:

—¿I` gui i` dsea` ná? ¿E` gui e nicajméer`?

³⁴ Jo teá` gui eáng` café' jaléng' i` dsea` do. Jo i` liing` fé' e jié', jogui e jié' gui fé' i` liing`, jo ja` cal' i` fii` 'lée` do fa' caliñir` e` uing` e ta' i` dsea` do mii'. Jo lí' caquiú'r` ta` e cangáng' i` Paa` do fí` 'núu` quiá' jaléng' i` 'lée` do. ³⁵ Jo mi` caguilíng` i` 'lée` i` téé` Paa` do fí` lí` téé' jóo` lí` soo` dsea` e nidsitaañ` e fí` dsíi` sinúú` quiá' jaléng' i` 'lée` do, jo cadsíim` bre i` Paa` do fí` yá' 'nar`, co' dsíng' ga` jmóo` jaléng' i` dsea` i` teáng` do e iñ` nijmeaiñ` ga` Paa`. ³⁶ Jo lajiim` i` dsea` do ngoliñ` ti'leáiñ` laco' ngang' i` Paa` do e jée` i` 'lée` do, jo ta'r` mii` jo fé'r`:

—iJngang'na' i dseañu' ná!

**Mi cajmi'óng' Paa' ñia'r' fí
quini' jaléng' dsea' fií'**

³⁷ Jo tí lí nitám' i 'lée' do Paa' fí' dsíí' sinúu' quíá' jaléng' 'lée' mi' caféng' Paa' i fii' 'lée' do cóo' jmií' griego jo casí'r':

—¿Su cuóong' nisiing'teáa cóo' ñu' cateá'?

Joba' cañí' i fii' 'lée' do quíá' Paa':

—¿Su tiim'ba' fo' jmií' griego?

³⁸ ¿Su o' 'nub' i dsea' egipto i 'ni' níing' jaléng' dseata' cóo' jaléng' dsea' ie' ja' mi' ngóo' na' i calí' caseáng' quíu' mil dseañu' fí' jee' mó', jo cangir' ta' jngang' dsea'?

³⁹ Jo cañí' i Paa' quíá' i fii' 'lée' do:

—U', o' í' jnea'. Jnea' líin'n jaang' dsea' Israel, jo calisés'n fí' cóo' fií' niing' e sii' Tarso e née' lí' se' Cilicia. Jo car' uii' diée' cuóø'tea' jnea' fí' e nifón'n jaléng' dsea' fií' lana.

⁴⁰ Jo cacuøb' i fii' 'lée' do fí' e nifé' i Paa' do. Jogui dob nisiñ' cartí' yú' joo' lí' teáng' dsea' fíing' do, jo cóo' guóø'bre cajméer' lí' e caquiung' i dsea' do e ta'r' mí'. Jo mi' ca'fí' tií', joguiba' canaang' Paa' e féin' jaléng' i dsea' do cóo' jmií' hebreo jo cajíñ' casí' reiñ':

22 —Dsea' rú'uu', dsea' góo'o dsea' Israel, cóo'gui jaléng' dsea' i líing' dsea' mogui' quí'ii', núu'na' júu' quíe' e e nifá'a quíá' jalé' e nicajmé' e e laco' níngáng'na' e o' ja' jalé' dsee' e cuø'na' jnea'.

² Jo mi' canúu' jaléng' i dsea' Israel i teáng' do e fé' Paa' cóo'—

jmií' quíáiñ' do, eáang'gui tii' cajer'. Jo café'gui Paa':

³—Jnea' líin'n dsea' Israel laco' 'nú', jogui calisés'n fí' cóo' fií' e sii' Tarso lí' se' Cilicia. Dsu' fí' Jerusalén lab lí' cacuán'n, jogui cajmitíñ'n cóo' jaang' tifa' i niing' quí'ii' i sii' Gamaliel. Jo fí' job cajmitíñ'n jalé' e tíing' dsea' góo'naa' e jmóor' lajii' tí' malií' jogui latí' lana. Jogui contøøm' nicajmi'úun' e nicajmitii' jalé' júu' quíu' ta' quíá' Fidiée' car' ngocáng' dsii' laco'gui la jmoø' 'nú' lana cajo. ⁴ Jo lamí' jéeng'gui gab' cajmeáan'n jaléng' dsea' teáng' fí' guíá' cóo' Dsea' Jmáang', jogui ca'ñún'nre, jogui catán'nre dsíí' 'nuñí' cóo' gui'náb'^, dseañu' dseamfb', jo seem' i líing' dsea' do cartí' cajúm'bre. ⁵ Jogui jaléng' i dsea' mogui' quíá' fii' jmidsea' quí'ii' cóo'gui jaléng' dsea' cóong' quí'naa' ñi'bre guíá' dseáng' e jáb' lajob cajmé'e. Dsuo' í'bing' i cacuø' jnea' jalé' jì' e quíe' quíá' dseata' i neáang' fí' Damasco e laco' nicuø'r' jnea' fí' e nijmán'n dsea' quíá' Dsea' Jmáang' i seeng' fí' jo, jo nitøø're fí' Jerusalén, jogui nijmihuñ'nre fí' jo cajo.

Mi' cajíng' Paa' jial calicufiñ' Dsea' Jmáang'

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Dsu' ie' jo, lajee' e iuun' fí' ngóo' fí' Damasco, jo mi' catí' í' e guieñí' joo', jo lajee' e nijaquieeíñ' niguiée' fí' Damasco, cóo' cajném' cóo' jì' e jì' eáang' e jáa' fí' yú' jmiigúí', jo dsíng' cajneá' lacúng' lajiiing' lí' ngóo'naa'. ⁷ Jo dsifí' lajob caquín'n fí' ni' uø', jo canú' u e

liing~ iì guicafé' fí yú^ jmgüü` jo guicajíñ' s'í'r jnea~: "Saulo, Saulo, ¿jialí' ngí' jmáan' jnea` gá?"

⁸Joba' cangii' quíá' i guicafé' do jo cafá'a: "¿I' 'nù, Fíi'?" Joba' cañí tu i guicafé' do jo guicajíñ': "Jneab~ Jesús i caliséng` fí Nazaret i ngí' 'nù jmáan' gá lana." ⁹Jogui jaléng` dseá i ngolíng` cóo'~ jnea` ie` jo cangá bre e jì do joba' eáam' cafóin', dsu' ja' canúur` luu' i guicafé' do i cató'~ jnea` do, jíi'~ jneab~ dseá canú u. ¹⁰Jo cangii' jnea` quíá' i guicafé' do jo cafá'a: "¿E' 'né nijmee` e, Fíi'?" Jo cañí tu i guicafé' do jo guicajíñ': "Ráan' jo gua` fí iuun' fí Damasco, jo fí job nilijmeá' júu` jalé' e 'né nijmée'." ¹¹Jogui dsuco' tiuum`baa cajá`a uúí' e jì e jì' e cajnéng` do, joba' i dseá i ngolíng` cóo'~ o do, í'bing' i cajéng` jnea` cartí caguié` e tí Damasco.

¹²Jo e fí jo niseeng` jaang` dseañu' i nisii' Ananías i eáang' jmi'gó' Fidiéé` jogui eáam' núu'r` júu` quia' ta` quíá' Fidiéé` e cajme' Moi'. Jo jaléng` dseá góo'oo' i seeng` e fí Damasco do guíub` fé'r uii` quíá' i Ananías do. ¹³Jo i Ananías do cangó'r` fí lí` cajá`a. Jo mi` caguiér` fí jo, jo casí'r` jnea~: "Saulo ruu', güilijnéb' tu' calé' catú'." Jo dsifí' lajob calijné' túu, jo nicuðom` jðð` calé' catú'. ¹⁴Jo cajíng' gui i Ananías do casí'r` jnea~: "Tiquí'ii' Fidiéé` nica'náaiñ` 'nù e laco' niliñí' jalé' e iing` Fidiéé` e nijmée'`, jogui ca'náaiñ` 'nù cajo e laco' nimáan' Dseá Jmáang` i líng' Fidiéé` i ja` dsee` óo` jíi'` coo` jogui ninúu' jalé' e fé'r dseáng' 'ñia'r'. ¹⁵Co' 'nùb` dseá ni'uúin' dseá quíá'r, jogui nijmée'`

dseá júu` la'úng` fí jmgüü` lajalé' e niñíi' jogui lajalé' e ninúu' cajo cuaiñ` quíá' Dseá Jmáang`. ¹⁶Jogui lana, ¿e` e sijeeng`gui'? Sín' jo nisán' jmi' e laco' cuo' lí` e ca'uúin' dseá quíá' Dseá Jmáang`, jogui míi' dseá do e ni'íiñ` dsee` quíi'."

Mi` cajmée` Paa` júu` jial mi` cango'eer` dseá i ja` líng` dseá Israel

¹⁷Jo mi` caquin' n e cagüean' n fí la fí Jerusalén, jo cangó' o fí guá' fé' e cangofón' n Fidiéé'. Jo lajee` jo camó' o liing` eé camó' o lafa' mi` quí' dseá. ¹⁸Jo camán' n Fíi' naa' Dseá Jmáang` e jíiñ' s'í'r jnea` lala: "Jmí'úung` quíi', jo júu` lajminá' fí na fí Jerusalén co' ja' nijmijí' jaléng` i dseá i seeng` fí na lajíi' júu` e guia' quíé' e." ¹⁹Joba' jnea` lalab cangii' quíá' dseá na jo caffí ire: "Fíi' i, ñib' i dseá do guíú' e jnea` ngii' lacoo' lacoo' lí` téé` guá' quíá' dseá góo'oo' e jmán' n jaléng` dseá i cuíng` 'nù, jogui tøø` re fí 'nñíí' jogui jmihuññ` nre cajo. ²⁰Jogui ie` do mi` cajngang' dseá i Téé` do, jaang` dseá i cajmée' lajíi' e iing` 'nù jogui caguiar` júu` quíi' cajo, dob síng' jnea` ie` jo e cuøø` júu` quíé` e e cajnga' dseá quíá' i Téé` do. Jogui jnea` bi cajo dseá cajmé` e í` s'i' i dseá i cajnga' quíá' i dseá do lajee` e cajngang' nein'." ²¹Jo dsu' cajíng' Fíi' i Dseá Jmáang` casí'r` jnea~: "Teáng' fí uø', dsuco' lana nisíñ` n 'nù fí fíi' lí` huíi' lí` seeng` dseá i ja` líng' dseá góo' dseá Israel."

Mi` casíng` Paa` cóo'~ jaang` fii'` léé`

²²Jo jíi'` job jíi'` caquiuiñ' núur` júu` quíá' Paa', co' mi` canúur` e

nidsé dseà do e niguiár júu^ quíá⁴
 Dseà Jmáang⁵ jee⁶ jaléng⁷ dseà i
 ja⁸ líng⁹ dseà Israel, joba¹⁰ canaaín¹¹
 óotur jo fé'r: "iJa¹² 'né e seeng¹³ i
 dseà na fi¹⁴ jmigüí¹⁵ la! iJngang¹⁶'nain¹⁷
 na!" ²³Jogui ta¹⁸'biguir míi¹⁹ jogui
 bó'r²⁰ 'lee²¹ too²² sí'r²³, jogui bí'r²⁴ 'lee²⁵ fi²⁶
 yá²⁷ cóo²⁸ jaguór²⁹ cò³⁰ dsíng³¹ guíñ³².

²⁴Joba³³ i fii³⁴ 'lée³⁵ do caquiur³⁶ ta³⁷
 e nitáin³⁸ Paa³⁹ fi⁴⁰ dsíi⁴¹ 'nu⁴² jaléng⁴³
 i 'lée⁴⁴ do. Jogui caquiur⁴⁵ ta⁴⁶ cajo⁴⁷
 e nibøøng⁴⁸ dseà do cóo⁴⁹ loo⁵⁰ e
 laco⁵¹ dseà do nijmér⁵² júu⁵³ jialí⁵⁴ e
 ta⁵⁵ jaléng⁵⁶ dseà mii⁵⁷ uii⁵⁸ quíá⁵⁹.
²⁵Dsu⁶⁰ lajee⁶¹ e ni'núum⁶² Paa⁶³ røø⁶⁴
 e lico⁶⁵ dsí'íng⁶⁶gui e nibøøm⁶⁷breiñ⁶⁸
 do, lajee⁶⁹ job⁷⁰ cajmingí⁷¹ Paa⁷² i
 dseà nu⁷³luu⁷⁴ quíá⁷⁵ fii⁷⁶ 'lée⁷⁷ i síí⁷⁸
 nijmeáng⁷⁹ gá ír⁸⁰ do jo cajñí⁸¹
 casí⁸²reiñ:

—¿Su seab⁸³ fi⁸⁴ quíi⁸⁵ 'nú⁸⁶ e
 nijmihuíng⁸⁷na⁸⁸ jaang⁸⁹ dseà i
 caliséng⁹⁰ fi⁹¹ lí⁹² quiu⁹³ dseà romano
 ta⁹⁴ e jíí⁹⁵ ja⁹⁶ mí⁹⁷ calita⁹⁸ bi⁹⁹ dsíi¹⁰⁰ su
 dseáng¹⁰¹ oor¹⁰² dsee¹⁰³?

²⁶Jo mi¹⁰⁴ canúu¹⁰⁵ i dseà nu¹⁰⁶luu¹⁰⁷
 quíá¹⁰⁸ i fii¹⁰⁹ 'lée¹¹⁰ do e cajíng¹¹¹ i Paa¹¹²
 do lajo, joba¹¹³ dsifí¹¹⁴ ladob cangáin¹¹⁵
 e cangojmée¹¹⁶r júu¹¹⁷ i fii¹¹⁸ 'lée¹¹⁹ do
 quíá¹²⁰r jo casí¹²¹reiñ:

—¿E¹²² nijmée¹²³ 'nu¹²⁴ cóo¹²⁵ i dseañu¹²⁶
 do, cò¹²⁷ dseà caliséng¹²⁸ fi¹²⁹ lí¹³⁰ quiu¹³¹
 dseà romano tab¹³² jíñ¹³³ e líiñ¹³⁴?

²⁷Jo dsifib¹³⁵ cangoquiéng¹³⁶ i
 fii¹³⁷ 'lée¹³⁸ do fi¹³⁹ lí¹⁴⁰ sing¹⁴¹ Paa¹⁴², jo
 cajmingí¹⁴³reiñ¹⁴⁴ do jo cajñí¹⁴⁵:

—¿Su jáb¹⁴⁶ e dseà romanob líng¹⁴⁷
 'nu¹⁴⁸?

Jo cañíi¹⁴⁹ Paa¹⁵⁰ quíá¹⁵¹ i fii¹⁵² 'lée¹⁵³ do
 jo cajñí¹⁵⁴:

—E jáb¹⁵⁵, íb¹⁵⁶ jnea¹⁵⁷.

²⁸Jo cañíi¹⁵⁸ tu¹⁵⁹ i fii¹⁶⁰ 'lée¹⁶¹ do quíá¹⁶²
 Paa¹⁶³ jo cajñí¹⁶⁴:

—Jial jnea¹⁶⁵ eáam¹⁶⁶ cacáng¹⁶⁷ cuu¹⁶⁸
 quíe¹⁶⁹ e ca'uúin¹⁷⁰ n dseà romano.

Jo cañíi¹⁷¹ tu¹⁷² Paa¹⁷³ casí¹⁷⁴r i fii¹⁷⁵ 'lée¹⁷⁶
 do:

—Dsu¹⁷⁷ jnea¹⁷⁸ líin¹⁷⁹ n dseà romano
 latí¹⁸⁰ mi¹⁸¹ cangáam¹⁸²baa.

²⁹Jo jaléng¹⁸³ i dseà i síí¹⁸⁴
 nijmihuíng¹⁸⁵ i Paa¹⁸⁶ do, caliúum¹⁸⁷
 yaaíñ¹⁸⁸ fi¹⁸⁹ quini¹⁹⁰ dseà do. Jo jí¹⁹¹gui i
 fii¹⁹² 'lée¹⁹³ do caliúum¹⁹⁴ 'ñaia¹⁹⁵r cajo¹⁹⁶ mi¹⁹⁷
 caliñir¹⁹⁸ e dseà romanob líng¹⁹⁹ i Paa²⁰⁰
 do; jogui ca'íb²⁰¹ fò²⁰² quíá²⁰³r dsu²⁰⁴ e
 nica'núng²⁰⁵neiñ²⁰⁶ jéeng²⁰⁷gui.

Mí²⁰⁸ cangojéeiñ²⁰⁹ Paa²¹⁰ fi²¹¹ quini²¹² dseà
 quie²¹³ nifí²¹⁴ quíá²¹⁵ dseà Israel

³⁰Jo mi²¹⁶ cajneá²¹⁷ e jmii²¹⁸ jo, cò²¹⁹
 eáam²²⁰ iing²²¹ i fii²²² 'lée²²³ do e niliñir²²⁴
 røø²²⁵ e uing²²⁶ e dsee²²⁷ e jmóo²²⁸ dseà
 Israel quíá²²⁹ i Paa²³⁰ do, jo cajé²³¹bre
 e ní²³² cadena e 'núung²³³ dseà do, jo
 caquiur²³⁴ ta²³⁵ e niseáng²³⁶ jaléng²³⁷ fii²³⁸
 jmidsea²³⁹ cóo²⁴⁰gui jaléng²⁴¹ dseata²⁴²
 i quie²⁴³ nifí²⁴⁴ quíá²⁴⁵ dseà Israel
 e niseáiñ²⁴⁶ do colíng²⁴⁷ e quíá²⁴⁸
 nisíñ²⁴⁹ uii²⁵⁰ quíá²⁵¹ i Paa²⁵² do. Jo mi²⁵³
 nisiseáng²⁵⁴ jaléng²⁵⁵ i dseà do, jo
 caquiur²⁵⁶ ta²⁵⁷ e cagüí²⁵⁸íb²⁵⁹ i Paa²⁶⁰ do fi²⁶¹
 dsíi²⁶² 'nuñí²⁶³, jo cangojéeng²⁶⁴neiñ²⁶⁵ fi²⁶⁶
 quini²⁶⁷ jaléng²⁶⁸ i dseà i caseáng²⁶⁹ do.

23 Joba²⁷⁰ cajøøng²⁷¹ Paa²⁷²
 jaléng²⁷³ i dseà i quie²⁷⁴ nifí²⁷⁵
 quíá²⁷⁶ dseà Israel i caseáng²⁷⁷ do jo
 casí²⁷⁸reiñ:

—Dseà rú²⁷⁹'uu²⁸⁰, eáam²⁸¹ guí²⁸²
 nica'ee²⁸³ jnea²⁸⁴ fi²⁸⁵ quini²⁸⁶ Fidiée²⁸⁷ latí²⁸⁸
 lana, cò²⁸⁹ ñi²⁹⁰baa e jmang²⁹¹ e guí²⁹²ba²⁹³
 nicajmé²⁹⁴ e fi²⁹⁵ quini²⁹⁶ dseà do.

²Jo dsifí²⁹⁷ lajob²⁹⁸ i dseà mogui²⁹⁹
 quíá³⁰⁰ jaléng³⁰¹ fii³⁰² jmidsea³⁰³ i síi³⁰⁴
 Ananías caquiur³⁰⁵ ta³⁰⁶ quíá³⁰⁷ i dseà
 i teáng³⁰⁸ quíá³⁰⁹ laco³¹⁰ sing³¹¹ Paa³¹² e
 nijnéiñ³¹³ do moni³¹⁴ Paa³¹⁵.

³Dsu' i Paā do cañir` dsifi' lado, jo casí'r i jmidseā Ananías do jo cajín'':

—iFidiéeb̄ nibá` quí' 'nũ cajo, dseā jløng'! Song 'nũ guiin' na lana quiá' niquidsi' í' lajii' laco' júu' quiu' ta~ quiá' Fidiéé e laco' sí'fb̄, jo çjialí' e 'nũ quiá' ta~ e nibóønḡ dseā jnea~? Co' fé' fí' ni júu' quiu' ta~ quiá' Fidiéé e ja cuóønḡ jmé̄ dseā lajo.

⁴Joba' cañii' i dseā i teánḡ do quiá' Paā jo casí'reiñ':

—¿Su lanab fí' dseā mogui~ quiá' jaléng' fii' jmidseā quiá' Fidiéé'?

⁵Joba' cañii' tu Paā quiá' i dseā do jo cajín'' casí'reiñ':

—Dseā rú'uu', jā ñi' jnea~ e i dseā na líiñ' dseā mogui~ quiá' jaléng' fii' jmidseā, joba' cafá'a lajo, dsu' faco' ñi' jnea~ e lajo, jā cafá'a lajo jóng. Co' fí' ni' jì' quiá' Fidiéé e cajme' dseā maliī lalab fé': "Ja' fo' gā quiá' dseā i quiu' ta~ fí' góo'."

⁶Jo mi~ calilí' Paā e i liinḡ i dseata~ quiá' dseā Israel i caseáng' do líiñ' dseā saduceo, jogui i liinḡguiiñ' do quiñ' jeē dseā Israel i líing' dseā fariseo, joba' cajíng' Paā casí'r i dseā do cõo' júu' teá' jo cajín'':

—Dseā rú'uu', dseā fariseob liing' jnea~ cajo, jogui dseā siju' dseā íb' jnea~ cajo. Jogui i dseā na 'niiñ' jnea~ co' e ja' líñ'n e jí'tu dseā mi' ningf e júuiñ'.

⁷Dsu' mi' cató'r fé' Paā e jo, jaléng' i dseā i líing' fariseo do cõo'gui jaléng' dseā i líing' saduceo canaaiñ' e jmiqúim' dsíi' rúñ' lajee' yaaiñ', jo ca'uínḡ tú' 'lé' i dseā i caseáng' do ie' jo.

⁸Co' jaléng' i dseā i líing' saduceo

do fé'r e jo jí'tu dseā mi' ningf e nijúuiñ', jogui fé'r e ja' seeng' jaléng' ángeles o'gui seā jalé' jmiguí' quiá' dseā; dsu' jaléng'gui i dseā i líing' fariseo do jáb' líiñ' jalé' e júu' jo. ⁹Jo lajiim̄ i dseā do cató'r míi' calé' catú', jogui i liinḡgui i tifa' quiá' júu' quiu' ta~ quiá' dseā Israel i quiñ' jeē dseā i líing' fariseo, íb' dseā carõor̄ jo casing' yaaiñ' jo cajín'':

—I dseañu' la jii' cõo' e gā ja' e mí' cajméer; lí' jangám̄ song nicasiñ' cõo' jaanḡ dseā guí' osi cõo' jaanḡ ángel é.

¹⁰Dsu' eáang'gui ta' jaléng' i dseā do míi' lacoõ ya'. Jo i fii' 'lée' do cafóm' bre fíng cajmée i dseā do cui' Paā. Joba' cató'r tú' 'ni' máing' 'lée' quiá'r e laco' niguínḡneiñ' lí' iuuiñ', jo nidsijeánḡneiñ' fí' 'nũ' jaléng' i 'lée' do calé' catú'.

¹¹Jo mi' canū cõo'gui jmiñ' lajo, cajmijnéeng' 'ñia' Fíi'naa' Dseā Jmáang' fí' quini' Paā jo casí'reiñ' jo cajín'':

—Cuóø' bí' uø', Paā, co' laco' nicaguiá' júu' quié e e fí' Jerusalén la, lajob 'né' guiá' júu' quié e cajo fí' Roma.

Mi' casínḡ dseā jial nijngáiñ' Paā

¹²Jo mi' cajneá e jmiñ' jo, i liinḡ i dseā Israel do casíñ' røø e nijngáiñ' i Paā do, jogui cacuø' júu' rúñ' lajee' yaaiñ' do e dseáng' ja' nidø'r o'gui ni'í'r jii' cõo' cartí' nilí'r e nijngáiñ' Paā.

¹³Jo jaléng' i dseañu' dseā Israel i casínḡ lajo tíir' lí'gui lí' tuláiñ'.

¹⁴Jo cangoliñ' fí' quini' fii' jmidseā quiá' dseā góor dseā Israel

cóo'gui fí quini` dseà` cóong'~
 quiá'r- jo casí'reiñ' lala:

—Jnea' nicacuó'naa' júu`
 quí'naa' lajee` yee`naa' e ja` ni'né'`
 niquiee`naa' jíi` cóo' carti' nilí'na'
 nijngáng'naa' Paa'. ¹⁵Jogui 'nú'`
 lana cóo'gui i dseata` i quie' nifi'
 quí'ii' caguiang`gui na, niff'na'
 fii` 'lée- e nijajeáaiñ` i Paa` do
 dsa'ó' fí' quini'na', jogui nijmee`na'
 e niligóoiñ` lico' niff'na'r e
 nijmingí'na'r jalé' e dsee- e sea`
 quiá'r- la'uiing` lanú'. Jogui jnea',
 dseà` tuláng`naa', nijmeáng` guiá`
 yee`naa' e nijngáng`naa'r guiá' fí'
 nú'gui e nigüeáiñ' catí' la.

¹⁶Dsu' jaang` siming', jóo' i
 dseamf` rúng' Paa` do, nicaliñi`bre
 lajíi` e guia' guiá' i dseà` do quiá'
 e nijngáiñ` i Paa` do. Joba' cangór`
 dsifí' lado fí' 'nu` jaléng' i 'lée- do
 fí' lí' iuung` Paa` e cangojméel'reiñ'
 júu`.

¹⁷Jo mi` ca'íng' Paa` e júu` do,
 dsifí' lajob cató'r- jaang` dseà`
 nu'luu` quiá' fii` 'lée- jo casí'reiñ'
 jo cajíñ':

—Jéeng` i siming' la fí' quini` fii`
 quí', co' líing` eé` júu` quie`bre e
 catíng` í'.

¹⁸Joba' i dseà` nu'luu` quiá' i
 fii` 'lée- do cajéeiñ` i siming' do fí'
 quini` fii` quiá'r-, jo lalab casí'r- i
 fii` quiá'r- do:

—I dseà` sijñíng` i sii' Paa` do
 cató'r- jnea', jo camí'r' jnea` e
 cagajéen` n i siming' la fí' quini',
 co' líing` eé` júu` quier' quí'ba' jíñ'.

¹⁹Jo i fii` 'lée- do catíiñ` guoo' i
 siming' do, jo cajéeng`neiñ' fí' cóo`
 lí- ja` ii` dseà` núu', jo cajmingí'reiñ'
 jo cajíñ':

—¿E` júu` quie'` quie'e, siming'?

²⁰Joba' cañi` i siming' do jo
 cajíñ' casí'reiñ':

—Fíim' dseà` góo'o dseà` Israel
 nicasíiñ` røø e nimí'r- 'nu` fí' e
 dsa'ó' niguiéen' Paa` calé' catú' fí'
 quini` jaléng' dseata` i quie' nifi'
 quí'ii', dseà` lí'ii' dseà` Israel. Jo i
 dseà` í' niguiar' guiá' e nijmigóoiñ`
 'nu` e laco' nisíng`gui røø` cuaiñ`
 quiá' dsee- e sea` quiá' i Paa` do.
 Dsu' e jo nijmér- e lí' laco' 'nu`
 niguiém'ba' dseà` do, jo lajob
 nilí'r- nijngáng'neiñ'. ²¹Dsu' ja` já'
 güilíin', co' líi'gui tuláng` dseà`
 góo'o dseà` Israel nisijeeiñ` Paa` e
 íing` guiá' fí' e iíñ` nijngáng'neiñ'.
 Jogui nicacuó' júu` rúñi' lajee`
 yaaiñ` e ja` ni'í' nidó'r- jíi` cóo`
 lajee` e nú'gui e nilí'r- nijngáiñ`
 Paa`. Jogui lana, guiáb- nineáaiñ` e
 lico' sijé'guir e niquiu' 'nu` ta` lajob
 e niguiéeng`na' i Paa` na fí' quini` i
 dseà` quidsí' í' do.

²²Joba' i fii` 'lée- do casí'r- i
 siming' do e ja` ii` nisíñi' do jíi`
 jaang` lajíi` júu` e casíiñ` do. Jo
 mi` cangf` jo, ca'í'bre júu` i siming'
 do.

**Mi` caguiéiñ' Paa` fí' quini`
 dseata` dseà` féng' i sii' Félix**

²³Jo dsifí' lajob i fii` 'lée- do
 cató'r- gáng` dseà` nu'luu` quiá'r- jo
 casí'reiñ' jo cajíñ':

—Guiéeng`na' guiá' tú- ciento
 'lée- i ngí' tíi', jogui setenta i nigüea`
 cuea`, jogui tú- cientogui i nicá`
 ñisú', jo nidsé`ee' fí' Cesarea la ii`
 ñá' e uóø` na.

²⁴Jogui caquiu'gui i fii` 'lée- do
 ta` quiá' i dseà` nu'luu` quiá'r- do
 e niguiéiñ` do guiá' cuea` i nigüea`
 i Paa` do. Jogui jaléng' i 'lée- do

nisinú^r júu^e e nijáin^h Paa^e e guiu^m-biñⁱ fí^q quiniⁱ i dseata^e dseá^e féng['] i siiⁱ Félix i guing[~] líng['] ta^f fí^q Cesarea.

²⁵Jō i fiiⁱ 'lée^e do casíñ^h cō^o jìⁱ cō^o dseá^e quiá^r e catíng[~] i dseata^e dseá^e féng['] do jōⁱ lalab['] fé['] e jìⁱ do:

²⁶“Jnea[~] Claudio Lisias, fiiⁱ 'lée^e quiá^r dseá^e Jerusalén. Jōⁱ nisíñ^h e jìⁱ la e tíng[~] 'nu^h, Félix, dseata^e dseá^e féng['] i jmi[']gó['] dseá^e eáang['] líⁱ quiá^r ta^f fí^q na fí^q Cesarea.

Guicō^o'ba'. ²⁷E laba['] iinⁿ fiiⁱ 'nu^h, e jaléng['] dseá^e Israel i seeng['] fí^q la nicasaiñ^h i dseañ^u la i siiⁱ Paa^e, jōⁱ si['] e nijngám['] breiñ[']. Dsu['] dsifi['] mĩ[~] caliñi['] jnea^e e dseá^e romanob líiñ['], dsifi['] ladob cangó['] cō^o 'lée^e quié^e e jōⁱ calaam['] baare. ²⁸Jōⁱ cō['] jnea^e iinⁿ e calidseáang['] dsii[~] e[~] uing[~] e 'nñiñ[~] i dseá^e do, jōⁱba['] cajjōñ['] nre fí^q quiniⁱ dseata^e i quié['] nifi['] quiá^r dseá^e Israel. ²⁹Jōⁱ jō^b caguō['] júu^e e ni'nñiñ[~] dseá^e do uí['] e ja['] jmiti[~] Paa^e lajii[~] júu^e quiá^r ta^f quiá^r Fidié^e e laco['] tíng['] i dseá^e gōor['] dseá^e Israel do e jmōor[']. Dsu['] ja['] e dsee[~] sea['] quiá^r e eáang['] fa['] dsí['] í['] e nijngáng['] neiñ['] o[']gui e nitáng['] neiñ['] fí^q dsí['] 'nuñí[']. ³⁰Dsu['] mĩ[~] caliñi['] e i dseá^e Israel do niguiar['] guiá['] e nijngám['] bre Paa^e, jōⁱba['] fí^q nab niguiéen['] n dseá^e do cō^o 'nu^h. Jogui['] nicafii['] bíi jaléng['] i dseá^e i 'nñing['] í['] do e nab nijmér['] júu^e cō^o 'nu^h e[~] uing[~] e jmōor['] dsee[~] quiá^r dseá^e do. Jōⁱ lanab jii[~] líi['] júu^e quié^e, dseata^e Félix. Guicō^o'ba'.”

³¹Jōⁱ 'ñia['] e uō^o jōⁱ jaléng['] i 'lée^e do cajéem['] bre Paa^e fí^q e fiiⁱ lí['] siiⁱ Antípatris lí['] laco['] ta^f caquiá['] i

fiiⁱ quiá^r do. ³²Jōⁱ mĩ[~] cajnea^e e jmi[~] cō^ogui do, jaléng['] i 'lée^e i cangolíng['] e ngí['] do caquim['] tur fí^q Jerusalén fí^q lí['] si['] 'nur['] do.

Jogui jaléng['] i 'lée^e i dsiing[~] cuea['] do cangolíng['] bre cō^o 'nu^h Paa^e cartí['] Cesarea.

³³Jōⁱ mĩ[~] caguilíng[~] i 'lée^e i jéeng['] Paa^e do cartí['] Cesarea, jōⁱ caja['] bre e jìⁱ do i dseata^e dseá^e féng['] i guing[~] quiá^r ta^f fí^q jōⁱ, jogui cajám['] bir Paa^e cajo.

³⁴Jōⁱ mĩ[~] calí['] í['] i dseata^e Félix do e jìⁱ do, jōⁱba['] cajmingí['] i Paa^e do jie['] fiiⁱ lí['] seeiñ[']. Jōⁱ mĩ[~] caliñir['] e fí^q lí['] se['] Ciliciab seeng['] i Paa^e do, jōⁱba['] casí['] reiñ['] do jōⁱ cajíñ[']:

³⁵—Mĩ[~] nigüilíng[~] jaléng['] i dseá^e i jmōo['] dsee[~] quií['] do, joguib nisii['] naa['] e[~] uing[~] e 'nñiñ[~] 'nu^h.

Jōⁱ mĩ[~] cangí['] jōⁱ, caquiá['] ta^f e jéeb['] dseá^e quiá^r i Paa^e do, jōⁱ fí^q dob cajmée['] reiñ['] í['] fí^q dsí['] 'núu['] lí['] caquiá['] dseata^e Herodes ta^f.

Mĩ[~] cajmí[']óng['] 'ñia['] Paa^e fí^q quiniⁱ dseata^e dseá^e féng['] i siiⁱ Félix

24 Jōⁱ mĩ[~] cangí['] 'ñia['] jmi[~] lajō['], caguie['] i dseá^e mogui['] quiá^r jaléng['] fiiⁱ jmidsea['] i siiⁱ Ananías do fí^q Cesarea cō^olíng['] cō^o cō^o tú['] míng['] dseá^e cōng['] quiá^r dseá^e Israel cō^o 'gui jaang['] dseañ^u i tíng['] féng['] dseá^e eáang['] i siiⁱ Tértulo. Jōⁱ jaléng['] i dseá^e la caguilíñ['] fí^q Cesarea do, jōⁱ caguijméer['] dsee[~] quiá^r Paa^e fí^q quiniⁱ i dseata^e dseá^e féng['] i guing[~] fí^q jōⁱ.

²Jōⁱ mĩ[~] cahuí['] ta^f e caguijéeiñ['] Paa^e fí^q quiniⁱ i dseata^e do e quiá^r e nisíng['] e júu^e do, jōⁱba['] canaang['] i Tértulo do e 'nñiñ[~] Paa^e fí^q quiniⁱ i dseata^e Félix do jōⁱ lalab['] cajíñ[']:

—'Máam' 'nu, dseata dseá féng' quí'ii, e la'eáang' 'nu'ba' e seē'naa' juguiá júu' røø. Jogui la'eáang' e eáam' tiin' cajo, jmiguiub' jalé' e guíú nica'uúing' latøøng' góo'naa'. ³Jo jalé'b' e jo eáam' iáang' dsi' jnea', dseata quí'ii' Félix; jo guí'máam' 'ba' quiá' jalé' e jo. ⁴Jo ja' iin' e jmi'iing' guí' 'nu' eáang', fa' nijieeb' o' e ninúu' lajii' júu' quí'naa' cateá' lajo. ⁵Jo lana nicadsé'naa' jalé' e ga' e jmóo' i dseañu' na fi' latøøng' fi' jmgui' e 'noor' mii' quiá' jaléng' dseá Israel e laco' ni'náng' dseá quiá' rúin'. Jogui líim'bir cajo dseá mogui' quiá' coo' 'lé' dseá Israel i sii' nazareno. ⁶Jogui ja' jmi'gór' lajii' e tii'naa' fi' guá' fé' quí'ii' fi' Jerusalén; co' iin' nidsijeein' dseá i ja' líing' dseá Israel fi' dsí' sinúu' guá' quí'ii' do, jo uúing' e joba' e caséeng'naa're. ⁷Jo lami' ii'naa' ni'f'naa' í' quiá'r' jii' laco' fé' júu' quiu' ta' quí'ii', dsu' dsifi' lajob i fi' 'lé' i sii' Lisias do caguíin' dseá do laguidseang' fi' jaguóo'naa'. ⁸Jo cajjín' e lajaléng' jnea' dseá cuøø'naa' dseē' catíing' e nija'níing'naa'r' fi' quini'.

⁹Jogui mi' cal' fé' Tértulo e jo, jogui café'gui jaléng' dseá Israel i teáang'gui coo'r' do, jo jii' e dseáng' ja'ba' jalé' e jmóo' i Paa' do, jo røøb' dseáng' siiin' coo' i Tértulo do e jmóor' dseē' quiá' Paa'.

¹⁰Jo mi' cang' jo, i dseata Félix do cajmeér' li' coo' guóor' e sí'r' Paa' e cuøøm' nífé' dseá do júu' quiá'r'. Joba' caróo' Paa' jo cajjín':

—Eáam' iáang' dsii' e nijmi'øng' 'niá'a' quini' 'nu, dseata quí'ii',

cuaiñ' quiá' jalé' dseē' e jmóo' i dseá na quié'e. Co' ni'baa' guíú e 'nu'b' dseá i quidsí' í' røø' quiá' dseá góo'naa' dseá Israel lajii' ningóob' eáang'. ¹¹Jo cuøøm' nilidseang' o' e nabi ngóo' guitu' jmi' e caguíe' fi' Jerusalén e jmifén'n Fidiéē'. ¹²Jo ja' cadse' jaléng' dseá na jii' coo' dseē' e laco' ni'níin' jnea', fa' e sín'n jiiin' coo' dseá, o'gui tá'a mii' jee' jaléng' dseá fi' sinúu' guá' fé' quiá' dseá góo'o e si' fi' jo, o'gui fi' dsii' sinúu' guá' jiu' quiá' dseá góo'o cajo, o'gui lacaang' li' jii' fi' jee' fii'. ¹³Jo jaléng' i dseá 'níing' jnea' i teáang' la ja' niguiér' jii' coo' dseē' quié'e e jmóor', co' ja' e røøm' jii' coo' laco'gui la fé'r'.

¹⁴Dsu' e ja' e jmóo'o lajii' e iing' Fidiéē' i jmiféng' 'lii' dseá cøøng' quié'e, dseá Israel, laco' cøøng' røø' coo' fi' guíú quiá' Dseá Jmáang'. Jo fé' i dseá góo'o na e jnea' ja' jmitii' lajii' júu' quiu' ta' quiá' Fidiéē' e cajme' Moi'; dsu' o' ja' e lajo, co' jnea'gui jáb' líin' jalé' e júu' jo coo'gui jalé' e júu' e cajme' dseá i café' cuaiñ' quiá' Fidiéē' malii'gui eáang'. ¹⁵Jogui jáb' líin' røøb' laco'gui i dseá í' e jii'tu' jaléng' 'lii' la'eáang' coo' Fidiéē' nañi' fa' líiin' dseá guíúng' osi i stíing' e 'lé' é. ¹⁶Joba' cuøø' bi dsii' e ee'e guíú fi' quini' Fidiéē' jogui fi' quini' dseá rún'n dseá jmgui' cajo.

¹⁷Dsu' mi' cang' tú' 'ní' jii' e ngii' fi' li' jii', joguiba' caquin' túu' fi' Jerusalén e ngocuøø' cuu' jaléng' dseá tíning', jogui ngocuøø' Fidiéē' laco' lííing' dseá góo'o dseá Israel e cuø'r' dseá do. ¹⁸⁻¹⁹Jo

lajee˘ táan˘n jmoó˘o jalé˘ e jo e ningf e caliguiún˘n fí˘ quini˘ Fidiée˘ laco˘'gui la fé˘˘ dsea˘ goó˘o dsea˘ Israel, jo ie˘ jo ja˘ 'ga˘' lí˘ siseáng˘' dsea˘ e jóør˘ quiá˘˘ lajii˘˘ e lí˘ quié˘e, o˘'gui mii˘˘ téé˘˘ jii˘˘ capi˘˘ cajo. Jo job mi˘ caguiling˘˘ coo˘ tú˘ miiing˘˘ dsea˘ Israel i jalíing˘˘ fí˘ lí˘ se˘' Asia, jo cadséin˘˘ jnea˘˘ fí˘ dsii˘˘ guá˘˘ fé˘˘ e si˘' fí˘ Jerusalén do. Jo i dsea˘ íb˘ i catíing˘˘ e nigüiling˘˘ fí˘ la e 'niín˘˘ jnea˘˘ faco˘˘ sea˘ dsee˘ quié˘ e quinir˘. ²⁰ Jogui co˘' ja˘ dsee˘ caliseá˘˘ quié˘e, joba˘ i dsea˘ i teáng˘˘ la lana cuøøm˘˘ nijmér˘˘ júu˘˘ song cadsé˘r˘ dsee˘ quié˘ e e líing˘˘ eé˘ cajmé˘ e mi˘ cajéein˘˘ jnea˘˘ fí˘ quini˘ dseata˘ i quié˘ nifí˘ quí˘ jnea˘˘, dsea˘ líi˘'ii˘ dsea˘ Israel. ²¹ Co˘' lajii˘˘ e tóo˘ dsii˘˘ e cafá˘˘ a cóo˘˘ júu˘˘ teá˘ lajee˘ sín˘˘n fí˘ quini˘ i dsea˘ quidsi˘˘ í˘ do jo cafá˘˘ a: “Lana 'ná˘˘ cuø˘˘'na˘˘ jnea˘˘ dsee˘ dsuco˘˘ e já˘˘ líin˘˘n e jí˘˘tu˘˘ jaléng˘˘ 'líi˘˘ mi˘˘ ningf e júuii˘˘.”

²² Jo co˘' niñib˘ i dseata˘ Félix do guiá˘˘ jial jalé˘˘ júu˘˘ quiá˘˘˘ Dsea˘ Jmáang˘˘, joba˘ mi˘ canúur˘ jalé˘˘ júu˘˘ e cajíng˘˘ Paa˘˘ do, cajé˘˘bi quiá˘˘˘ e niquidsir˘˘ í˘ lajminá˘˘ quiá˘˘˘ dsea˘ do jo casí˘˘ rein˘˘:

—Mi˘˘ nigüéeng˘˘ i fii˘˘ 'léé˘ Lisias, í˘ guibing˘˘ nijmé˘˘ júu˘˘ røø˘ jnea˘˘ cuaiñ˘˘ quiá˘˘˘ e dsee˘˘ e sea˘ quíi˘˘˘ e 'níing˘˘ jaléng˘˘ dsea˘ 'nú˘.

²³ Joba˘ casí˘˘ i dseata˘ Félix do i dsea˘ nu˘˘luu˘˘ quiá˘˘˘ i fii˘˘ 'léé˘ do e güi˘iuum˘˘ bi Paa˘˘ sijñíiñ˘˘ lajee˘ jo, lífa˘ cuøøm˘˘ e jaléng˘˘ dsea˘ i cuíng˘˘ dsea˘ do nijmicóo˘˘ rein˘˘ lajee˘ iuuuiñ˘˘ do.

²⁴ Jo mi˘˘ cangf˘gui tú˘˘ 'ní˘ jmiñ˘˘ lajo, caguiéb˘˘ tu˘ i dseata˘ Félix colíing˘˘ cóo˘˘˘ dseamf˘ quiá˘˘˘ i

sii˘˘ Drusila i líng˘˘ dsea˘ Israel, jo caguiliñ˘˘ fí˘ lí˘ tidsi˘˘ í˘ quiá˘˘˘ dsea˘. Jo dsifí˘ lajob caquiú˘˘ i dseata˘ do ta˘˘ e nilité˘˘ Paa˘˘ e fí˘ lí˘ quidsir˘˘ í˘ do. Jo mi˘˘ caguié˘˘ Paa˘˘ fí˘ jo, jo canaañ˘˘ guiar˘˘ júu˘˘ quiá˘˘˘ Dsea˘ Jmáang˘˘ jial laco˘˘ nijáng˘˘˘ yaang˘˘ dsea˘ fí˘ jaguó˘˘ dsea˘ do. Jo canúub˘˘ i dseata˘ do jalé˘˘ e júu˘˘ quiá˘˘˘ Paa˘˘ do. ²⁵ Dsu˘˘ mi˘˘ canaang˘˘ Paa˘˘ e fé˘˘r˘ jalé˘˘ júu˘˘ quiá˘˘˘ jial nisíng˘˘˘ yaang˘˘ dsea˘ fí˘ guiá˘˘˘, jogui jial ja˘ nibeáng˘˘˘ dsea˘ dsee˘ yaaiñ˘˘, jogui jial mi˘˘ nitf˘ í˘ e niquidsi˘˘ Fidiée˘˘ í˘ quiá˘˘˘ lajaang˘˘ lajaang˘˘ dsea˘ jmiçúí˘˘, joba˘ mi˘˘ canúu˘˘ i dseata˘ Félix do jalé˘˘ e júu˘˘ quiá˘˘˘ Paa˘˘ do, jo cafóm˘˘˘ bre jo cajíñ˘˘ casí˘˘r˘ Paa˘˘:

—Guøm˘˘˘tu˘˘ fí˘ lí˘ iuun˘˘˘ do lana. Nab nijmee˘˘ e júu˘˘ lí˘ e jøøñ˘˘, joguiba˘˘ nitøø˘˘túu˘˘ 'nu˘˘ fí˘ la.

²⁶ Jogui cajo i dseata˘ Félix do cuub˘˘ íng˘˘ dsíir˘ e nicuø˘˘ Paa˘˘ í˘ e laco˘˘ e nileáiñ˘˘ dsea˘ do. Jo uing˘˘ joba˘ e tø˘r˘ Paa˘˘ sojié˘˘ e sñiñ˘˘ cóo˘˘iñ˘˘. ²⁷ Jo tú˘˘ jí˘˘ cangoca˘˘ e jmóor˘ lajo. Dsu˘˘ mi˘˘ cangf˘ jo, cagüi˘˘fíib˘ i Félix do e líiín˘˘ dseata˘ dsea˘ féng˘˘˘, jo ca˘˘f˘ jaang˘˘gui dsea˘ cuaiñ˘˘ quiá˘˘˘ i sii˘˘ Porcio Festo. Jo co˘' i dseata˘ Félix do iñ˘˘ e guiáb˘˘ nijér˘˘ cóo˘˘˘ dsea˘ Israel, joba˘ caseáam˘˘ bre Paa˘˘ lado la sijñíim˘˘ biñ˘˘.

Mi˘˘ caguié˘˘ Paa˘˘ fí˘ quini˘˘ dseata˘ dsea˘ féng˘˘˘ i sii˘˘ Festo

25 Jo coob˘˘ mi˘˘ catf˘ í˘ e nilíing˘˘ Festo dseata˘ dsea˘ féng˘˘˘, jo mi˘˘ cangf˘ 'ní˘ jmiñ˘˘ lajo cagüi˘˘fí˘ bre fí˘ Cesarea jo cangó˘˘ fí˘ Jerusalén. ² Jo mi˘˘ caguiér˘˘ fí˘ jo, dsifí˘ lajob jaléng˘˘˘ fii˘˘ jmidsea˘ cóo˘˘˘˘ gui jaléng˘˘˘ dsea˘ Israel i

laniing̃ i neáang' fí Jerusalén iẽ jo caguiliĩn̄ e jmóor̄ dseē quiá' Paā fí quinī i dseatā Festo do.

³Jo jaléng' i dseá jmóō dseē quiá' Paā do camí'r̄ jmi'eē i dseatā do e laco' niquiá' dseá do tā i Paā do e nidséng' tur̄ fí Jerusalén e quiá' nitidsí' í' quiá'r̄ fí jo, dsu' iin̄ jmér̄ lajo e lí' laco' nilí'r̄ e nijngáng' neiñ' guiá' fí e tu'íb'.

⁴Joba' cañi' i dseatā Festo do quiá' i dseá jmóō dseē quiá' Paā do jo casí'reiñ' jo cajjñ' :

—Fí dob iuung̃ Paā sijñiĩn̄ fí Cesarea, jo 'niá'baa' í dsiī ninín' n fí do e jo' jmi'iĩng̃ 'niá'a.

⁵Jo jaléng' dseatā qui' na' né̄ nidsiliĩn̄ cóo' jneā fí Cesarea, jo song seā dseē e nica'éē i dseañu' do, joba' fí job̄ cuøong̃ jmee' na' dseē quiá'r̄.

⁶Jo cajé'bi dseatā Festo fí Jerusalén jñiá' si guí' jmiĩ'gui. Jo mī cangf̄ jo, joguiba' caquiĩn̄ fí Cesarea. Jo mī cajneá' e jmiĩ' jo, jo cangó'bre fí lí' nigüear̄ e niquidsir' í'. Jo caquiur̄ tā e calité' Paā fí jo. ⁷Jo mī tí' lí' ca'í' Paā fí jo, dob niteáang̃ jaléng' dseá Israel i jalíng̃ tí' Jerusalén i jmóō dseē quiá'r̄ do, jo cangoquiéiñ' fí quinī i dseatā do jo canaaiñ' jmóor̄ dseē quiá' Paā, jo iib' eáang' e dseē e cuø'reiñ' do, dsu' jji' cóo' ja' e cadsér̄ fa' dseáng' e já' lajji' e dseē e jmóor̄ quiá' dseá do.

⁸Joba' cañi' i Paā do fí quinī i dseatā do cóo' júu' e jmi'øng' 'niar̄ jo cajjñ' :

—Jji' cóo' e ga' ja' mí' cajmé' jneā, o'gui fa' nica'fá'a ga' uiī quiá' jalé' júu' quiur̄ tā quiá' dseá góo'o dseá Israel, o'gui fa' nica'fá'a ga'

uiī quiá' guá' fé' quiá' dseá í' cajo, o'gui quiá' dseatā dseá féng' i guing̃ quiur̄ tā fí Roma.

⁹Jogui có' i dseatā Festo do iin̄ e jér̄ guiáb' cóo' jaléng' dseá Israel, joba' cajmingí'r̄ Paā jo cajjñ' casí'reiñ' lala:

—¿Iin̄ e guó' fí Jerusalén, jo fí job̄ niquidsi' jneā í' qui' lajji' e 'nĩng̃ dseá 'nu'?

¹⁰Joba' cañi' Paā quiá' i dseatā Festo do jo cajjñ' :

—Fí lab iuun̄ fí lí' quidsi' dseatā dseá féng' dseá guing̃ fí Roma í', joba' fí lab lí' catfing̃ e nitidsi' í' quié.e. Jogui guiáb' ñí' 'nu' cajo, dseatā qui'ii', e jji' cóo' e ga' ja' mí' cajmé' e quiá' jaléng' dseá góo'o. ¹¹Jogui song nica'eē dseē e lahuíng̃ e dsí' í' e nijngáng' na' jneā, cuøom̄ lí' jmee' na' lajo, jo ja' e fál'a jji' cóo'. Dsu' song ja'gui seā jji' cóo' dseē quié' e laco' jji' e 'nĩng̃ dseá jneā, jji' jaang̃ dseá seā fí quiá'r̄ e nijaiñ' jneā fí quinī dseá i 'ní' ní' quié'e. Joba' mī e 'niab' i dseatā dseá féng' i quiur̄ tā fí Roma niquidsir' í' quié'e.

¹²Jo mī cangf̄ jo, i dseatā Festo do casíiñ' cóo' jaléng' i dseatā rúin̄' caguiaang̃ gui do. Jo lí' jo cajjñ' casí'r̄ Paā :

—Lí' laco' nicamí' 'nu' uø' e i dseatā dseá féng' dseá quiur̄ tā fí Roma do, í'bing' niquidsi' í' quií', jo cóo' íb' niguó' lana.

Mī casíng̃ dseatā Festo cóo' jaang̃ dseatā dseá féng' i sii' Agripa

¹³Jo mī cangf̄ tú' 'ní' jmiĩ' lajo, i dseatā dseá féng' i sii' Agripa do colíng̃ cóo' i dseamf̄ rúin̄' i

sii Berenice cangolñĩñ fí Cesarea e cango'eer' i dseata Festo do.

¹⁴Jō huóðb̄jiu cajer' cōoĩñĩ do fí Cesarea. Jōba' lajee' jō, i dseata Festo do casí'r' i dseata dseà féng' Agripa do lajji' e lí' quiá' i dseà i sii Paa' do, jō cajjñĩ' casí'reiñ':

—Lana lab iuung' jaang' dseañu' i sijñhng' i caseáng' dseata Félix mi' cagüi'fir'. ¹⁵Jōgui mi' cataañ n cateá' fí Jerusalén, jaléng' fii' jmidseà quiá' dseà Israel cōo'gui jaléng' dseà cōong' quiá'r' caguilñĩñ 'nñiñ i dseañu' i sii Paa' do fí quinií, jōgui camí'r' jnea' e fa' niquiá' u ta' e nijúum' dseà do.

¹⁶Jōba' cangii' quiá' jaléng' i dseà i jmóo' dsee' quiá' Paa' do e ja' lajō tñng' dseata dseà féng' i guing' fí Roma fa' e quiá'r' ta' e dseáng' nijúung' dseà lajee' nú'gui e niquidsir' í' quiá' i dseà rōong' dsee' do jōgui e nisiñ cōo' i dseà i 'nñng' ír' cajo e laco' nijmi'ōng' yaaiñ cōo' jalé' e dsee' e 'nñng' dseà ír' do. ¹⁷Jōba' mi' cagüilñng' i dseà i jmóo' dsee' quiá' Paa' do fí la, jō e cajmi'iing' 'ñiá'a, cō' dsifí mi' cajneá' e jmi' cōo'gui do cangó'baa fí lí' niquidsii' í', jō caquiá' u ta' e calitéb' i Paa' do fí lí' iuuñ. ¹⁸Dsu' jaléng' i dseà i caseáng' i 'nñng' ír' do ja' canú'u fa' e fé'r' uii' quiá' i Paa' do laco' jji' e lami' í' dsi' jnea'. ¹⁹Cō' lajji' dsee' e jmóor' quiáñĩ' e quiá' lajji' júu' e ja' líiñ' quiá' Fidiée' quiá'r', jōgui quiá' jaang' dseañu' i sii Jesús i nicajúng' do jōgui fé'r' e jí'biñ' do. ²⁰Jō cō' jō ñi' jnea' e'e nijmee'e cōo'r' quiá' jalé' e dsee' e jmóo' dseà quiá'r' do, jōba' cajmingñi'ire e song' iñ' e nidsér' fí

Jerusalén e nitidsi' í' quiá'r' fí jō.

²¹Dsu' 'ñia'r' cajjñĩ' e ja' iñ' dsér', jōgui nicamir' e i dseata dseà féng' i guing' fí Romabing' i niquidsi' í' quiá'r'. Jōba' caquiá' u ta' quiá'r' e lami' iuum' b̄ir sijññiñ' cartí' niguiéen' nre fí quini' i dseata dseà féng' do.

²²Jōba' cañií' i dseata Agripa do quiá' dseata Festo jō cajjñĩ':

—Iim' bi' jnea' nuu' júu' quiá' i dseañu' do cajo.

Jōba' cañií' dseata Festo quiá' i dseata dseà féng' do jō casí'reiñ':

—Dsa'ób' ninúu' lajji' júu' quiá'r'.

Mi' caguié' Paa' fí quini' dseata dseà féng' Agripa

²³Jō mi' cajneá' cōo'gui jmi' lajō, i dseata dseà féng' Agripa do cōo'gui i Berenice do caguilñĩñ' cangotáaiñ' laco' dseà 'goo' fí sinúu' lí' tidsi' í' quiá' jaléng' dseà jō jée' jaléng' fii' 'lée' quiá'r' cōo'gui jaléng' dseà niing' i jalíng' cōo'r'. Jō mi' caseáng' jaléng' i dseà do fí do, i dseata Festo do caquiá'r' ta' e cangotée' 'lée' i Paa' do jō cangojéeng' neiñ' fí lí' nisiseáng' dseà do. ²⁴Jō mi' caguiér' fí jō, lalab cajjng' i dseata Festo do:

—Dseata dseà féng' Agripa cōo'gui lajñng' dseà i siseáng' la lana cōo' jneaa' aa', nab nising' i dseañu' do lana. Jō lajiim' dseà Israel nicajacōo'r' dsee' quiá' i dseañu' na lajee' cataañ n fí Jerusalén jōgui fí la fí Cesarea cajo, jōgui dsíng' ta'r' mñi' e mi'r' jnea' fa' e niquiá' u ta' e nijúum' biñ' na. ²⁵Dsu' jnea' gui lín' n e ja' e mi' 'léer' jji' cōo' fa' e dsi' í' e nijúuñ. Jō

'ñia'guir nicamir' e i dseata~ dseà féng' dseà guing' fí Romabing' i niquidsí' í' quiár', joba' nica'f dsii' e fí job niguiéen' nre. ²⁶ Jo co' ja' ñi' guí' e~ dseáng' e nifí' i i dseata~ dseà féng' do cuain~ quiá' i dseañu' na, joba' catóø~øre la'uii' fí quini' 'nu', dseata~ dseà féng' Agripa, e laco' niquidsi' í' quiár'. Jo lajoba' sea' e nitóø~ jnea~ fí ni' ji' e niguiéen' n quiá' dseata~ dseà féng' i guing' fí Roma. ²⁷ Co' gab' jiu lí' lín n e niguiéen' n jaang' dseà i sijnáing' jogui ja' ñii' e~ nitóø~ o fí ni' ji' quiá' lajji' e 'nning' dseà ír do.

Mi' café' Paa' fí quini'
dseata~ dseà féng' Agripa

26 Jo mi' cangf e café' dseata~ Festo júu' quiár', joba' casí' dseata~ dseà féng' Agripa i Paa' do jo cajíñ' :

—Cuøøm' fo' júu' quí' lana.

Jo dsifí' ladob cajmé' Paa' li' cóo' guóor' e quiá' nifér' jo lalab canaaín' fér' :

²—Dseata~ Agripa, eáam' íaang' dsii' e nifá' a júu' quié' e fí quini' 'nu' lana e nijmi'óng' 'ñiá' a quiá' jalé' dsee' e nicajaca~ dseà góo'oo' dseà Israel quié' e. ³ Jo co' cuíib' 'nu' jalé' e tíing' jnea', dseà lí'í' dseà Israel, cóo' gui jalé' júu' quí' ii' e sií' naa', joba' mií' jmi'ee' quini' lana e ninúu' jalé' júu' quié' e e nifí' i 'nu' car' niteám' baa.

Jial seeng' Paa' nú' gui e
calicuíñ' Dseà Jmáang'

⁴ Lajjim' dseà góo'oo' dseà Israel ñir' jial calisén' n jee' ír' fí góo'oo' jogui fí Jerusalén lati' jii'

le'eáam' baa. ⁵ Jogui ñi' bi' quiá' jaléng' i dseà í' e dseà fariseob líing' jnea' lati' jii' malií', jogui cuøøm' nijñ' lajo song iin'. Jogui lajee' jaléng' jnea', dseà lí'í' dseà Israel, dseà fariseo i lajang' gui jmiti' lajii' júu' quiá' ta' quí' ii' quiá' jial 'né' nijmiféng' dseà Fidiée'. ⁶ Jogui lanagui nicajéeiñ' jnea' fí la e quiá' nitidsi' í' quié' e, dsuco' e jnea' jáb' lín n lajii' júu' quiá' Fidiée' e casée' 'lií' dseà áang' quí' ii' e jí' tu jaléng' dseà mi' ningf e júuiñ'. ⁷ Jo e lab júu' e cacuo' Fidiée' 'lií' dseà áang' quí' ii' do, jo laji' guitu' 'le' dseà góo'oo' dseà Israel sijeem' bre i dseà i cajíng' Fidiée' i nisíñ' fí jmigüí' la. Joba' uøø' jmií' ja' tã dseà góo'oo' e jmiféiñ' Fidiée' jogui e jmóor' lajii' e iing' dseà do. Jo uíi' e já' lín n e nicagüéng' i dseà i sijeeng' naa' do, joba' cuø' dseà góo'oo' dseà Israel jnea' dsee' lana, dseata~ quí' ii' Agripa. ⁸ Joba' éjiali' ja' iing' 'nú', dseà góo'oo' dseà Israel, já' líing' na' e Fidiée' cajméer' e cají' tu Jesús jee' jaléng' 'lií' mi' cangf e cajúiiñ'?

Mi' cajíng' Paa' jial cajmeáin' ga
jaléng' dseà quiá' Dseà Jmáang'

⁹ Dsu' e já' ba' e ca'f dsii' ie~ lamí' jéeng' gui do e cajmeáan' n ga' jaléng' dseà quiá' Jesús i seeng' fí Nazaret. ¹⁰ Jo lajob cajmé' e fí jee' íi' Jerusalén, e cangomii' júu' fí quini' jaléng' fii' jmidsea' e catán' n fíing' dseà quiá' Dseà Jmáang' fí dsí' 'nuñí'. Jogui mi' huí' ta' e júung' jaléng' i dseà í', dob sín' n e cuøø' júu' quié' e cajo. ¹¹ Jogui jmiguiúung' née' bi

cajmeáan^lnre e laco^l nitúr^l lajii^l
 júu[^] e já^l líiĩn^l quiá^l Dsea^l Jmáang^l
 do. Jo jalé^l e na cajmé^l e fí^l lacoq^o
 sinúu^l guá^l quí^l ii^l, dsea^l líi^l dsea^l
 Israel. Jogui dseáng^l eáam^l 'ní^l
 camán^lnre lajaléiñ^l do, co^l jì^lgui
 ngii^l e jmáan^lnre ga^l cartí^l doñí^l
 jié^l fí^l seem^lbre. Lajob cajmé^l e lajee^l
 nú^lgui e calicuĩn^ln Dsea^l Jmáang^l.

**Mĩ^l cajing^lgui Paa^l júu[^] quiá^l mĩ^l
 calicuĩn^l Dsea^l Jmáang^l**

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹²Jo coq^o ya^l, lajee^l e iuun^l fí^l
 ngóo^o fí^l Damasco cuaiñ^l quiá^l e
 jmáan^ln ga^l jaléng^l dsea^l quiá^l
 Dsea^l Jmáang^l i seeng^l fí^l do, jo
 ie^l jo ningóo^o quiee^l ta^l cóo^lgui
 júu[^] quiá^l jaléng^l fii^l jmidsea^l
 quiá^l dsea^l góo^o dsea^l Israel e
 nijmeáan^ln ga^l jaléng^l dsea^l cuíng^l
 Dsea^l Jmáang^l. ¹³Jo lajob fii^lguí
 'nu^l, dseata^l Agripa, e lajee^l gui'ná^l
 iuun^l fí^l e ngóo^o fí^l Damascob, í^l
 e ngóo^o guieñí^l jóob^l camó^o coq^o
 jì^l e jì^l jlo^l e eáang^lgui jíing^l jì^l
 laco^lgui jì^l iee^l. Jo e jì^l do jáa^l fí^l
 yú^l jmigüí^l, jo cajneá^l fí^l lacúng^l
 lajiing^l lí^l ngóo^onaa^l do lajee^l e
 tée^lnaa^l fí^l ngóo^onaa^l fí^l Damasco.

¹⁴Jo dsifí^l mĩ^l cangf^l e cajneá^l e
 jì^l do, lajii^lbaa^l la'ó^l ngóo^onaa^l do
 caquíng^lnaa^l fí^l ni^l uó^l. Jo canú^l
 jnea^l e liing^l ii^l guicafé^l cóo^l jmí^l
 hebreo e tó^lr jnea^l jo guicajíñ^l lala:
 “Saulo, Saulo, ¿jialí^l jmáan^l jnea^l
 ga? Co^l jalé^l e jmoo^l na e jmáang^l
 uó^oba^l na, laco^lgui dsingíng^l
 jaang^l güitá^l mĩ^l iá^l fii^lre^l sii^l su^l
 mo'uó^ore^l song ja^l núu^lre^l.”

¹⁵Jo cangii^l quiá^l i guicafé^l do
 jo cafá^la: “¿Í^l 'nu^l, Fii^lí?” Jo cañí^ltu
 i guicafé^l do jo guicajíñ^l: “Jneab^l

Jesús i ngi^l 'nu^l jmáan^l ga^l lana.

¹⁶Jo lana, ráan^l jo jmee^l sín^l,
 dsuco^l lana cajmijnéeng^l 'niá^la fí^l
 quini^l e laco^l nijme^l lajii^l e iin^ln
 jogui niguiá^l júu[^] quie^l e fí^l quini^l
 jaléng^l dsea^l quiá^l jalé^l e nicañí^l
 la lana jogui cóo^l jalé^l e nabi
 niliñí^l quie^l e cajo. ¹⁷Jogui lana
 nilaam^lbaa^l 'nu^l jee^l jaléng^l dsea^l
 góo^l dsea^l Israel i 'ní^l níng^l 'nu^l
 cóo^lgui jee^l dsea^l i ja^l líng^l dsea^l
 Israel cajo. Jogui jneab^l nisíñ^ln
 'nu^l jee^l jaléng^l dsea^l i ja^l líng^l dsea^l
 Israel. ¹⁸Jo ta^l lajoba^l nisíñ^ln 'nu^l e
 laco^l güílee^l dsea^l jial laco^l ninea^l
 moguir^l, jogui e jo^l niliseeng^lguir
 e dsee^l quiá^lr quiu^l ta^l í^l, co^l
 lí^l lí^l 'né^l e niquí^l jíng^l yaaiñ^l fí^l
 quini^lbaa, jo lajoba^l jo^l niliseeiñ^l e
 quiu^lgui fii^l i 'líng^l i sii^l Satanás
 ta^l quiá^lr, jo nináñ^l e jnea^l dsea^l
 nicaa^l nifi^l quiá^lr. Jo nisíñ^ln 'nu^l
 jee^l jaléng^l dsea^l i ja^l líng^l dsea^l
 Israel lajo e laco^l já^l nilíng^l i dsea^l
 í^l lajii^l júu[^] quie^l e, joba^l niñíñ^l e
 ni'fing^l jalé^l dsee^l quiá^lr, jogui
 ni'fñ^l lajii^l e catíng^l e cuó^o
 jaléng^l dsea^l quie^l e, dsea^l i cagúng^l
 Fidié^l e laco^l ni'uíng^l dsea^l
 güeang^l quiá^lr.”

**Mĩ^l cajmée^l Paa^l núu^lr quiá^l
 lajii^l e cangár^l do**

¹⁹Jo lajob líí^l, dseata^l Agripa,
 cajmé^lbaa núu^l u lajii^l e camó^o
 jogui canú^l u e jáa^l fí^l yú^l jmigüí^l.

²⁰Jo la'uii^l canaan^l e jmóo^o ta^l
 guia^l júu[^] quiá^l Dsea^l Jmáang^l
 fí^l jee^l jaléng^l dsea^l seeng^l fí^l
 Damasco, jogui mĩ^l cangf^l jo fí^l jee^l
 jaléng^l dsea^l seeng^l fí^l Jerusalén,
 lí^l latóong^l lí^l se^l Judea. Jogui
 lajobi fí^l jee^l dsea^l góo^o dsea^l

Israel e ffi`ire e nijáng` yaaiñ` fí jaguó` Dsea` Jmáang` jogui e niquí` nijíng` yaaiñ` fí` quini` Fidiée`, jogui e `né` ni`ér` jmang` e guiáb` e laco` cuø` li` e nicaquí` jím` yaaiñ` fí` quini` Fidiée`. ²¹ Jo uíi` jalé` e júu` e guiaa` dob, casang` jaléng` dsea` góo`oo` dsea` Israel jnea` fí` siguí` quiá` guá` quí`ii`, jo jì`gui lamí` iin` e nijngám` bre jnea`. ²² Dsu` Fidiée` eám` jmicóo`r` jnea`, joba` guiáb` seen` latí` lana. Jogui dseáng` ja` jmitúng` dsii` e guia`bí` júu` quiá` Dsea` Jmáang` fí` jee` lajiing` dsea, jiuuiñ` tá` e cóoñi`. Jogui ja` fá`a` jíi` coo` júu` e ja` cóong` røø` cóo` jalé` e café` i` dsea` i` café` cuaiñ` quiá` Fidiée` malii`gui eáang`, fa` la Moi` e caséer` júu` e la guíim` `né` nilliti` fa` la e fé` lala ²³ e dseáng` nisi`í`ba` e nijúung` Dsea` Jmáang`, dsu` mi` ningf` e nijúuiñ` do, í`bre dsea` la`uii` nijí`tur jee` jaléng` `lii`. Jogui í`bre dsea` niguiár` júu` jee` jaléng` dsea` góo`oo` dsea` Israel jial nileáng` jaléng` dsea` í` jee` dsee` quiá`r` jogui cajo` jial nileáng` jaléng` dsea` i` ja` líing` dsea` Israel jee` dsee` quiá`r`. Jo e júu` e niguiá` Dsea` Jmáang` do líi` la líi` coo` jì` e jnea` e jmicóo`r` jaléng` i` dsea` í`.

**Mi` caféng` Paa` dseata`
Agripa jial ni`uíing` dsea` do
dsea` quiá` Dsea` Jmáang`**

²⁴ Jo mi` calí` fé` Paa` e júu` jo e jmi`øng` `nia`r`, jo dsifi` lajob` café` i` dseata` Festo do cóo`r` júu` teá` jo cajín`:

—iNgaam` `nu`, Paa`, nica`léeb` quíi` e nicajmitíin` eáang`, jo cóo`r` e jo nica`uíing` e nicalicaam`ba`!

²⁵ Joba` cañi` i` Paa` do quiá` dseata` Festo jo cajín` casí` reiñ`:
—Ja` ngaang` jnea`, dseata` quí`ii` Festo, dsu` `nu` í` o` lí` ríjím, co` lajalé` e fá` jnea` la jmang` júu` guiáb` jogui jmang` júu` jáb` cajo. ²⁶ Nab guíing` dseata` dsea` féng` Agripa, jo ñi`bre la`uiing` jalé` e júu` na. Jo ja` `gó`o` e fá`a` fí` quinir`, co` ñi`baa` røø` e ñi`bre la`uiing` lanú` cajo jalé` e guiú` e cajmée` Jesús fí` jmigüi` la, dsuco` jalé` e jo o` e calí` lí` ja` ii` jøø` osi lí` ja` jnéeng` é. ²⁷ Jogui `nu`, dseata` dsea` féng` Agripa, niñib` jnea` e jáb` líing` `nu` jalé` júu` e cagua` i` dsea` i` café` cuaiñ` quiá` Fidiée` malii`gui eáang`.

²⁸ Joba` cañi` i` dseata` Agripa do quiá` Paa` jo cajín`:
—Jiui`ba` ja` mí` cali` jnea` e ni`uíin`n dsea` quiá` Dsea` Jmáang`.

²⁹ Joba` cañi`tu` Paa` quiá` dseata` Agripa jo casí` reiñ`:
—Nañi` si` jiui` osi jmiguii`bi` é ja` mí` cali` i` `nu`, dsu` iing` Fidiée` e lajiim` `nu` ni`uíing`na` dsea` quiá` Dsea` Jmáang` laco`gui la líing` jnea`; jo dsu` o` laco` jnea` lana e `núun`n cóo`r` ñi` cadena.

³⁰ Jo mi` cangf` e cajíng` Paa` e júu` jo, jo caróob` i` dseata` dsea` féng` Agripa do cóo`r`gui i` dseata` Festo do colíing` cóo`r` i` rúin` dsea` ngáang` cóo`r` i` sii` Berenice lí` lajiing` i` dsea` i` neáang` do ie` jo. ³¹ Jo mi` cangf` jo, ca`uøøm`bre e cangosiin` e júu` do lajee` yaaiñ` fí` lí` jíé`. Jo lalab` síiin` lajee` yaaiñ` jo fé`r`:

—I` dseañu` la ja` e mí` ca`léer` jíi` coo` fa` dsí` í` e nijúuiñ` o`gui e sijníing`guir fí` dsíi` `nuñi`.

³²Jogui cañíi` i dseata` dsea` féng' Agripa do quiá' dseata` Festo jo casí` reiñ':

—Cuøom` nileáng` i dseañu` la lana faco' mi` ja` mí camir` ñia'r` jéeng`gui e niquidsí` i dseata` dsea` féng' i guing` fí` Roma do í` quiá'r` lajii` e líi` quiá'r`.

Mí` casíiñ` Paa` fí` Roma

27 Jo mi` catigua` júu` quiá'r` e niguiéiñ` jaléng` jnea` fí` Roma lí` se' Italia, joba' Paa` cóo' i dsea` sijníing` caguiaang`gui do cangoliñ` e jée` jaang` fii` 'lée` i sii` Julio; jo i dsea` í` iuuiñ` jee` cóo` íing` 'lée` quiá' dseata` dsea` féng' i guing` fí` Roma.

²Jo jnea` Lucas cangó`oo' colíing` cóo' Paa`. Jo cangó`naa' e tée'naa' fí` dsíi` cóo` móo' e jáa' fí` cóo` fii` e sii` Adramitio e nisi' tí` lí` nigüi'fí' e nidsé` fí` lacaang` oo` jmiñ` quiá' lí` se' Asia. Jogui ngóo`bi colíing` cóo' jnea` jaang` dseañu` i sii` Aristarco i seeng` fí` Tesalónica, cóo` fii` lí` se' Macedonia.

³Jo mi` cajneá` e jmiñ` jo, caguié`naa' fí` cóo`gui oo` jmiñ` e sii` Sidón. Jo fí` job i fii` 'lée` i sii` Julio i jmóo` í` Paa` do cacuø'r` fí` Paa` e nidsi'eeiñ` jaléng` dsea` cuíñ`, jo lajob i dsea` í` nijmicóo'r` dsea` do cóo' jalé' e 'né` quiáñ`.

⁴Jo mi` cangf` jo, ca'uøø`naa' fí` oo` jmiñ` e sii` Sidón do e quíing`naa' guí, joba' cangiing`naa' fí` lí' lí' ca' fí` cóo` guóo'` uø` e née` ní` jmiñí' e sii` Chipre fí` lí` ja` 'ga' lí` bá' e guí` do, dsucó' eáang` jna' laco' ngóo`naa'. ⁵Jo cangiing`naa' fí` 'ni' jmiñí' la tóo` lí` se' Cilicia cóo'gui lí` se' Panfilia cartí`

caguié`naa' fí` cóo` fii` e sii` Mira, cóo` fii` lí` se' Licia.

⁶Jo fí` job i fii` 'lée` i sii` Julio do cangár` cóo` móo' quiá' fii` e sii` Alejandría, jo iu` fí` ngóo' fí` lí` se' Italia. Jo fí` dsíi' móo' job cangotóo'naa' e quiá' cangó`naa' fí` lí` sí' ngóo`naa'. ⁷Jo jmiguiub` jmiñ` ngoca` e ngi'naa' tá' jiu` lado. Jo e quie' ta` eáam` caguié`naa' fí` cóo` fii` lí` sii` Gnido. Jo eáam`bi íi' e guí` do laco' ngóo`naa', joba' cayeé`naa' fí` quini` cóo` fii` e sii` Salmón, jo cangiing`naa' lí' lí' 'ni' e uø` e sii` Creta e née' ní` jmiñí'.

⁸Jo cangiim`baa' guidseang` lado lacuee` 'ni' jmiñí' cartí` caguié`naa' cóo` lí` sii` Buenos Puertos, e née' quiá' cóo` fii` lí` sii` Lasea.

⁹Jo jmiguiub` jmiñ` nicangoca' e tée'naa' fí` lado la tóo` ní` jmiñí', jogui ningóo' lidseám' cajo e tée'naa' dsíi' móo', có' ie` jo nijaquíeeng` jii` güiib, joba' eáam` nidseáang`. Joba' cajíng` Paa` casí'r` i dsea` i ngolíing` dsíi' e móo' do ie` jo, jo cajíñ`:

¹⁰—Dsea` rú'uu', móo` jnea` e eáam` nidseáang` quí`ii' laco' ngóo`naa' la. Jo dseáang` ni'íing` quí`naa' e móo' la cóo'gui jalé' lee` e quie', jogui la quie' tí' jneaa`aab' dseáang` quí`ii' e ni'íing`naa' cajo.

¹¹Jo dsu' i fii` 'lée` do, eáang`gui cajmí'gór` dsea` fii` e móo' do cóo'gui fii` i quie' e móo' do laco'gui e cajmí'gór` Paa`. ¹²Jo có' e oo` jmiñ` e sii` Buenos Puertos do ja` 'goo' fa' e fí` jo ningíiñ` lajee` jii` güií, joba' lajiiñ` la'ó' ngolíñ` do ca'f` dsír' e guiá'gui e ni'uóm`bre e fí` oo` jmiñ` jo, jo nijmér` quijí` jial niguilíñ` fí` cóo'gui oo` jmiñ`

lí sîi` Fenice, cōo` oo` jmiî` e née` lí se` Creta e jøøng` lí` lí` guíeé` cōo``gui lí` lí` ée` guóo` uø. Joba` ja` dseáang` fa` mi` cajer` fí` jø lajee` jii` gūii`, cō` fí` job lamî` í` dsíir` nijér` lajee` jii` jo.

Mî` carōo` jmiñî` e eáang`

13 Jø mi` canaang` e uáam` jiu e gui` e jáa` fí` lí` lí` huøø` do, joba` ca`f` dsíir` e nitam` tur` fí`. Jø ca`uøøm`bre e fí` oo` jmiî` do e teáaiñ` dsíi` móo`, jø cangíiñ` quiáb` e `ni` Creta do. 14 Dsu` jø huøø` cali`hi` ca`hi` guí` e teá` eáang` e jáa` lí` lí` ñii` lacø` ngóo` e móo` do, jø fí` lí` jiéb` canaang` cá` e móo` do. 15 Jø canaang` øøng` fí` lí` jiéb` fí` lí` íi` guí`. Jø dsucø` jø lí`naa` fa` e nidsé`gui røø` e móo` do lacø` íi` guí`, joba` lí` ngó`naa` jié` fí` ta` quiu` guíb`. 16 Jø cangiing`naa` lí` caluu` cōo` guóo` uø` jiu e sii` Cauda e née` ni` jmiñî`, cō` fí` job ja`gui íi` guí` e teá` eáang`. Jogui eáam` cacá` jaléng` i` dseá` i` quié` e móo` do ta` e casitíir` e móo` jiu e ngí` fí` caluu` móo` fé` quiár` e lacø` nileáang`naa` fíng lí` cali`né` lajō. 17 Jø mi` cangí` e caséer` e la fí` ni` móo` quiár`, jø cajmeáin` ta` `niî` e mi` quiá` e ni`ná`r` e móo` fé` do lacø` nicuø` bí` quiá`. Jogui dsucø` `gø`bir fíng cacung` móo` quiár` jee` cūu` tóo` fí` lí` sii` Sirte, joba` cabír` fí` ni` jmiñî` cōo` `majii` e ii` eáang` jogui neaang` rúng` cōo` móo` lacø` ja` níngí` jminá`. Jø cangolíim`bre lacø` jii` ta` quiu` guí`. 18 Joba` mi` cajneá` e jmiî` jø, eáang`gui huíng` ní`íi` guí` jogui eáang`gui níroo` jmiî` cajo, joba` canaaiñ` uø`r` e lee` e téé` dsíi` e móo` do jø cabír`

fí` é` jmiñî`. 19 Jø mi` catí` `ni` jmiî` lajō, canaaiñ` uø`bre cōo` layaang` guóor` jalé` `niî` e guiquíng` `mi` quiá` e móo` do. 20 Jø jmiguiub` jmiî` cangoca` e jii` iee` ja` jnéeng` ø`gui jnéeng` jaléng` núu` mi` canuu` cajo. Jø cø` ja` níquiúm`bi e íi` guí` cōo``gui e rōo` jmiî, joba` dseáang` ní`í` dsí`naa` e jø` nitíil`baa`.

21 Jogui cø` jmiguiub` jmiî` níngóo` e ja` quíee`naa` i`naa`, joba` carōo` Paa` jee` jaléng` i` dseá` do jø cajíñ` casí`reiñ`:

—Dseá` rú`uu`, guiá`guib` ca`uíng` quí`ii` fa` mi` cajmee`na` núu`na` lajii` júu` quié` e ja` ca`uøø`naa` fí` oo` jmiî` Buenos Puertos fí` lí` se` Creta, jø ja` cangongíi`naa` e lana, ø`gui ca`íng` jii` cōo` quí`ii` facø` mi` canuu`na` júu` quié`e. 22 Jogui lana fíi` i` `né` e ja` jmitúng` óo`na` jii` cōo`, cø` jii` jaang` `né` ja` nijúung`na`; jii` móo`ba` e ni`íing`. 23 Cø` dsí`lloo`bi cajnéng` jaang` ángel` quiá` Fidiéé` quié` e i` jmóo` lajii` ta` quiu` dseá` do, 24 jø cajíñ` casí`r` jnea` lala: “Ja` føøn`, Paa`, cø` dseáang` `néb` e niguié` fí` quini` dseata` dseá` féng` i` guíng` fí` Roma. Jø la`eáang` cōo` `nub` cajo Fidiéé` nileáin` lajiing` dseá` i` teáang` cōo`na` fí` dsíi` móo` na.” 25 Jø lajōb` líi, dseá` rú`naa`, cuøø` bí` yaang`na`, cø` jalé`ba` e jíng` Fidiéé` dseáang` jmiti`bre, jogui nitab` dsii` e dseáang` nilítib` lacø` jii` e cajíng` i` ángel` do casí`r` jnea`. 26 Joba` fí` cōo` ní` guóo` uø` e née` ni` jmiñî`, fí` job` `né` nidsitíng`naa`, cø` nífiim` móo` jééng`gui.

27 Jø cōo` uøø, mi` cangí` tú` semaan` e téé`naa` fí` lado,

jo caguíeēnaa' fí jmiñí' lí sii' Adriático; jo dseáng' lami' rōo-bi jmiñ', joba' fí' la fí' nab dsée' mōo' lí tée'naa' cōo' e guí' e fí' do. Jo uøø guienúu' quíá' e jmiñ' jo mi' calilí' i dseà quíe' e mōo' do e nijaquíeēm' nitíng'naa' uø' quíe'.
 28 Joba' caguiar' í' jial tí' a'gui e jmiñ' do, jo calilí'r' e ni'a'gui jíi' guiguí' dsí' jnúu' metros. Jo mi' caguiliñ' tí' doguiju, jo caguia'tur í' calé' catú', jo calilí'r' e a'gui jíi' guieguiéē metros. 29 Jo cō' 'gō'bre fíng casicøøng' e mōo' do cōo' cuu' 'loo', joba' cabír' quíe' 'lo' ñí' lí' caluu' e mōo' do e laco' jo' ning'gui e mōo' do. Jo lajee' jo féiñ' Fidiéē' e jo' güilí'í'gui e nijneá'.

30 Jo dsu' i dseà i quíe' e mōo' do ca'f' dsíir' e nicuí'bre jo nitú'bre e mōo' do. Joba' canaaiñ' jíeē'bre e mōo' pí' e tée' dsíi' mōo' fé' do e laco' nijmi'øng' yaaiñ' ni' jmiñ'. Jo jmóor' lafa' e nibír' 'lo' ñí' e sea' fí' quini' e mōo' do. 31 Jo dsifí' mi' calilí' Paa' e jmóo' i dseà do lado, joba' casí'r' i fii' 'lée' do cōo'gui jaléng' 'lée' quíá'r' jo casí'reiñ' jo cajiñ'':

—Song ja' nijé' jaléng' i dseà na dsíi' e mōo' la, ja' lí' 'nú' leáng'na' cajo.

32 Joba' i 'lée' i ngolíng' dsíi' e mōo' do caquiur' 'nii' e 'núu' e mōo' pí' do, jo cató' fí' ni' jmiñí'.

33 Jo lajee' e nú'gui e nijneá' ie' jo, Paa' caquiur' ta' quíá' jaléng' i dseà i ngolíng' do e nidø'r' capí' jiu jo casí'reiñ':

—Lana ningóo' tú' seamaan' e í' dsí'naa' e ne' duu' e' nidsijéé' quí' ii', jo jíi' i'naa' ja' mí' caquieēnaa' laco' jíi' e quí' tii'naa'. 34 Joba' fíi' i

'nú' lana e 'né'ba' cøb' jiu' í'na', cō' la guíim' 'né' quíi'na' lajo, cō' cōo' e joba' cuø' bí' quíi'na' e seeng'na'; jo jneaa'aa' jíi' cōo' ja' e nilíi'ii', jíi' camí' jñu' guí'naa' ja' nilíng'.

35 Jo mi' cang'f' e fé' Paa' lajo, jo catíiñ' cōo' iñí' jo cacuø'r' guí'máang' Fidiéē' fí' quini' jaléng' i dseà do. Jo lí' jo caffíñ' e iñí' do jo canaaiñ' gø'bre. 36 Jo lajiim' i dseà do cangotáaiñ' e cagø'bre cajo. 37 Jo lajiñ'naa' la'ó' ngóo'naa' dsíi' e mōo' do tíi'baa' tú' ciento dsí' setenta y seis dseà. 38 Jo mi' cang'f' caquieēnaa' guíe' lajiñ'naa' do, cabí' i dseà do e micui'iee' e tée' dsíi' e mōo' do e laco' jo'gui ii' e mōo' do.

Mi' cango'ang' mōo'

39 Jo mi' cajneá' e uøø jo, jaléng' i dseà i quíe' e mōo' do ja' ñir' jial sii' e uø' quíe' e tí' lí' tiiñ' do, dsu' cangá'bre cōo' lí' cuøøng' e nijé' e mōo' do lí' ja' tée' cuu' eáang', joba' fí' job ca'f' dsíir' e nitíiñ' cōo' e mōo' do. 40 Jo caquiur' e 'nii' e guineaang' 'lo' ñí' do, jo dob cajiúr' fí' é' jmiñ'. Jo'gui cajléiñ' e 'ma' e íng' ta' e quíu' ta' quíá' fí' e mōo' do. Jo mi' cang'f' jo, caséer' fí' yá' e 'mi' e í' fí' quini' e mōo' do, jo cacá' guí' e laco' cuøøng' ngí' jminá'gui e mōo' do. Jo lajoguib canaang' dsiquiéeng' e mōo' do fí' 'ni' lí' nilí' guóo' uø'. 41 Dsu' nú'gui e nitíng' uø' quíe' e mōo' do, fí' jee' cuu' tóob' nú' jmiñí' ca'f', jo fí' job cacú'. Jo latøøm' fí' quini' quíá' cacú' fí' jee' cuu' tóo' e jíi' jo' cuøøng' lí' jø'. Jo'gui lí' lí' caluu' e mōo' do canaang' licuúib' cōo' bí' quíá' e jmiñ' e rōo' do.

⁴²Jo jaléng' i 'lée- i teáng' dsíi' e móo' do cali'iin' e nijngám' bre jaléng' i dseá i téer' 'ñúung' do e laco' ja' nileáang- yaaiñ' do e nicuír- fí 'ni' jmií' mi' nináiñ' e nitér- jmií'. ⁴³Dsu' i fii' quiá' i 'lée- do ja' cacuør' fí lajo fa' e i 'lée- do cajméer' lajo, co' la guím' 'né' nijáiñ' jaléng' i dseá i téer' 'ñúung' do fí quini' dseata. Jo lí' caquiær' ta' quiá' jaléng' i dseá do e ii' jaléng' i tiing' té' jmií' güüdsitáam' bre dsifí' lado, jo nitíiñ' jminá' gui fí lí' nilí' guóo' uø'.

⁴⁴Jogui jaléng' i caguaang- gui do nitér- jmií' cóo' 'majii' osi ni' cuíi' 'majmá' quiá' e móo' do é. Jo lajob catí' naa' cóo' e guiú' fí lí' nilí' guóo' uø' lajalé' naa' do.

Mi' caguié' Paa' cóo' gui i dseá' caguaang- gui do fí Malta

28 Jo mi' nicaláang- naa' lajii' naa' do fí ni' jmiíñ', joguiba' caliné' naa' e nisii' Malta fí ni' guóo' uø' lí' catí' naa' do. ²Jo i dseá i seeng' fí do eáam' guiú' ca'éer' cóo' jnea' lajii' naa' do. Jo co' jmií' b' tuu' ie' jo, jogui dsíng' güüí' cajo, joba' i dseá seeng' fí do cajl' j' e fe' jo catø' r' jnea' e nidsiquiéng' naa' e fí cal' j' do. ³Jo ie' jo i Paa' do cangoquier' cóo' seang' cuii' quiuü' jo cató' r' fí ni' j' dsu' lajee' job cagüí' fí jaang' mi' i guíng' fí jee' e cuii' do mi' calilí' re' e guí' j', jo cacu' re' luguoo' Paa'. ⁴Jo mi' cangá' i dseá i seeng' fí do e cacu' i mi' do luguoo' Paa', joba' canaang' sí' rúiiñ' lajee' la'ó' teáiñ' do jo jiiñ':

—Lí' fíng o' jaang' dseá' 'mób' i dseañu' na, co' caláam' bre fí ni'

jmiíñ', dsu' cóo' e calíiñ' nagui jo cuøøng' ii' nileáang- ír, co' jo catíng- e seeiñ' quiá' Fidié'.

⁵Jo dsu' Paa' dsifí' ladob cabó' r' guoor' fí ni' j', jo catóm' i mi' do, jo jii' cóo' ja' e calíiñ'. ⁶Jo lajiiim' i dseá i seeng' fí do sijer' fa' e niliyee' lí' cacu' i mi' do guoo' Paa' osi e nijúum' b'ir lajee' jo é. Jo ngoca' b'ijiu' e sijé' i dseá do su líing' eé' nilíng- Paa', dsu' ja' e calíng- dseá do jii' cóo'. Joba' dsifib' cajmisíng- i dseá do e i' dsíir, jo canaaiñ' fé' r' e i Paa' do líiñ' jaang' dié'.

⁷Jo quiá' e fí lí' téé' naa' cal' j' do nisea' tú' 'ni' jmáang' uø' quiá' jaang' dseata dseá féng' i niseeng' fí Malta i sii' Publio. Jo í' eáam' guiú' calíñ' jnea' jogui cajmicóo' r' jnea' lajee' 'ni' jmií' e cajé' naa' fí do. ⁸Jo ie' jo tiquiá' i Publio do niráiñ' dsée' r' e líiñ' jmohuí' e iü' guíñ' jogui e eáang' siuiñ'. Joba' cangó' Paa' e cango'eer' dseá do. Jo mi' caguié' r' fí jo, camí' r' Fidié' uii' quiá' dseá do. Jo lí' jo, caquidsir' guoor' fí mogui' dseá do, jo lajob cajmi' leáiñ' dseá do. ⁹Jo mi' caliñ' jaléng' gui dseá dsée' i niseeng' e fí do e cal' láang- i tiquiá' Publio do, jo cangolíim' bre fí lí' táang' i Paa' do e laco' dseá do nijmi' leáang- neiñ' lajii' jmohuí' e líiñ'. Jo lajalém' biñ' do cal' láaiñ' ie' jo. ¹⁰Jo lajiiing' i dseá do eáam' cal' láang' dsíir' cóo' jnea', jogui cajmicóo' r' jnea' cajo lajee' gaang' sí' e cataang' naa' fí Malta do. Jo mi' cangí' jo, mi' cangotóo' tuu' fí calé' catú', cajmicóo' r' bre jnea' cajo cóo' r' jalé' e 'né' quí' naa' guiá' fí lajee' e téé' naa' fí ngóo' naa' fí Roma.

Mĩ caguié Paa fí Roma

¹¹Jō mĩ cangó-naa' fí jō, téel'naa' fí coq̄ móo' e jié' e nicajé' fí Malta lajee' jii' güiĩ'; jō e móo' do nijáa' fí coq̄ oo' jmiĩ' e sii' Alejandría. Jō jéeng' gáng- diée' dseá suung' i liĩ, jaang' i sii' Cástor jogui jaang'gui i sii' Pólux. ¹²Jō ca'uøø-baa' fí Malta, jō cato' túu' fí e ngóo'naa' fí Roma. Jō mĩ cangf̄ jō, caguié naa' fí coq̄ fiĩ li' sii' Siracusa, jō fí job cajá'naa' 'ni' jmiĩ'. ¹³Jō fí job ca'uøø-túu' e téel'naa' dsí' móo', jō cangó-naa' la tōq̄ 'ni' jmiĩn' cartí caguié-naa' fí coq̄ fiĩ' e sii' Regio. Jō mĩ cajneá' e jmiĩ' jō, co' lí' lí' uøøb' jó' guí, jō mĩ cajneá' coq̄gui jmiĩ' lajob caguié-naa' coq̄gui oo' jmiĩ' li' sii' Puteoli. ¹⁴Jō fí job cajl' rú'naa' cóq̄' jaang' gáng- dseá quiá' Dseá Jmáang-. Jō íb' cató' jnea' e cajé'naa' cóq̄'r' fí jō lajee' coq̄ semaan-. Jō tá' jiu lajob caguié-naa' cartí Roma. ¹⁵Jō jaléng' dseá quiá' Dseá Jmáang- i neáng' fí Roma niĩ'bre júu' quí'naa' e téel'naa' fí. Jōba' cangoliĩn' e cangojmijĩn' jnea' cartí coq̄ fiĩ' li' sii' Foro de Apio jogui fí coq̄gui li' sii' Las Tres Tabernas. Jō mĩ caneeng' rú'naa', dsifí ladob cacuø' Paa' gui'máang' Fidiée', jogui eám' cali'iaang' dsír' cajo. ¹⁶Jō mĩ caguié-naa' fí Roma, cacuøb' i 'lée' do fí e nigüea' Paa' quiá' dseá jiéng', jogui e jaam' 'lée' i nijmé'gui í' ír'.

Lajee' táang' Paa' fí Roma

¹⁷Jō mĩ cangf̄ 'ni' jmiĩ' lajō e caguié Paa' fí Roma, jōba' camir' fí e calité' jaléng' dseá quie' nifí

quiá' dseá Israel i neáng' fí Roma do. Jō mĩ tí' lí' caseáng' í' lajiiĩn' fí jō, jōba' lalab casí' Paa' jaléng' í':

—Dseá góo'naa', ja' e mí' jmé' jnea' jii' coq̄ e ga' uii' quiá' dseá góo'oo' dseá Israel o'gui cóq̄' jalé' e tĩng' jaléng' 'liĩ' yúu' quí'ii'. Dsu' fí Jerusalén cajáng' dseá góo'oo' dseá Israel jnea' fí jaguó' dseá romano, ¹⁸jō mĩ cangf̄ e cajmingf̄ i dseá romano do jnea' jalé' e 'nĩng' dseá góo'oo' jnea', cali'iiĩ' fa' mĩ caleám'bre jnea' co' ja' e uing' seá quie' e fa' dsí' í' e nijmeáin' jnea' cartí nijúun-. ¹⁹Jō co' dseá góo'oo' ja' cali'iiĩ' fa' e caleáng' tu' i dseá romano do jnea' e júu' røø, jōba' cali'iiĩng' jnea' 'niá' a e i dseata' dseá féng' i guing' fí Romabing' i niquidsí' í' quie' e, nañí' fa' ja' e dsee' seare' quie' e jii' coq̄, o'gui sea' jii' coq̄ dsee' fa' e ni'nĩng' jnea' dseá góo'oo' cajo cuaiĩ' quiá' jalé' e júu' jō. ²⁰Jō uing' e jōba' e catøø-ø 'nú' fí la e laco' niliĩn'na' jogui nisiĩ'naa' colliĩng' e uing' e 'núun' n la lana, co' uing' e já' líin' n e nicagüéng' i sii' Dseá Jmáang- do fí jmigüí' la, jō íb' dseá i sijeeng' jaléng' dseá góo'oo'.

²¹Jō cañí' i dseá do quiá' Paa' jō cajjĩn' casí' rein':

—Jii' coq̄ jì' ja' mí' ca'ling' jnea' e jáa' fí Judea fa' e fé' uii' quí', o'gui jii' jaang' dseá rú'naa' dseá Israel i nigüilíng' fí la fa' nicajjĩn' júu' ga' uii' quí' cajo. ²²Dsu' ii'naa' nú'naa' júu' quí' lana quiá' jalé' e í' o', co' ne' baa' guiá' doñi' jiéb' fé' dseá ga' quiá' jaléng' 'ná', dseá cuíng'na' Dseá Jmáang-.

²³Jō lajob cajméer', catéer' coq̄ jmiĩ' li' niseáng' jaléng' dseá

Israel e fí lí^ˉ guing[˘] Paa^ˉ. Jo mi^ˉ tí lí^ˉ nisiseáng[˘] lajiing[˘] dseá fí^ˉ do, joba[˘] canaang[˘] Paa^ˉ e guiar[˘] júu^ˆ fí[˘] jee[˘] i dseá do quiá[˘] jial iing[˘] Fidiée[˘] nicár[˘] nifí[˘] quiá[˘] lajaang[˘] lajaang[˘] dseá jmigüí[˘]. Jo guia[˘] Paa^ˉ e júu^ˆ do tí la'eeb[˘] jo cartí[˘] callóo[˘]. Jo sí[˘]r i dseá do e laco[˘] já[˘] niliñ[˘] júu^ˆ quiá[˘] Jesús la'eáang[˘] cóo[˘] júu^ˆ quiu[˘] ta[˘] quiá[˘] dseá Israel e cajme[˘] Moi cóo[˘] gui jalé[˘] e fé[˘] fí[˘] ni[˘] jì quiá[˘] i dseá i café[˘] cuaiñ[˘] quiá[˘] Fidiée[˘] mali[˘]gui eáang[˘]. ²⁴Jo i liing[˘] i dseá do jáb[˘] calíñ[˘] e júu^ˆ e guia[˘] Paa^ˉ do, jogui calisém[˘] bi cajo i ja calíjii[˘] e júu^ˆ jo. ²⁵Jo co[˘] ja røð sñing[˘] i dseá do laca'íing[˘] ca'íiñ[˘] quiá[˘] lajii[˘] e júu^ˆ e guia[˘] Paa^ˉ do, joba[˘] canaañ[˘] dsilíim[˘] bre. Jo lalab casí[˘] Paa^ˉ i dseá do:

—Lanab dseáng[˘] cajíng[˘] Jmiguí[˘] quiá[˘] Fidiée[˘] casí[˘]r 'liñ[˘] dseá cóøng[˘] qui[˘]naa[˘] la'eáang[˘] cóo[˘] jaang[˘] dseá féng[˘] i café[˘] cuaiñ[˘] quiá[˘] Fidiée[˘] mali[˘]gui eáang[˘] i sii[˘] Saíi[˘] mi[˘] cajíñ[˘] lala:

²⁶Gua[˘] jo güisii[˘] jaléng[˘] dseá Israel e nañi[˘] fa[˘] jialgui e ninúr[˘] dsu[˘] ja iñ[˘] ningáñ[˘] jii[˘] coo[˘]; jogui nañi[˘] fa[˘] jialgui e nijøør[˘], dsu[˘] ja iñ[˘] ninír[˘] jii[˘] coo[˘].

²⁷Co[˘] dsíng[˘] ja iing[˘] jmitíng[˘] jaléng[˘] i dseá í[˘] jogui ja lí[˘]r í[˘] dsíir[˘] røð

jogui jñir[˘] loguar[˘] cóo[˘] gui jminir[˘] cajo e laco[˘] ja lí[˘]r núur[˘] o'gui jøør[˘] o'gui lí[˘]r ningáñ[˘] cajo.

Jo lajob ja lí[˘]r niquí[˘] jíng[˘] yaaiñ[˘] fí[˘] quini[˘] e laco[˘] jnea[˘] qui[˘] jmi[˘] nijmi[˘]leáan[˘] nre jóng.

Jo lanab líi[˘] júu^ˆ quiá[˘] Saíi[˘] e cajme[˘] mali[˘]gui eáang[˘]. ²⁸Jogui güiliñ[˘]ib[˘] 'ná[˘] guiú[˘] e latí[˘] lanab ninaan[˘] niguiaa[˘] júu^ˆ quiá[˘] Dseá Jmáang[˘] jee[˘] jaléng[˘] dseá i ja líng[˘] dseá góo[˘]oo[˘] dseá Israel quiá[˘] jial nileáang[˘] Fidiée[˘] ír[˘] jee[˘] jalé[˘] dsee[˘] quiá[˘]r, jo i dseá í[˘] iim[˘] bre núr[˘] e júu^ˆ jo.

²⁹Jo mi[˘] cang[˘] e cajíng[˘] Paa^ˉ e júu^ˆ jo, gui'nang[˘] uøøm[˘] bi i dseá Israel do e jmiguíng[˘] rúñ[˘] lajee[˘] yaaiñ[˘], co[˘] ja røð sñiñ[˘].

³⁰Jo mi[˘] cang[˘] jo, caje[˘] bi Paa^ˉ tú[˘] jíng[˘] gui e fí[˘] 'núu[˘] lí[˘] quíir[˘] do e sí[˘] fí[˘] Roma. Jo fí[˘] job íñ[˘] jaléng[˘] dseá i dsilíng[˘] i dsi[˘]ee[˘] ír[˘]. ³¹Jo dseáng[˘] eáam[˘] ja 'gó[˘]r guiar[˘] e júu^ˆ do quiá[˘] jial iing[˘] Fidiée[˘] nicár[˘] nifí[˘] quiá[˘] lajaang[˘] lajaang[˘] dseá jmigüí[˘]. Jogui e'guir jaléng[˘] i dseá i guilíng[˘] do cajo jalé[˘] júu^ˆ quiá[˘] Fii[˘]naa[˘] Dseá Jmáang[˘]. Jo jii[˘] jaang[˘] dseá ja ii[˘] jñíng[˘] quiá[˘]r fa[˘] ja cuøøng[˘] jmér[˘] lajo.

Jo lanab jii[˘] líi[˘] júu^ˆ e cajme[˘] Lucas e catíng[˘] Teófilo.